Aanvraag

Aanvraag

Naam project	Zoet Water op de kop van Goeree 2025 fase 2a
Startdatum activiteiten	1 januari 2025
Einddatum activiteiten	31 december 2025
Regeling	Regeling niet bekend
Land	Nederland
Taal	Nederlands
Aangevraagd bedrag	€ 182.255,00

Financieel

IBAN	[redacted] 5.1.2f
Tenaamstelling IBAN	LTO Noord

Intermediair

KvK nummer (gemachtigde)	

Aanvrager

Soort aanvrager?	Organisatie
Voorletters	5.1.2e
Voornamen	
Tussenvoegsels	5.1.2e
Achternaam	5.1.2e

Communicatie

Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal
Taal	Nederlands
Telefoonnummer 1	5.1.2e
Telefoonnummer 2	
E-mailadres	5.1.2e@ltonoord.nl
Functie	

- - -

Organisatie

KvK nummer	08130650
Naam organisatie	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
Rechtsvorm	Vereniging
Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal

Vestigingsadres (of bezoekadres)

Straatnaam	Dokter Stolteweg
Huisnummer	2
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	8025 AV
Plaatsnaam	Zwolle
Toelichting adres	

Postadres

Straatnaam	
Huisnummer	
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	
Plaatsnaam	
Toelichting adres	

- - -

B E G R O T I N G ZWG 2025-2026		
Projectduur 01-01-2025 t/m 31-07-2026		
Activiteiten	**excl. btw**	**incl. btw**
Reiskosten	[redacted]	
Reiskosten		
Vervangen en onderhoud meetsysteem		
Voortzetting Aquality		
Voortzetting meetsysteem, monitoring. Velddag		
Opvolging analyse metingen in fase 2b		
Opstellen potentiekaarten peilgestuurde drainage en overige maatregelen		
Bodemadvies	5.1.1c	5.1.1c
Afstemming en overleg		
Gebiedsbijeenkomst (2 keer)		
Communicatie		
Integratie met watergebiedsplan		
Overige kosten, post onvoorzien		
Projectleiding, coördinatie		
Totaal gevraagde subsidie		
In-kind uren WSHD (cofinanciering)		
TOTAAL 2025		

Kostenoverzicht t/m 10-02-2026

Projectduur 01-01-2025 t/m 31-07-2026

Verdeling Kosten LTO Noord*	**Begroting**	**Realistatie**	**Restbudget**
Interne uren LTO Noord	[redacted]		
Inzet projectleider			
Inzet LTO communicatie			
Out of pocket kosten			
Inzet Aequator			
Inzet Deltares			
Accountantskosten			
Reiskosten LTO			
Totaal			

5.1.1c

*Bedragen zijn excl. btw

Uren overzicht t/m 10-02-2026

Projectduur 01-01-2025 t/m 31-07-2026

Beschikbare uren LTO Noord	**Uren begroot**	**Uurtarief**	**Realistatie**	**Uren beschikbaar**
Interne uren LTO Noord				
Inzet projectleider	[redacted]			
Inzet LTO communicatie				

5.1.1c

B E G R O T I N G ZWG 2025-2026		
Projectduur 01-01-2025 t/m 31-12-2026		
Activiteiten	**excl. btw**	**incl. btw**
Reiskosten		
Reiskosten		
Vervangen en onderhoud meetsysteem		
Voortzetting Aquality		
Voortzetting meetsysteem, monitoring. Velddag		
Opvolging analyse metingen in fase 2b		
Opstellen potentiekaarten peilgestuurde drainage en overige maatregelen		
Bodemadvies	5.1.1c	5.1.1c
Afstemming en overleg		
Gebiedsbijeenkomst (2 keer)		
Communicatie		
Integratie met watergebiedsplan		
Overige kosten, post onvoorzien		
Projectleiding, coördinatie		
Totaal gevraagde subsidie		
In-kind uren WSHD (cofinanciering)		
TOTAAL 2025		

provincie Zuid-Holland

Gedeputeerde Staten

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
T.a.v. het bestuur
Dokter Stolteweg 2
8025 AV ZWOLLE

Datum

zie datum portaal
Ons kenmerk
PZH-2025/00553_018
Bijlagen: 1
1 Onderbouwing, voorwaarden en verplichtingen

Onderwerp
Verlening projectsubsidie Zoet Water op de kop van Goeree 2025 fase 2a

Geacht bestuur,

Op 14 april 2025 hebben wij uw (digitale) subsidieaanvraag voor een begroting-projectsubsidie Zoet Water op de kop van Goeree 2025 fase 2a ontvangen. U vraagt om een subsidie van € 182.255,00.

Op 13 mei 2025 heeft u een wijzigingsverzoek ingediend. Hierin geeft u aan dat omdat u de beschikking van de provincie nog niet heeft ontvangen de startdatum van het project opschuift . U wilt daarom graag de einddatum ook opschuiven naar 31 juli 2026 zodat er wel een jaar beschikbaar blijft voor het uitvoeren van de activiteiten.

Toetsingskader
Wij hebben uw subsidieaanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Algemene subsidieverordening 2013 Zuid-Holland (Asv 2013).

Besluit
Wij verlenen u een begroting-projectsubsidie Zoet Water op de kop van Goeree 2025 fase 2a van maximaal € 182.225,00.

Dit is een lagere subsidie dan u gevraagd heeft aan ons. De reden hiervoor vindt u in de bijlage bij onze onderbouwing.

Verlening van deze subsidie heeft helaas vertraging opgelopen. Op 10 december 2025 heeft Provinciale Staten op ons voorstel daartoe besloten om uw subsidie in de Provinciale begroting op te nemen.

Wij verlenen u op dit moment nog geen voorschot. Wij zullen een besluit over de bevoorschotting nemen na ontvangst van een nader uitgewerkte begroting, een geactualiseerd projectplan en een liquiditeitsoverzicht. Wij verwijzen u hiervoor naar het onderdeel Specifieke verplichtingen in de bijlage bij deze beschikking.

- - -

Let op: Wij verwijzen u naar bijlage 1 voor onze onderbouwing, de subsidieverplichtingen en de subsidievoorwaarden. Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en de bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld. De bijlage maakt daarom een onlosmakelijk onderdeel uit van deze beschikking.

Activiteiten en prestaties
In lijn met uw projectplan en begroting van 14 april 2025 levert u de volgende prestaties/ activiteiten.

Prestatie/ activiteit	Subsidiabele kosten excl. BTW	Subsidiabele kosten incl. BTW	Maximale subsidie
Zoet water op de kop van Goeree fase 2a	€ 150.599,00	€ 182.225,00	€ 182.225,00

De subsidiabele kosten bedrag € 182.225,00 inclusief BTW. Er zijn 2 onderaannemers bij uw project betrokken. De verdeling van de subsidiabele lasten is als volgt:

- Aequator Groen + Ruimte
- Deltares
- LTO Noord

[redacted] 5.1.2b

Onze subsidie bedraagt 100% van de subsidiabele kosten met een maximum van € 182.225,00.

Subsidiabele periode
In uw aanvraag is opgenomen dat de subsidiabele activiteiten starten op 1 januari 2025 en worden afgerond op 31 december 2025. Als gevolg van uw wijzigingsverzoek van 13 mei 2025 starten de activiteiten op 1 augustus 2025 en worden deze afgerond op 31 juli 2026.

Bezwaarprocedure
U kunt binnen **zes weken** na de dag van verzending (plaatsing in het portaal) of uitreiking van dit besluit bezwaar maken, volgens artikel 7:1 van de Awb. Dit kan door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen bij Gedeputeerde Staten t.a.v. het Awb-secretariaat onder vermelding van '**Awb-bezwaar**' in de linkerbovenhoek van de envelop en het bezwaarschrift. Wij verwijzen u naar het postadres van het Provinciehuis (pagina 1 onderaan).
U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen met gebruikmaking van DigiD of eHerkenning. Meer informatie over het digitaal indienen van het bezwaarschrift kunt u vinden op onze website: https://www.zuid-holland.nl/@8075/bezwaar-beslissing/

- - -

Contact
Vragen, wijzigingen en meldingen kunt u indienen via het inloggen in ons subsidieportaal via https://subsidieportaal.zuid-holland.nl. Voor toelichting kunt u contact opnemen met de subsidie-adviseur [redacted] via telefoonnummer [redacted] of via [redacted]@pzh.nl. Indien gewenst kunt u via deze persoon ook digitale informatie opvragen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de activiteiten!

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. M.J.A. van Bijnen MBA
secretaris
Deze brief is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen fysieke handtekening onder.

Wilt u informatie aan uw dossier toevoegen of informatie over uw aanvraag zoeken, gebruik hiervoor het subsidieportaal: https://subsidieportaal.zuid-holland.nl

- - -

NADERE TOELICHTING BIJ BESCHIKKING 2025/00553_018

Deze bijlage is belangrijk voor u
In deze bijlage vermelden wij de verplichtingen en voorwaarden waaraan u zich moet houden. Leest u ze goed door! Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en deze bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld.

Uw subsidieaanvraag heeft u ingediend binnen de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (subsidieregeling). Uw activiteiten dragen bij aan beleidsprestatie: 7.3.2 Klimaatadaptatie.

Onderbouwing van onze besluiten
Wij verlenen deze subsidie onder toepassing van artikel 1.3, lid 1 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (verder te noemen Asv), omdat u past binnen de doelgroep. Hierbij gelden de volgende afwegingen:

- U bent als gevolg van het besluit van Provinciale Staten van 10 december 2025 opgenomen in onze begroting 2025 voor hetgeen u aanvraagt en voor een bedrag van € 182.225,00;
- Uw aanvraag bedraagt € 182.255,00 en is daarmee € 30,00 hoger dan het in onze begroting opgenomen bedrag;
- Dit betekent dat wij uw aanvraag gedeeltelijk weigeren en wel voor een bedrag van € 30,00.

Bevoorschotting
Wij verlenen u op dit moment nog geen voorschot. Wij zullen een besluit over de bevoorschotting nemen na ontvangst van een nader uitgewerkte begroting, een geactualiseerd projectplan en en liquiditeitsoverzicht. Wij verwijzen u hiervoor naar het onderdeel Specifieke verplichtingen in deze bijlage.

BTW
De BTW is subsidiabel, omdat u deze niet kunt verrekenen.

Verplichtingen
U moet ons direct op de hoogte stellen van wijzigingen in uw project. Hiervoor kunt u gebruik maken van de aangeboden mogelijkheid in het subsidieportaal via het indienen van een wijziging of het maken van een melding. Als u wijzigingen niet tijdig meldt, kan dit ertoe leiden dat wij de subsidie korten. Indien u dit niet via het subsidieportaal kunt of wenst te doen, dan verzoeken wij u om dit per post te doen onder vermelding van het dossiernummer. Het postadres vindt u onderaan pagina 1 van de subsidiebeschikking.

A. Op grond van artikel 3.2 van de Asv geldt een meldingsplicht voor u.
Als de uitvoering van uw activiteit/prestatie, waarvoor wij u subsidie hebben verstrekt, anders verloopt dan verwacht, dan behoort u dit direct te melden. Het bewust of

onbewust niet of niet direct melden van wijzigingen kan nadelige gevolgen hebben voor de hoogte van het subsidiebedrag. Deze meldingsplicht heeft u in elk geval in de volgende situaties:

- wijzigingen in de uitvoering: beoogde resultaten wijzigen of activiteiten niet of deels niet uitvoerbaar ;
- uw planning wijzigt: u heeft vertraging of het loopt voorspoediger dan verwacht of u zet het project (voortijdig) stop;
- U heeft wijzigingen in uw begroting in vergelijking met de begroting die wij bij aanvraag van u ontvangen en beoordeeld hebben van van 10% of meer, of € 10.000,00 of meer - aanmerkelijke verschillen;
- U kunt niet, niet tijdig of niet geheel voldoen aan een subsidieverplichting (bij voorbeeld het niet tijdig kunnen indienen van een voortgangsrapportage);
- er zijn besluiten geweest of procedures gestart die gericht zijn op beëindiging van de activiteiten of ontbinding van uw organisatie;
- de statuten wijzigen waarmee de vorm en het doel van uw organisatie en de vertegenwoordigheidsbevoegdheid van het bestuur wijzigen.

Om wijzigingen door te geven, kunt u gebruik van het subsidieportaal, u kunt daar diverse wijzigingen aangeven. Als u (tijdelijk) geen toegang heeft tot het portaal, dan kunt u uw wijzigingen of meldingen ook per post aan ons doorgeven.

B. Specifieke verplichtingen

In aanvulling op de algemene verplichtingen zoals opgenomen in deze bijlage, gelden voor u de volgende specifieke verplichtingen:

- U dient binnen 2 maanden na verzending van deze beschikking een nader uitgewerkte begroting en een - mede gelet op de gewijzigde projectperiode - geactualiseerd projectplan aan ons te overleggen;
- U dient eveneens binnen 2 maanden een liquiditeitsoverzicht te overleggen.
- De binnen uw project opgedane kennis dient gratis te worden verspreid, op niet exclusieve basis.

C. Verplichtingen bijhouden administratie

U bent verplicht om een administratie bij te houden van de aan activiteiten verbonden inkomsten en uitgaven en de te verrichten activiteiten. Op grond van artikel 3.4 Asv bent u verplicht om de administratie zo in te richten dat op elk moment een goed inzicht kan worden gegeven over de inkomsten en uitgaven die samenhangen met de subsidiabele activiteiten. Uw administratie moet op ieder moment gedurende de looptijd inzichtelijk, controleerbaar en navolgbaar zijn. Dit betekent ook dat onderbouwingen van berekeningen aanwezig moeten zijn.

D. Verplichtingen subsidievaststelling

U moet uw aanvraag tot subsidievaststelling binnen 6 maanden na afronding van uw project indienen maar uiterlijk 31 januari 2027. Het indienen kunt u doen via het portaal. Indien u dit niet kunt of wilt, dan kunt u dit per post indienen ter attentie van

Subsidies. In het Controleprotocol vindt u de eisen waaraan uw aanvraag tot vaststelling moet voldoen. U vindt het Controleprotocol op www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?'.

Bij uw aanvraag tot vaststelling moet u een inhoudelijk- en financieel verslag en een controleverklaring voegen. Het inhoudelijk verslag, het financieel verslag en de controleverklaring dienen het gehele project inclusief de door de onderaannemers uit te voeren activiteiten te omvatten. U kunt het projectplan gebruiken als leidraad en per onderdeel aangeven welke activiteiten zijn uitgevoerd en welke resultaten en/ of prestaties zijn behaald. Het financieel verslag moet een vergelijking bevatten met de begrote inkomsten en uitgaven. Ook de eigen bijdrage moet duidelijk zijn. Verschillen van meer dan 10% of meer dan € 10.000 moet u motiveren. Uw accountant moet elke pagina van het financieel verslag waarmerken - dat deze valt onder de controleverklaring.

Let op de volgende punten:

- De werkelijke inkomsten en uitgaven zijn bepalend voor de hoogte van het uiteindelijke subsidiebedrag.
- Wij zullen de subsidie nooit hoger vaststellen dan het maximaal verleende subsidiebedrag.
- Wel kan een lager subsidiebedrag worden vastgesteld. Redenen hiervoor kunnen zijn:
    - De activiteiten zijn niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd.
    - Bij de vaststelling blijkt dat u niet heeft voldaan aan bovengenoemde meldingsplicht (artikel 3.2 van de Asv).

En als de werkelijke subsidiabele uitgaven [per activiteit/prestatie] lager uitvallen, verlagen wij de provinciale subsidie evenredig. Ook als er meer inkomsten zijn dan begroot, stellen wij de subsidie evenredig lager vast.

Wij stellen de subsidie vast op 100% van de totale werkelijke subsidiabele lasten met een maximum van € 182.225,00.

Samenvatting te leveren stukken

Verantwoording	**Start datum**	**Deadline datum**
Tussenverantwoording	17 december 2025	28 februari 2026
Inhoudelijk en financieel verslag met controleverklaring	17 december 2025	31 januari 2027

Met de tussenverantwoording wordt hier de onder de specifieke verplichtingen opgenomen informatie bedoeld.

Overige bepalingen

A. Publiciteit

- - -

Wij willen graag dat een ieder binnen de provincie Zuid-Holland ziet dat wij uw activiteiten subsidiëren. Wilt u daarom in uw publicitaire uitingen vermelden dat deze activiteiten mogelijk zijn gemaakt met steun van de provincie Zuid-Holland?

B. Openbaar Subsidieregister
De openbare informatie uit deze beschikking is opgenomen in ons openbaar subsidieregister: www.zuid-holland.nl/subsidies onder Openbaar Subsidieregister. In dit register vermelden wij de hoogte van de subsidie en de naam van de subsidieontvanger. Adresgegevens en bankrekeningnummers worden ter bescherming van de privacy niet opgenomen.

C. Registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen
Voor de provinciale registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen, hebben wij beleid vastgesteld. U vindt deze beleidsregel op www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?'.

- - -

Verlenging fase 2	LTO	AEQ	DEL	Excl btw	21% btw	incl. btw
Voortzetting meetsysteem, aanpassing, hydrologische verkenning, etc.						
In stand houden stuwen en sensoren						
subtotaal						
Afstemming, overleg en doorontwikkeling naar fase 3						
Voortzetting meetsysteem, monitoring, veldbezoek						
Monitoring, analyse metingen, opvolging analysemetingen in fase 2b						
Bodemadvies, workshop agrariërs						
Voortzetting Aquality						
Opstellen potentiekaarten peilgestuurde drainage en overige maatregelen	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c
Gebiedsoverleg projectgroep groot (2)						
Informatie sessie voor externen (1)						
Communicatie, o.a. nieuwsbrief, artikelen						
Projectleiding						
Reis- en verblijfskosten						
Accountantskosten						
subtotaal						
Totaal						

AEQUATOR
GROEN+RUIMTE

Uw brief van / uw kenmerk

Ons kenmerk
MN/0250115/hdg

Datum
11 juli 2025

Onderwerp
Offerte project Zoet Water Goeree – vervolg fase 2

Telefoonnummer
088 - 426 2422

Bijlagen
1. Algemene leveringsvoorwaarden Aequator Groen + Ruimte
2. Projectaanvraag ZH-PLG 2024

LTO Noord
5.1.2e
Postbus 240
8000 AE ZWOLLE

Geachte 5.1.2e

Na onze werkzaamheden binnen fase 1 en fase 2 van het project '*Zoet water op de kop van Goeree*' hebben we gezamenlijk met u namens LTO Noord, met waterschap Hollandse Delta en met Deltares gewerkt aan een projectaanvraag bij de provincie Zuid-Holland voor vervolg van fase 2. Gezien de verwachte beschikking voor dit vervolg heeft u ons uitgenodigd een offerte op te stellen waarin wij onze werkzaamheden binnen '*Vervolg fase 2 zoet water op de kop van Goeree*' uiteenzetten. Middels deze offertebrief verduidelijken wij onze inzet en werkwijze als onderaannemer binnen deze samenwerking met LTO Noord en Deltares. Bijgaand doen wij u onze offerte toekomen.

Omschrijving te verrichten werkzaamheden
Hiermee offreren wij u de uitvoering van de navolgende werkzaamheden in het kader van ons gezamenlijke voorgenoemd project: *Vervolg fase 2 zoet water op de kop van Goeree*, hierna te noemen: de werkzaamheden. Het project omvat drie fasen:

1) Gebiedsinventarisatie
2) Uitvoering tijdelijke kansrijke maatregelen (laaghangend fruit) en de monitoring hiervan
3) Uitvoering permanente maatregelen en uitbreiding/opschaling van de kansrijke maatregelen uit fase 2

Om tot fase 3 te komen dienen voldoende monitoring en analyseresultaten te zijn verzameld in fase 2. Aangezien 2024 een nat jaar was waarin de effectiviteit van de geïmplementeerde maatregelen bij droogte onvoldoende inzichtelijk gemaakt kon worden is er gekozen voor een verlenging van fase 2. Deze verlenging loopt van juli 2025 t/m juli 2026. De werkzaamheden binnen deze verlenging zijn hieronder uiteengezet:

- Reparatie, voortzetting en monitoring meetsysteem
- Analyse meetgegevens
- Advies overige maatregelen, potentiekaarten peilgestuurde drainage
- Bodemadvies
- Afstemming en maandelijkse overleggen, doorontwikkeling naar fase 3
- Gebiedsbijeenkomsten (2x)
- Communicatievorderingen en resultaten
- Integratie met watergebiedsplan
- Rapportage
- Projectleiderstaken (intern)

Op alle aanbieding van, werkzaamheden van, opdrachten aan en/of overeenkomsten met Aequator Groen + Ruimte bv zijn uitsluitend van toepassing de Algemene Leveringsvoorwaarden van Aequator Groen + Ruimte bv. Voor zover deze niet reeds eerder in uw bezit zijn gesteld, zal u op uw eerste verzoek kosteloos een exemplaar van deze Algemene Leveringsvoorwaarden worden toegezonden.

kiwa gecertificeerd ISO 9001

Meer of andere werkzaamheden dan hierin omschreven worden niet aangeboden en zijn aldus niet in de nader te noemen opdrachtsom begrepen.
Mocht u op enig moment willen dat wij meer of andere werkzaamheden zullen uitvoeren, dan zult u ons daarvoor separaat opdracht moeten geven. Uiteraard kunnen wij u daarvoor dan vooraf een daarop gerichte aanbieding doen.

Team
De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd door:

- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e is betrokken in diverse gebiedsprocessen en waterverdelingsvraagstukken in landelijk gebied. Binnen dit project zal hij voornamelijk meedenken over de potentie van verscheidene maatregelen en over de doorontwikkeling naar fase 3.
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e heeft veel inhoudelijke kennis en is kundig met grondwatermodellering. Zij zal binnen dit project de potentie van peilgestuurde drainage en mogelijk andere maatregelen inzichtelijk maken.
- 5.1.2e is inhoudelijk kundig en heeft veel ervaring met het opzetten en onderhouden van meetsystemen en de monitoring en analyse van grondwatergegevens bij verscheidene projecten in verschillende uithoeken van het land. Hij zal voor dit project binnen Aequator Groen + Ruimte als 5.1.2e fungeren en zal de monitoring en analyse van het meetnet op zich nemen.

Het kan zijn dat wij ervoor moeten kiezen om de werkzaamheden door één of meer van onze andere, ter zake deskundige medewerkers uit te zullen moeten laten voeren. Wanneer dat het geval zal zijn, zullen wij u daarover informeren.

Planning
De planning is nog afhankelijk van het moment van beschikking maar zal grofweg het onderstaande omvatten:

- Juli 2025: Reparatie en voortzetting meetsysteem
- Augustus 2025: Beginnen met onderzoek potentie peilgestuurde drainage
- September 2025: Eerste analyses metingen en gegevens meetsysteem
- Najaar 2025: 1e gebiedsbijeenkomst en daaraan gebonden bodemworkshop, analyse meetgegevens, monitoring en validatie meetsysteem
- December 2025: Bespreken tussenstand metingen en mogelijkheden voor fase 3
- Januari en februari 2026: Analyse meetgegevens en start rapportage
- Voorjaar 2026: Monitoring en validatie meetsysteem en 2e gebiedsbijeenkomst, focus op fase 3
- Juni en juli 2026: Afronding en plan van aanpak fase 3

De planning is indicatief, hetgeen betekent dat wij ons zullen inspannen om de planning te behalen. Mocht dat evenwel niet lukken, dan zal dat enkele feit niet leiden tot aanspraken op vergoeding van kosten en/of schade.

Oplevering, afronding werkzaamheden
De opdracht is voltooid, lees: de werkzaamheden zijn afgerond, indien en zodra er een definitieve versie van het eindrapport is. Dit eindrapport omvat zowel een plan van aanpak

voor fase 3 als een rapportage van de analyse van meetgegevens en potentie van aanvullende maatregelen (o.a. peilgestuurde drainage en bodemmaatregelen).

Opdrachtsom

Wij bieden u aan de werkzaamheden voor u uit te voeren voor een opdrachtsom van 5.1.1c (exclusief btw), hierna te noemen: de opdrachtsom. Dit bedrag is conform ons gezamenlijk plan van aanpak aan de opdrachtgever (provincie Zuid-Holland). Onderstaand kostenoverzicht geeft u inzicht in de opbouw van de opdrachtsom.

Fase:	Omschrijving:	bedrag per fase:
	Reparatie, voortzetting en monitoring meetsysteem Analyse meetgegevens Advies overige maatregelen, potentiekaarten peilgestuurde drainage Bodemadives Afstemming en maandelijkse overleggen, doorontwikkeling naar fase 3 Gebiedsbijeenkomsten Communicatie vorderingen en resultaten Integratie met watergbiedsplan Rapportage Projectleiderstaken	5.1.1c
Totaal (excl. BTW)		5.1.1c

Uitgangspunten opdrachtsom

De opdrachtsom is gebaseerd op de navolgende uitgangspunten en aannamen:

- De door u als opdrachtgever voorafgaande aan de offerte verstrekte informatie is juist en volledig.
- De opdrachtsom en onze hiervoor gebruikte tarieven zijn gebaseerd op het prijspeil van de datum van deze offerte.
- Onder een 'dagdeel' wordt verstaan een periode van maximaal en afgerond 4 uren.
- Alle benodigde materialen en/of informatie, noodzakelijk voor, in het kader of ten behoeve van het (kunnen) uitvoeren van de werkzaamheden, worden door of namens u tijdig en kosteloos beschikbaar gesteld aan ons; deze zijn niet in de opdrachtsom begrepen. Mocht dit niet (volledig) gebeuren, dan zullen wij daardoor ontstane extra werkzaamheden en/of kosten aan u doorbelasten, op basis van onze dan geldende prijzen en tarieven.
- Door ons in het kader van de uitvoering van de opdracht, lees: werkzaamheden te maken onvermijdelijke out of pocket-kosten, welke niet in de opdrachtsom zijn begrepen, zullen wij aan u als opdrachtgever doorbelasten.
- Andere werkzaamheden dan de werkzaamheden zijn niet in de opdrachtsom begrepen. Er zal geen meerwerk, lees: andere werkzaamheden dan de werkzaamheden, worden verricht, tenzij u ons als opdrachtgever daartoe schriftelijk opdracht heeft verleend. Meerwerk wordt aan u in rekening gebracht op basis van de volgende tarieven*:

Secretariaat	5.1.1c
Junior adviseur	
Medior adviseur	
Senior adviseur	
Senior adviseur +	
Project- en accountmanager	
Directeur	

* Voornoemde tarieven zijn gebaseerd op prijspeil 2025. De tarieven worden jaarlijks herzien door ons maar zullen voor de gehele loop van dit project gelijk blijven, bij een nieuwe opdracht voor meerwerk zal echter wel indexatie plaatsvinden en zullen de nieuwe tarieven worden gehanteerd.
- In het kader van deze offerte gaan wij uit van maandelijkse overlegmomenten. Indien u als opdrachtgever verzoekt om meer overlegmomenten, dan zal zulks als meerwerk worden beschouwd en zullen de door ons als gevolg daarvan te maken extra kosten aan u berekend worden op basis van de bovenstaande tarieven.
- De opdrachtsom en voornoemde tarieven zijn allemaal exclusief daarover verschuldigde en af te dragen BTW.

Mocht één of meer van bovenstaande uitgangspunten en aannamen niet (volledig) juist zijn, dan zullen de daardoor voor ons ontstane meer- of extra kosten aan u worden doorbelast.

Betalingsvoorwaarden opdrachtsom
De opdrachtsom wordt op basis van het volgende bij u in rekening gebracht:
- 25 % van de opdrachtsom aan het eind van elk kwartaal, afhankelijk van de datum van beschikking.
- De eindfactuur (4e kwartaal) zal verstuurd worden op of vlak voor de einddatum van het project, 31 juli 2026.

(Dit wil zeggen dat bijvoorbeeld bij beschikking op 14 juli, de eerste factuur vóór 14 oktober 2025 in rekening wordt gebracht, de tweede vóór 14 januari 2026, de derde vóór 14 april 2026 en de afsluitende factuur vóór 31 juli 2026).
Onze facturen dienen door u binnen 14 dagen na factuurdatum te worden voldaan.

Mocht een factuur van ons betwist worden, dan zal het niet-betwiste deel daarvan niettemin binnen voornoemde termijn betaald worden. Ten aanzien van het betwiste deel van de factuur zullen partijen zo spoedig mogelijk overleg voeren, teneinde overeenstemming daarover te bereiken.

Overige voorwaarden
Overigens gelden de volgende voorwaarden voor deze offerte en de door ons, bij opdracht, te verrichten werkzaamheden:
- Wij accepteren de huidige (inkoop)voorwaarden van de Provincie Zuid-Holland voor deze opdracht. Onderstaande uitgangspunten zijn toepassing. Indien onderstaande uitgangspunten strijdig zijn met voorwaarden van Provincie dan gelden de voorwaarden van Provincie Zuid-Holland.
- Door u als opdrachtgever eventueel gehanteerde algemene (inkoop)voorwaarden zijn niet van toepassing. Voor zover door u eerder naar (toepasselijkheid van) uw algemene voorwaarden verwezen is, worden (c.q. wordt) deze nadrukkelijk van de hand gewezen.
- Een wijziging in of aanpassing van de opdracht komt uitsluitend tot stand, indien en zodra wij de betreffende wijziging dan wel aanpassing en de financiële consequenties daarvan schriftelijk heeft bevestigd.
- Onze verplichtingen uit hoofde van uw opdracht zijn inspanningsverplichtingen. Onze aansprakelijkheid is beperkt conform het bepaalde in de AV, doch in alle gevallen geldt dat aansprakelijkheid beperkt is tot het bedrag dat aan ons ter zake

de opdrachtsom is betaald, een en ander met een maximum van € 45.000,-. Bovendien geldt in dit verband dat aansprakelijkheid voor indirecte en/of gevolgschade uitgesloten is.
- De planning en daarin opgenomen levertijden zijn telkens bij benadering en derhalve niet fataal.
- Alle intellectuele eigendomsrechten van of ter zake de in het kader van het project door ons ingezette en de in het kader van de uitvoering van de werkzaamheden verkregen dan wel te verkrijgen informatie en/of kennis dan wel ontwikkelde werkwijzen, reken- en/of meetmethod(iek)en, modellen, programmatuur dan wel software en apparatuur, komen toe aan en/of blijven na afronding van de opdracht in handen van Aequator Groen + Ruimte bv.
- Rapporten die door of vanwege ons geleverd worden in het kader van het project mogen voor commerciële doelen worden gebruikt door ons.

Tot slot
De offerte heeft een geldigheidsduur van vier weken. Mocht deze offerte binnen die duur niet door of vanwege u zijn aanvaard, dan zijn wij hieraan niet langer gebonden.

Indien u nog vragen en/of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Wij vertrouwen erop u hiermee een passende aanbieding te hebben gedaan en zien met belangstelling uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Aequator Groen + Ruimte bv
5.1.2e
5.1.2e

Format project ZH-PLG 2024

- Algemene informatie aanvraag

Naam	Zoet Water op de Kop van Goeree
Hoofdaanvrager incl. contactgegevens	LTO Noord t.a.v. 5.1.2e Postbus 240 8000 AE Zwolle
Deelnemende partijen	Waterschap Hollandse Delta Onderstaande partijen zullen deelnemen als onderaannemer: Deltares Aequator Groen + Ruimte Onderstaande partijen staan vermeld in verband met hun betrokkenheid bij het project. Er is niet toegezegd dat één van deze partijen budget beschikt krijgen via de hoofdaanvrager. Agro&Natuur (agrarisch ondernemers) Natuur- & Landschapsbescherming Goeree Overflakkee (NLGO) Natuurmonumenten Zuid-Hollands Landschap
Gebied /locaties	De Kop van Goeree Overflakkee, gebied Kilhaven. 1 *Foto 1: Hoogwatersloot Volgerland, 2. Hoogwatersloten langs Groenendijk, 3. Hoogwatersloot De Jong.*

	Samenvatting In een droge zomerperiode is er weinig tot geen zoet water beschikbaar voor de landbouw en natuur binnen bemalingsgebied Kilhaven. Het water in de watergangen in de polder en op enkele andere plaatsen wordt dan brak vanwege zoute kwel. Ook zakken de peilen uit. Er kan, anders dan in de meeste delen van provincie Zuid-Holland, geen water aangevoerd worden. Met het DAW-project Zoet Water op de Kop van Goeree werken boeren en terreinbeherende organisaties en WSBD daarom sinds 2022 aan het beter vasthouden van zoet kwelwater uit de duinen en regenwater dat in het najaar en in de winter valt om zo een robuuster watersysteem te verkrijgen ten gunste van de kwetsbare natuur en de kleinschalige landbouw die het gebied kenmerkt. Dit is een lopend proces, waarbij de eerste fases al zijn afgerond. Deze aanvraag is een verlenging van het project, gericht op een extra jaar ervaring en data opdoen met water vasthouden zodat de bevindingen gebruikt kunnen worden in 1) een watergebiedsplan voor dit gebied en 2) context specifieke adviezen op perceelniveau.

Introductie en voorgeschiedenis
Dit project is opgedeeld in drie fases. Fase 1 van het project Zoet Water op de Kop van Goeree (ZWG) in 2022 en 2023, kende een technische en sociale component waarbij a) technisch inhoudelijke mogelijkheden zijn verkend en b) sociaal barrières voor onderlinge samenwerking zijn geslecht. Er is gewerkt aan onderling vertrouwen, waardoor er consensus is ontstaan over maatregelen in het gebied. In fase 2 zijn metingen verricht en is een pilot uitgevoerd met tijdelijke maatregelen, zoals het plaatsen van een aantal tijdelijke stuwen en een monitoringsnetwerk.

Fase 2 loopt af in december 2024. Dan houdt het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland, waaruit deze fase bekostigd wordt, op. We zien echter dat het wenselijk is de metingen, het monitoren van de effecten van de tijdelijke maatregelen, de samenwerking en daarmee ook het gebiedsoverleg zelf nog minimaal met een jaar te verlengen om tot een betere analyse te komen en vast te stellen welke pilotmaatregelen werkelijk effectief zijn. Door de extreem natte weersomstandigheden in de winter en in een groot deel van 2024 kon de effectiviteit van de tot nu toe uitgevoerde maatregelen moeilijk worden vastgesteld.

Dit plan is een kennisdeelproject van het Fieldlab Volhoudbare landbouw Zuidwestelijke Delta. Dit Fieldlab is een vervolg op het Interbestuurlijk programma Zuidwestelijke Delta (2020-2024). In dit programma hebben we samen met zo'n 250 boeren, 60 ketenpartijen en 12 overheden gewerkt aan thema's en projecten zoals biodiversiteit (zoals gewasdiverse teeltsystemen, de biodiversiteitsmonitor), bodem en waterkwaliteit (bodem en waterbeheermaatregelen, bodemonderzoek) en klimaat (koolstofvastlegging en sluiten van grondstofkringlopen).

Essentie en doel van het project
Het uiteindelijke doel van het project Zoet Water op de Kop van Goeree is een klimaatbestendig zoetwatersysteem met volhoudbare landbouw en robuuste, florerende natuur door het verbeteren van de zoetwaterbeschikbaarheid voor natuur en landbouw. Hiervoor is onderlinge samenwerking essentieel.

Instrumenten en meetapparatuur
In fase 2 zijn drie pilots aangelegd, waarbij het effect van peilopzet wordt onderzocht. Om het effect op de omgeving goed te kunnen monitoren en om meer inzicht te verkrijgen in het watersysteem, is een meetsysteem aangelegd, bestaande uit peilbuizen die de grondwaterstand en het oppervlaktewaterpeil meten, aangevuld met continue metingen van het zoutgehalte van het oppervlaktewater. Resultaten zijn online via een programma van Munisense te volgen en worden geanalyseerd door Aequator en Deltares. Daarnaast meten agrariërs en andere lokale stakeholders het water in hun poldersloot maandelijks met een EC-meter. Zij sturen hun metingen door via de Aquality-app van Deltares.
Begin 2024 zijn de eerste pilotstuwen geplaatst zodat er voor het jaar 2024 kon worden gemonitord welk effect deze hebben. De aanleiding voor het project Zoet Water op de Kop van Goeree was de behoefte aan voldoende zoet water in verband met de droge zomers. In 2024 bleef zo'n droge zomer uit. Voor de robuustheid van de gemeten resultaten stellen wij voor om een tweede jaar te meten, voor een betere vergelijking.

Doelbereik
Het doelbereik van dit project is om met lokale beheerpartijen en agrariërs tot een samenwerking te komen waarbij de kwaliteit van de natuur erop vooruitgaat en natuur en agrariërs minder risico lopen op verzilting en verdroging van gronden We zoeken samen naar een beter inzicht in de werking van het bodem- en watersysteem en onderzoeken welke stappen er kunnen worden genomen voor een robuuster watersysteem.

	De doelgroep heeft belang bij het vasthouden van zoetwater op de Kop van Goeree. De samenstelling van de doelgroep blijft hetzelfde als in fase 1 en fase 2, in 2024. a. Grondeigenaren: agrariërs (ongeveer 20 bedrijven, grotendeels akkerbouwers en tuinders) en terreinbeherende organisaties (TBO's), Natuurmonumenten en Zuid-Hollands Landschap. Zij hebben allen belang bij voldoende zoet water, voor de teelt en voor het in stand houden van natuurgebieden. Beiden willen zij verdroging tegengaan en streven zij naar minder wisselingen in het zoutniveau van de sloten, d.w.z. jaarrond een zo laag mogelijk chloridegehalte. b. Natuurbelangenorganisaties, verenigd in Natuur & Landschapsbescherming Goeree Overflakkee (NLGO). Ook zij zijn voorstander van meer zoet water in het gebied. Daarnaast hechten zij waarde aan het versterken van de ecologische verbindingszones in of langs watergangen en een zo groot mogelijke diversiteit aan leven in en rondom het water (biodiversiteit). c. Waterschap Hollandse Delta. Het waterschap hecht veel waarde aan het goed beheren van zoet water en is verantwoordelijk voor het wegen van de belangen van verschillende partijen in het gebied. Het waterschap werkt – samen met gebiedspartners – aan het leveren van voldoende waterkwaliteit en waterkwantiteit. Naast dit vraagstuk heeft het waterschap ook een waterbergingsvraagstuk voor 2027 en hebben zij de ambitie om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. d. Gemeente Goeree Overflakkee en Provincie Zuid-Holland. Zij zien het belang van zoet water voor dit gebied en volgen het project op de voet. Daarbij zien de overheden graag dat natuur- en landbouw gezamenlijk de handen uit de mouwen steken. Voor hen is een groen, gezond, actief en inspirerend landschap ook van belang voor recreatie en toerisme. Er is veel aandacht voor het project, zowel op lokaal als landelijk niveau: het project is gepresenteerd tijdens meerdere kennissessies en in het voorjaar van 2024 is er door bestuurders en twee gedeputeerden van de Provincie Zuid-Holland met de DAW-Waterkaravaan een bezoek gebracht aan het project. Daarnaast is er aandacht voor kennisuitwisseling met vergelijkbare projecten (fieldlabs, zoals het Living Lab op Schouwen-Duiveland) en doet een stagiaire bij LTO Noord momenteel onderzoek naar de overeenkomsten en verschillen tussen drie vergelijke water-gerelateerde projecten. **Activiteiten in de verlenging van fase 2:** ○ Voortzetten van het huidige monitoring meetnetwerk door: ▪ Onderhoud meetsysteem & handmetingen ▪ Analyse van de meetresultaten ▪ Abonnementen op analysesystemen ○ Voortzetten huidige pilots (geldende vergunning loopt tot eind 2025). ▪ Beheer en onderhoud van de pilotstuwen (bezoeken peilbeheerder, vervanging/ reparatiewerkzaamheden). ○ Verkennen van mogelijkheden om meer water vast te houden in percelen door middel van een gebiedsspecifieke verkenning van de potentie van peilgestuurde drainage. Deze lokale aanpassingen op perceelschaal hebben mogelijk veel potentie voor de verbetering van de zoetwatervoorziening in het gebied. ○ Gebiedsoverleg ▪ In fase 1 en 2 is een sociaal spoor opgestart om de lokale partijen te verbinden en draagvlak te zoeken voor maatregelen die kunnen leiden tot een robuuster zoetwatersysteem. Dit heeft geleid tot een beginnende maar constructieve samenwerking. Ook in 2025 willen we dit gebiedsoverleg voortzetten om tot een goede evaluatie van de huidige maatregelen te komen en te bespreken of en hoe er een vervolg aan fase 2 gegeven kan worden Verhouding tot het gebiedsprogramma (in het kader van het ZH-PLG)

	○ Op dit moment is er geen gebiedsagenda voor Goeree Overflakkee

Fasering	**2022-2023: Fase 1**. Gebiedsinventarisatie en bepalen kansrijke maatregelen. **2023-2024: Fase 2**. Uitvoering kansrijke maatregelen (tijdelijk) en monitoring, reeds bekostigd door financiering via IBP Vitaal Platteland, waterschap Hollandse Delta, DAW, Provincie Zuid-Holland. **2025:** Verlenging van fase 2 en bestendiging van de samenwerking op de Kop van Goeree. Door de natte zomer is het op basis van de huidige resultaten uit fase 2 nog niet mogelijk om de effectiviteit van de huidige pilots te bepalen. Dit is de reden waarom de verlenging van fase 2 van dit project in 2025 noodzakelijk is. Het meetnet en de pilotmaatregelen worden in stand gehouden, d.m.v. beheer en onderhoud, om deze maatregelen te kunnen toetsen en tot een goede evaluatie te komen. Daarnaast wordt de kansrijkheid van maatregelen op perceelniveau onderzocht. De bredere stakeholdersgroep blijft hierbij betrokken door vsoortzetting van regelmatige informatieoverdracht en gebiedsoverleg. De voorliggende aanvraag betreft de maatregelen voor 2025. Vanaf 2026: Mogelijke fase 3. Deze fase is niet inbegrepen bij deze aanvraag, maar wordt benoemd omdat hieraan gerefereerd werd in het oorspronkelijke projectplan. Deze fase gaat over het bestendigen van de maatregelen uit fase 2 en het nemen van verdere maatregelen als uit fase 2 blijkt dat deze effectief zijn. • Watersysteemmaatregelen: Het waterschap werkt op dit moment aan een watergebiedsplan voor dit gebied. In een watergebiedsplan worden de knelpunten binnen het huidige watersysteem op het vlak van met name de wateroverlastopgave, waterkwaliteit en zoetwaterbeschikbaarheid in kaart gebracht. De verwachting is dat voor dit watergebiedsplan in de tweede helft van 2025 de maatregelen bepaald zullen worden. Effectieve watersysteemmaatregelen uit fase 2 van het project kunnen hierin geborgd worden. Het overkoepelende doel van het watergebiedsplan is om naar een robuust en toekomstbestendig watersysteem toe te werken. Hiervoor moet een integrale afweging gemaakt worden tussen de verschillende knelpunten en belangen in het gebied. Voor deze keuzes is de kennis uit het project ZWG m.b.t. de effectiviteit van de huidige pilots erg belangrijk. Het watergebiedsplan is nog in opbouw en de uitkomsten van de pilots in het project ZWG zijn nog onduidelijk, wat betekent dat er ook nog geen zekerheid is dat de watersysteemmaatregelen uit het project (deels dan wel volledig) in het watergebiedsplan opgenomen zullen worden. • Perceelmaatregelen: In de verlenging van fase 2 zal ook onderzocht worden of peilgestuurde drainage een mogelijkheid is in dit gebied. Als dit een kansrijke maatregel blijkt te zijn, zal deze kennis verspreid worden.
Planning	Vergunningen voor de stuwtjes en de meetapparatuur die in de voorgaande fases geplaatst zijn, blijven geldig tot eind 2025. Dit is anders voor het beheer van het meetsysteem. Hiervoor is een contract met het bedrijf Munisense noodzakelijk, in verband met de werking van het systeem. Wanneer het contract niet voortgezet wordt is het niet meer mogelijk na 1 januari 2025 gegevens uit te lezen. Daarom dient dit contract ruim voor het einde van 2024 verlengd te worden.

Juridische toets	Er is geen sprake van staatssteun omdat geen van de (agrarisch) ondernemers vanuit dit project een vergoeding krijgt. De agrarisch ondernemer die op eigen terrein een stuw heeft geplaatst heeft dit op eigen kosten gedaan. De ondernemer heeft hier geen subsidie voor gekregen.
Bijlagen	Toetsblad n.a.v. interview bij de provincie.

- **Opgaven/probleemanalyse en te bereiken doelen**

Doelbereik NPLG	Natuur: een duurzame en toekomstbestendig gebied op de Kop van Goeree Overflakkee. Het project wordt met name uitgevoerd in het bemalingsgebied Kilhaven en is gericht op verbeteren van de vochthuishouding, beschermen van kwelgebieden en bestrijden van droogte in het Volgerland Stikstof: n.v.t. Water: het beter benutten van het (schaarse) zoete water, scheiden van zoet en zout, zoetwateropslag in oppervlakte- en grondwater. Hiermee sluit het aan op de waterdoelen, zoals genoemd in de Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied. Klimaat: het vasthouden van water en bijdragen aan klimaatbestendigheid van het gebied. Neveneffecten: verbeteren van de bodemsamenstelling / realisatie van een aantrekkelijker landschap (en daarmee bevordering van recreatie). Samenwerking In fase 1 werden de activiteiten onderverdeeld in technisch en een sociaal. Sociaal was gericht op de ondersteuning van de gebiedsgerichte aanpak, afstemming met alle betrokken partijen en het vervolgens uitvoeren van gezamenlijke beslissingen. In fase 2 bleek dit goed te werken. Binnen dit traject is begonnen met gebiedsdekkende samenwerking op water. Wellicht geeft deze samenwerking een opening om in de toekomst ook andere thema's op te pakken.

Scope van het project	De scope van dit project eindigt bij het achterhalen van de effectiviteit van droogte- en anti-verziltingsmaatregelen. Het project is gericht op het vasthouden van zoet water op de Kop van Goeree, waarbij zowel de agrarisch ondernemers, verenigd in Agro&Natuur, als de natuurorganisaties betrokken zijn. De focus in dit project ligt volledig op water. Vanuit fase 1, de fase waarin veel overleg is geweest tussen de partijen, is gekozen voor drie maatregelen. Door metingen en inzet van betrokken partijen wordt naar verwachting duidelijk welke maatregelen succesvol zijn. De scope van het project eindigt wanneer duidelijk is hoe effectief de huidige pilots zijn voor het vasthouden van water. De uitkomsten hiervan gebruikt waterschap Hollandse Delta in het watergebiedsplan (zie "Fasering"). Het vasthouden van zoet water en meer samenwerken past bij de gezamenlijke visie die de deelnemende agrariërs op Goeree-Overflakkee hebben opgesteld. Het project richt zich op de mogelijkheid om huidige functies (zowel landbouw en natuur) in stand te houden. Vooralsnog wordt er gekeken naar het huidige gebruik van het gebied. Voor een robuust gebied is het belangrijk dat de succesvolle maatregelen voldoende worden ingezet, zodat dit effect heeft op het hele projectgebied. Het project richt zich hiermee op de korte tot middellange termijn. Zoet Water op de Kop van Goeree heeft partners bij elkaar gebracht, een meetnetwerk uitgezet en ziet toe op voortgang van het project. Wanneer het project per 31 december 2024 stopt, is het niet mogelijk om met zekerheid te kunnen melden dat de genomen maatregelen succesvol zullen zijn, wanneer deze op grotere schaal in het gebied worden toegepast. Als deze aanvraag om door te gaan met het onderzoek naar mogelijkheden om zoet water vast te houden op de Kop van Goeree niet wordt gehonoreerd, dan komt het project stil te liggen. Veel van de vragen die initieel zijn gesteld, zijn op dit moment nog niet beantwoord. Door het extreem natte voorjaar en zomer is 2024 niet representatief voor de jaren daarvoor. Op basis van de data die tot nu toe zijn verzameld is er geen goede uitspraak te doen over de potentie van de maatregelen. Met twee jaar meten ontstaat er een steviger meetresultaat. Daarnaast is er in 2025 momentum om aan te sluiten bij het watergebiedsplan van WSHD Op dit moment zijn de verschillende partijen betrokken en gemotiveerd om met elkaar samen te werken en zo samen tot maatregelen te komen die voldoende zoetwaterbeschikbaarheid tot gevolg hebben.
Doel en Verbinding	Het project in combinatie met de ZH-PLG doelen De Kop van Goeree heeft een vruchtbare bodem. Tegelijkertijd is natuur en recreatie belangrijk voor dit gebied, met een Natura2000-gebied (Duinen Goeree & Kwade Hoek) en natuurgebied dat valt binnen Natuurnetwerk Nederland (Volgerland) Het gaat in dit project om meerdere doelen vanuit ZH-PLG, zoals verzilting, waterkwantiteit, waterkwaliteit, kwaliteit van de habitat, biodiversiteit. Daarbij heeft het invloed op een optimaal gebruik van de bodem, de voedselvoorziening, het landschap en de natuur de middellange termijn. Op basis van de doelen, genoemd worden in onderstaand plaatje, kan gesteld worden dat dit project, Zoet water op de Kop van Goeree, bijdraagt aan de vraagstukken rondom de o.a. KRW-doelen (kwantitatieve grondwatertoestand) en Land- en Tuinbouw (als onderdeel van het gebied). De opgave/knelpunt zoetwaterbeschikbaarheid is het centrale thema in dit project.

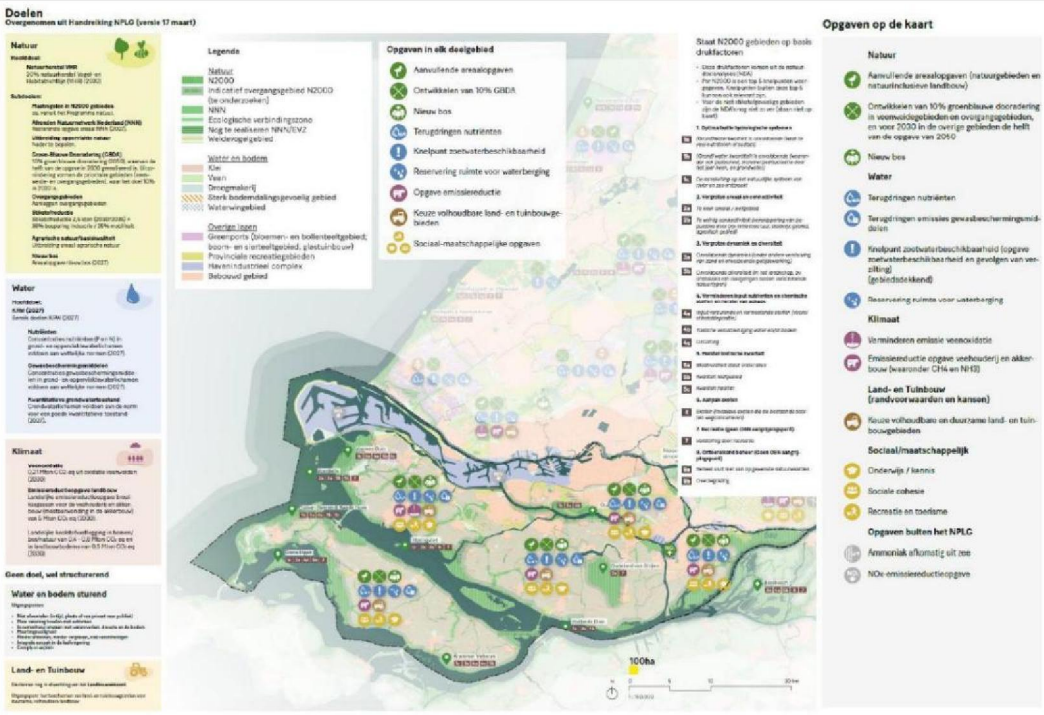

Figuur 3 Opgavenkaart Zuid-Hollandse Delta

Een tekort aan zoet water leidt op de Kop van Goeree tot (blijvende)schade aan de natuur en aan de opbrengsten vanuit te landbouw. Hierbij kan gedacht worden aan vermindering van biodiversiteit, verandering van begroeiing en structuur van de bodem en vermindering van opbrengsten in de landbouw.

Met de maatregelen die genomen zijn in het project, wordt gekeken op welke manier zoet water langer vastgehouden kan worden. Door middel van monitoring wordt de situatie door de tijd gemeten en of hierop te sturen is. Zowel voor de natuur als in de landbouw is water nodig. In tijden van droogte staat het gebied daarom onder druk. Aanwezigheid van voldoende zoet water in droge periodes is belangrijk. De hydrologische situatie op de Kop van Goeree is randvoorwaardelijk voor de instandhouding van de aangewezen natuurdoelen binnen het Natura 2000-gebied Duinen Goeree & Kwade Hoek en bijbehorende biodiversiteit. Er is daarom meer kennis nodig over de hydrologische samenhang tussen natuurgebieden en agrarische percelen. Middels het monitoren van de peilen en het zoutgehalte doen we meer inzicht op in het watersysteem en hoe de genomen maatregelen hierop ingrijpen. Deze kennis is essentieel om eventuele knelpunten in de toekomst te verhelpen. Mede hierom zijn de natuurpartijen ook in de projectgroep vertegenwoordigd.

Maatregel(en)/stappen	1. Monitoring tijdelijke maatregelen: Het betreft twee hoogwatersloten (waar het peil hoog wordt gehouden met behulp van stuwen/schotten), A) tussen de Groeneweg en het Volgerland B) langs de Groenedijk tegen de duinen aan C)is een pilot van een stuw in een perceelsloot ten westen waardoor het slootpeil hoog blijft en mogelijk ook de instroom van zout water via de centrale vaart voorkomen wordt. Deze pilots (A, B en C) mogen tot en met 2025 blijven staan 1. Verkenning naar vasthouden van water op perceelschaal 2. Gebiedsoverleggen

- **Besluitvorming en daarbij betrokken partijen**

Beschrijving partijen, rollen en verantwoordelijkheden	- Natuurmonumenten en NLGO (Staatsbosbeheer, Zuid-Hollands Landschap, …) denken mee in de ontwikkeling en mogelijke kansen voor het gebied. - Het waterschap Hollandse Delta is verantwoordelijk voor het wegen van de belangen van verschillende partijen in het gebied en werkt – samen met gebiedspartners – aan het leveren van water van voldoende kwaliteit en kwantiteit. Naast dit vraagstuk heeft het waterschap ook een waterbergingsvraagstuk voor 2027 en heeft zij de ambitie om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Het waterschap zal in 2025 adviseren en meedenken in het gebiedsoverleg.
Governance	Projectteam: • LTO is projectleider • Deltares en Aequator Groen + Ruimte ondersteunen het proces met technisch inhoudelijke advies en analyse. Naast het inhoudelijke spoor hebben zij ook de rol om als onafhankelijke intermediairs de samenwerking tussen de gebiedspartijen te stimuleren. • Het Waterschap faciliteert het project als beheerder van het watersysteem en bevoegd gezag in dit gebied. Het waterschap legt de koppeling met het watergebiedsplan dat wordt opgezet, waarvoor de kennis uit dit project belangrijk is. Gebiedsoverleg: • Agrariërs op de kop van Goeree, die zich voor dit project hebben verenigd in Agro&Natuur. Zij denken mee in de mogelijkheden voor dit gebied en een aantal van hen meet met regelmaat de EC-waarden in de sloten met behulp van de Aquality app. • Verschillende betrokken natuurpartijen (Natuurmonumenten, Zuid-Hollands Landschap en NLGO) doen ook mee aan de participatieve monitoring en denken mee aan de mogelijkheden voor het vasthouden van zoetwater.
Afgeronde procedures en besluitvorming	De voortzetting van fase 2 bouwt voort op een lopend proces. Het streven is om eind 2025 tot een afronding te komen, waarbij de bevindingen voedend zijn voor het nog op te stellen watergebiedsplan.
Participatie en betrokkenheid democratische vertegenwoordigingen	De partijen die een binding hebben met het gebied als eigenaar/beheerder van een stukje van het gebied. - Agro&Natuur (samenwerkingsverband agrarisch ondernemers) - Natuur & Landschapsbescherming Goeree Overflakkee (NLGO) - Natuurmonumenten - Zuid-Hollands Landschap
Draagvlak	Er is een groot draagvlak voor het project op de Kop van Goeree omdat de betrokkenen zich bewust zijn van de noodzaak om tot een oplossing voor de hoeveelheid water te komen. Er is draagvlak bij alle partijen om de huidige pilots met een jaar te verlengen en er is draagvlak om vervolgens tot permanente aanpassingen over te gaan. Het doel van de komende fase is het onderzoeken hoe perceelmaatregelen (zoals peilgestuurde drainage) ingezet kan worden. In het gebied zijn koplopers die bereid zijn te experimenteren. Daardoor is er voldoende draagvlak om de verkenning te starten. Er hoeven geen extra middelen aangevraagd te worden voor komende fase van het project.

Uitvoerbaarheid (conditionering/ planologisch/juridisch)	De vergunning voor de genomen maatregelen in het waternetwerk (pilotstuwen) loopt door tot eind 2025. Hierop hoeft niet opnieuw actie ondernomen te worden. Wel een punt van aandacht is het abonnement op de meetsystematiek. Deze moeten uiterlijk begin december verlengd worden om door te kunnen meten in 2025. Wanneer dit abonnement niet tijdig verlengd is er een risico op het ontbreken van data voor de termijn waarop geen abonnement was afgesloten.
Beheer en onderhoud	De tijdelijke stuwen en schotten bij de Groenedijk en in het Volgerland zijn in beheer van waterschap Hollandse Delta en voor rekening van dit waterschap geplaatst. En één stuw is geplaatst bij en door een agrarisch ondernemer. De ondernemer heeft zelf de kosten voor deze stuw op zich genomen. Voor calamiteiten, wanneer er schade aan deze stuw of schot ontstaat (wat afgelopen jaar bijvoorbeeld is gebeurd bij het maaionderhoud), is een beperkt bedrag in de raming opgenomen.

- **Financiën en risico's**

Overzicht kosten fase 1

Fase 1	uitvoering	uitvoering	reiskosten	totaal
	technisch	sociaal	fase 1	
	5.1.1c			
totaal				

Overzicht kosten fase 2 tot oktober 2024

Fase 2	uitvoering	uitvoering	totaal
	technisch	sociaal	
	5.1.1c		
totaal			

Het waterschap heeft daarnaast in fase 1 en 2 van het project 5.1.1c aan in-cash en 5.1.1c aan in-kind bijdrage als cofinanciering geleverd (niet in bovenstaand schema opgenomen). Daarnaast heeft het waterschap drie pilotstuwen gefinancierd, waarvan de kosten van aanschaf en onderhoud 5.1.1c bedroegen. Hiernaast zijn kosten gemaakt voor de aanschaf en het plaatsen van de stuw bij een van de deelnemende agrariërs.

Begroting voortzetting fase 2

In totaal is er voor de verlenging van fase 2 € 5.1.1c excl. btw nodig. Zie hiervoor bijlage 1 bij de indiening van de subsidieaanvraag ZH-PLG-ZH – Zoet Water op de kop van Goeree.

Risico's	1. Als gevolg van de plaatsing van de stuwen en/of dammen wordt het water minder (snel) doorgespoeld en kan er periodiek stilstaand water ontstaan, wat de ecologische waterkwaliteit schaadt. 2. Niet alle agrariërs blijven betrokken bij het project en leveren geen bijdrage door het doen van 2-wekelijkse metingen. 3. Geen van de potentiële maatregelen blijkt na nader onderzoek bij te kunnen dragen aan de beschikbaarheid van zoet water. 4. Verschillende gebruikers van het zoet water in het gebied worden het niet eens over de verdeling van het beschikbare zoete water.

- **Aanpak met planning en mijlpalen**

Planning met mijlpalen en afronding	De inhoudelijke stappen staan benoemd bij 'Kostenraming en maatregelen'. Voor een goed verloop van het project wordt gedurende het hele jaar geanalyseerd en gemonitord hoe de waterstromen verlopen. Tegelijkertijd wordt gekeken naar mogelijk succesvolle maatregelen. Zoals vermeld in de scope zal de voortzetting van fase 2 van dit project naar verwachting aan het einde van 2025 over kunnen gaan op fase 3.

Offerte

Deltares

LTO Noord
T.a.v. [redacted]
Postbus 240
8000 AE ZWOLLE

Datum	Ons kenmerk		Aantal pagina's
23 april 2025	11211944-000-BGS-0001		1 van 2
Contactpersoon	**Doorkiesnummer**	**E-mail**	
[redacted]	[redacted]	[redacted]@deltares.nl	

Onderwerp
Offerte Zoet water op de kop van Goeree

Geachte [redacted]

Het is ons een genoegen hierbij een offerte aan te bieden voor 'Zoet water op de kop van Goeree'.

Met deze offerte zetten we het bestaande project 'Zoet water op de kop van Goeree' voort, waarvan fase 2 afliep in december 2024. Het voorliggende voorstel betreft een verlenging van de werkzaamheden uit fase 2. Hierbij zal met name de monitoring van de pilots vervolgd worden. Dit wordt door de projectpartners nodig geacht, omdat door het zeer natte jaar in 2024 op basis van de resultaten tot eind 2024 nog niet mogelijk is om de effectiviteit van de pilots te bepalen.

Werkzaamheden
De werkzaamheden omvatten:

- Begeleiding participatieve monitoring van EC-waardes door middel van de Aquality app.
- Voorzetting van monitoring in het projectgebied, door middel van 1 EC-routing in het projectgebied. Hierbij zal tevens gebruik worden gemaakt van de EC-GPS Rod. Het aandachtsgebied voor de routings zal rondom de huidige pilotlocaties liggen.
- Analyse van de metingen in het projectgebied (in samenwerking met Aequator), met name het meetnet rondom de huidige pilotlocaties (EC, grondwaterstanden). Deze analyse zal gerapporteerd worden ter aanvulling en verbetering van de opgeleverde technische rapportage van de vorige fase van het project.
- Verkenning naar de mogelijkheden voor peilgestuurde drainage in het projectgebied (bijv. door middel van het opstellen van potentiekaarten). Deze verkenning zal ook in overleg / samenwerking met Aequator uitgevoerd worden.

- Meedenken over doorvertaling en doorontwikkeling van huidige projectfase naar volgende fase ('fase 3'). Lead hiervoor ligt bij LTOnoord en Aequator.
- Afstemming en overleg met het projectteam, deelname aan 1 gebiedsbijeenkomst en het leveren van een bijdrage aan nieuwsbrieven over het project.

Producten
De producten die worden opgeleverd zijn:
- Technische rapportage met analyse van de metingen in het projectgebied (in samenwerking met Aequator).
- Memo met verkenning naar mogelijkheden voor peilgestuurde drainage.

Aanvang en looptijd
De werkzaamheden kunnen starten na ontvangst van uw schriftelijke opdrachtverlening. De beoogde afronding is eind december 2025.

Prijs en voorwaarden
De werkzaamheden worden uitgevoerd voor de vaste prijs van 5.1.1c, exclusief BTW.

De opdracht wordt uitgevoerd onder de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan de Stichting Deltares, versie 1.3, juli 2016, waarvan een exemplaar is bijgevoegd.

Als betalingsregeling geldt:
- 50% bij opdrachtverlening;
- 50% bij levering van de eindproducten (technische rapportage en memo met verkenning naar mogelijkheden voor peilgestuurde drainage).

Informatie
Wij vertrouwen erop u hiermee een passende offerte te hebben gedaan. Voor vragen kunt u contact opnemen met 5.1.2e bereikbaar onder vermeld telefoonnummer.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Bijlage:
1

Contactpersoon wijzigen

Vraag

Wilt u de contactpersoon behorend bij deze aanvraag wijzigen? Dat kan via dit formulier.

Contactpersoon wijzigen

Naam nieuwe contactpersoon	5.1.2e
Telefoonnummer nieuwe contactpersoon	5.1.2e
E-mailadres nieuwe contactpersoon	5.1.2e @ltonoord.nl
Functie nieuwe contactpersoon	5.1.2e

- - -

Projectvoorstel
Zoet Water op de kop van Goeree

Datum: 8 januari 2025

Uitgebracht aan:
Provincie Zuid-Holland
T.a.v. 5.1.2e
Zuid-Hollandplain 1
2596AW Den Haag

Opgesteld door:
LTO Noord
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Contactpersoon:
5.1.2e
5.1.2e@ltonoord.nl
T 5.1.2e

1. Introductie 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Voorgeschiedenis 3
1.3 Doel van het project 3
2. Vraagstelling 4
2.1 Vraagstelling 4
2.2 Metingen 4
2.3 Doelbereik 4
3. Plan van aanpak 7
3.1 Planning 7
3.2 Activiteiten 7
3.3 Resultaten 9
4. Projectbeheer 10
4.1 Organisatie 10
4.2 Communicatie 12
4.3 Projectrisico's en risicobeheersing 13
5. Kosten en begroting 14
5.1 Begroting 14
5.2 Opdrachten derden 14

1. Introductie

1.1 Inleiding

In een droge zomerperiode is er weinig tot geen zoet water beschikbaar voor de landbouw en natuur binnen bemalingsgebied Kilhaven. Het water in de watergangen in de polder en op enkele andere plaatsen wordt dan brak vanwege zoute kwel. Ook zakken de peilen uit. Er kan, anders dan in de meeste delen van provincie Zuid-Holland, geen water aangevoerd worden. Met het DAW-project Zoet op de Kop van Goeree werken boeren en terreinbeherende organisaties en WSBD daarom sinds 2022 aan het beter vasthouden van zoet kwelwater uit de duinen en regenwater dat in het najaar en in de winter valt om zo een robuuster watersysteem te verkrijgen ten gunste van de kwetsbare natuur en kleinschalig landbouw die het gebied kenmerkt. Dit is een lopend proces waarbij de eerste fases al zijn afgerond. De aanvraag die nu voor u ligt is een vervolg op de aanvraag tot verlenging van het project tot en met 31 juli 2026. De aanvraag is gericht op een extra jaar meten in verband met de omstandigheden van 2024 (2024 was een bijzonder nat jaar), om tot een betrouwbaar resultaat te komen. De gemeten data uit het project leiden tot 1) een watergebiedsplan voor dit gebied en 2) onderbouwde (met context) specifieke adviezen op perceelniveau.

1.2 Voorgeschiedenis

Dit project is opgedeeld in drie fases. Fase 1 van het project Zoet Water op de Kop van Goeree (ZWG) in 2022 en 2023 kende een technische en sociale component waarbij a) technisch inhoudelijke mogelijkheden zijn verkend en b) sociaal barrières voor onderlinge samenwerking zijn geslecht. Er is gewerkt aan onderling vertrouwen, waardoor er consensus is ontstaan over maatregelen in het gebied. In fase 2 zijn metingen verricht en is een pilot uitgevoerd met tijdelijke maatregelen, zoals het plaatsen van een aantal tijdelijke stuwen en een monitoringsnetwerk.

Fase 2 liep af in december 2024. Dit viel samen met het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland, waaruit deze fase bekostigd werd. We zagen echter dat het wenselijk was de metingen, het monitoren van de effecten van de tijdelijke maatregelen, de samenwerking en daarmee ook het gebiedsoverleg zelf nog minimaal met een jaar te verlengen om tot een betere (volledige) analyse te komen en vast te stellen welke pilotmaatregelen werkelijk effectief zijn. Door de extreem natte weersomstandigheden in de winter en in een groot deel van 2024 kon de effectiviteit van de tot nu toe uitgevoerde maatregelen moeilijk worden vastgesteld.

Dit plan is een kennisdeelproject van het Fieldlab Volhoudbare landbouw Zuidwestelijke Delta. Dit Fieldlab is een vervolg op het Interbestuurlijk programma Zuidwestelijke Delta (2020-2024). In dit programma hebben we samen met zo'n 250 boeren, 60 ketenpartijen en 12 overheden gewerkt aan thema's en projecten zoals biodiversiteit (zoals gewasdiverse teeltsystemen, de biodiversiteitsmonitor), bodem en waterkwaliteit (bodem en waterbeheermaatregelen, bodemonderzoek) en klimaat (koolstofvastlegging en sluiten van grondstofkringlopen).

1.3 Doel van het project

Het uiteindelijke doel van het project Zoet Water op de Kop van Goeree is een klimaatbestendig zoetwatersysteem met volhoudbare landbouw en robuuste, florerende natuur door het verbeteren van de zoetwaterbeschikbaarheid voor natuur en landbouw. Hiervoor is onderlinge samenwerking essentieel.

2. Vraagstelling

2.1 Vraagstelling

Probleemanalyse

In de zomer is er weinig tot geen zoet water beschikbaar voor landbouw en natuur op de kop van Goeree-Overflakkee. Het water in de watergangen in de polder en op enkele andere plaatsen is veelal brak vanwege zoute kwel. De zoetwaterbeschikbaarheid staat onder druk door zeespiegelstijging en klimaatverandering. Aanvoer van zoet water vanuit het binnenland is (financieel) niet mogelijk. De kop van het eiland Goeree-Overflakkee ligt hoger dan de gebieden waar het zoete water vandaan komt (Stellendam, Goedereede etc.) en het water zou daarom omhoog gepompt moeten worden. Over het jaar gezien is er voldoende zoet water beschikbaar vanuit neerslag: in de winter wordt overtollig zoet water afgevoerd naar Grevelingen. Door dit zoete water vast te houden, te bergen en vervolgens beschikbaar te stellen voor landbouw en natuur wordt het watersysteem beter voorbereid om klimaatverandering.

Vraagstelling

Hoe kan het zoete regenwater dat valt in het najaar en de winter langer vast worden gehouden op de kop van Goeree-Overflakkee?

2.2 Metingen

In fase 2 zijn drie pilots aangelegd, waarbij het effect van peilopzet wordt onderzocht. Om het effect op de omgeving goed te kunnen monitoren en om meer inzicht te verkrijgen in het watersysteem, is een meetsysteem aangelegd, bestaande uit peilbuizen die de grondwaterstand en het oppervlaktewaterpeil meten, aangevuld met continue metingen van het zoutgehalte van het oppervlaktewater. Resultaten zijn online via een programma van Munisense te volgen en worden geanalyseerd door Aequator en Deltares. Daarnaast meten agrariërs en andere lokale stakeholders het water in hun poldersloot maandelijks met een EC-meter. Zij sturen hun metingen door via de Aquality-app van Deltares.

Begin 2024 zijn de eerste pilotstuwen geplaatst zodat er voor het jaar 2024 kon worden gemonitord welk effect deze hebben. De aanleiding voor het project Zoet Water op de Kop van Goeree is de behoefte aan voldoende zoet water in verband met de droge zomers. Een situatie die naar verwachting in de toekomst steeds vaker voorkomt door de klimaatverandering. In 2024 bleef zo'n droge zomer uit. De combinatie van een natte zomer en de periode waarin gemeten is, leidde tot de noodzaak om de metingen in 2025 door te zetten. 2025 bleek een droge zomer, waardoor er op dit moment sprake is van een jaarrondmeting en een verschil in meting tussen een nat en een droog jaar. In verband met stagnatie van het project zijn de analyses van deze data nog niet volledig uitgevoerd.

2.3 Doelbereik

Het doelbereik van dit project is om met lokale beheerpartijen en agrariërs tot een samenwerking te komen waarbij de kwaliteit van de natuur erop vooruitgaat en natuur en agrariërs minder risico lopen op verzilting en verdroging van gronden. Samen met de betrokken organisaties, TBO's en agrariërs wordt gezocht naar een beter inzicht in de werking van het bodem- en watersysteem en wordt onderzocht welke stappen er kunnen worden genomen voor een robuuster watersysteem.

De doelgroep heeft belang bij het vasthouden van zoetwater op de Kop van Goeree. De samenstelling van de doelgroep blijft hetzelfde als in fase 1 en fase 2, in 2024.

a. Grondeigenaren: agrariërs (ongeveer 20 bedrijven, grotendeels akkerbouwers en tuinders) en terreinbeherende organisaties (TBO's), Natuurmonumenten en Zuid-Hollands Landschap. Zij hebben allen belang bij voldoende zoet water, voor de teelt en voor het in stand houden van zoetwater natuurgebieden. Beiden willen zij verdroging tegengaan en streven zij naar minder wisselingen in het zoutniveau van de sloten, d.w.z. jaarrond een zo laag mogelijk chloridegehalte.
b. Natuurbelangenorganisaties, verenigd in Natuur & Landschapsbescherming Goeree Overflakkee (NLGO). Ook zij zijn voorstander van meer zoet water in het gebied. Daarnaast

hechten zij waarde aan het versterken van de ecologische verbindingszones in of langs watergangen en een zo groot mogelijke diversiteit aan leven in en rondom het water (biodiversiteit).

c. Waterschap Hollandse Delta. Het waterschap hecht veel waarde aan het goed beheren van zoet water en is verantwoordelijk voor het wegen van de belangen van verschillende partijen in het gebied. Het waterschap werkt – samen met gebiedspartners – aan het leveren van voldoende waterkwaliteit en waterkwantiteit. Naast dit vraagstuk heeft het waterschap ook een waterbergingsvraagstuk voor 2027 en hebben zij de ambitie om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren.
d. Gemeente Goeree Overflakkee en Provincie Zuid-Holland. Zij zien het belang van zoet water voor dit gebied en volgen het project op de voet. Daarbij zien de overheden graag dat natuur- en landbouw gezamenlijk de handen uit de mouwen steken. Voor hen is een groen, gezond, actief en inspirerend landschap ook van belang voor recreatie en toerisme.

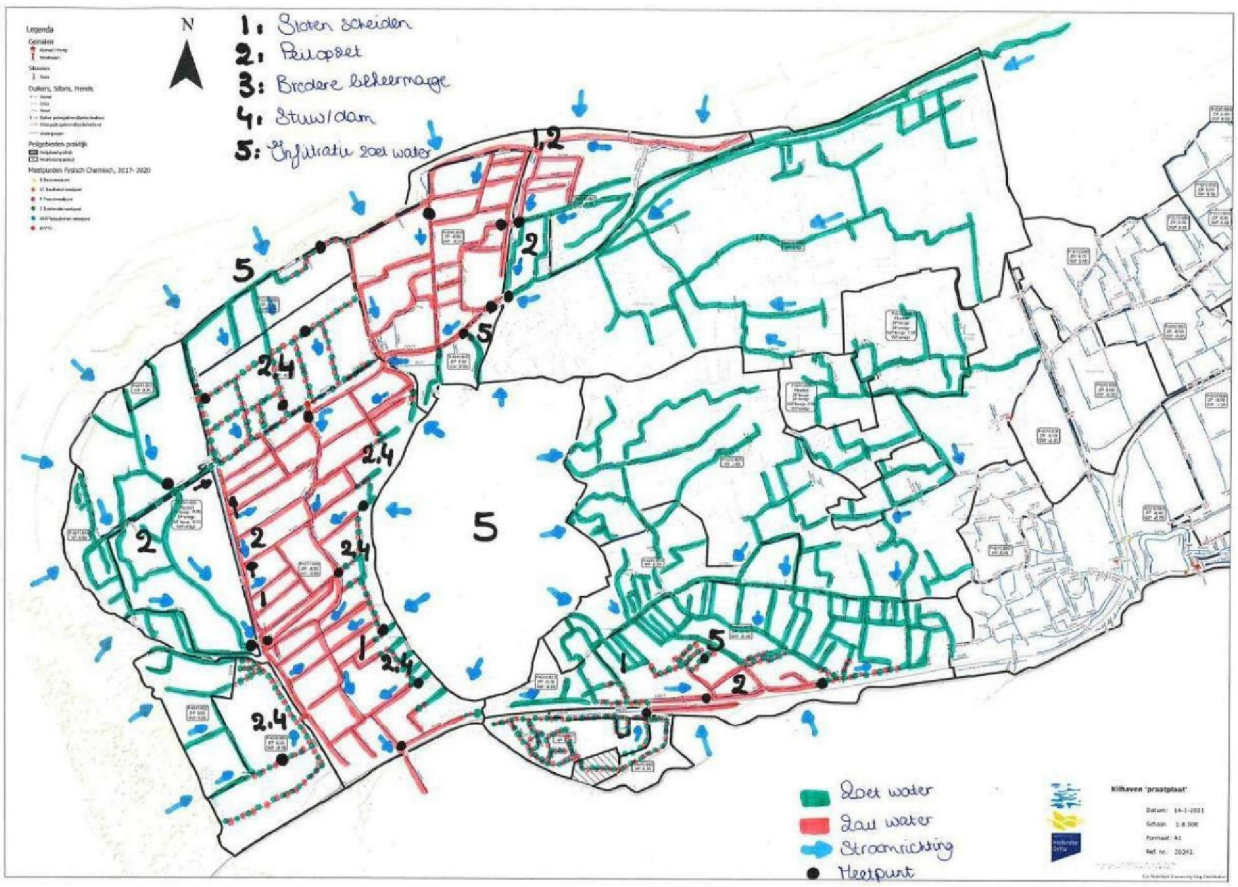

Figuur 1 Gebiedsinventarisatie van de waterkwaliteit (zoet-zout verdeling) op kop van Goeree-Overflakkee samengesteld op basis van input van agrariërs, natuurorganisaties, waterschap Hollandse Delta, gemeente Goeree-Overflakkee, Deltares, Aequator Groen & Ruimte en provincie Zuid-Holland

3. Plan van aanpak

3.1 Planning

2022-2023: Fase 1. Gebiedsinventarisatie en bepalen kansrijke maatregelen.
2023-2024: Fase 2. Uitvoering kansrijke maatregelen (tijdelijk) en monitoring, reeds bekostigd door financiering via IBP Vitaal Platteland, waterschap Hollandse Delta, DAW, Provincie Zuid-Holland.
2025-2026: Fase 2a Verlenging van fase 2 en bestendiging van de samenwerking op de Kop van Goeree. Door de natte zomer in 2024 is het op basis van de huidige resultaten uit fase 2 niet mogelijk om de effectiviteit van de huidige pilots te bepalen. De volgende werkzaamheden zijn gepland in deze fase:

- Het meetnet en de pilotmaatregelen worden in stand gehouden, d.m.v. beheer en onderhoud, om deze maatregelen te kunnen toetsen en tot een goede evaluatie te komen.
- Na ontvangst van de officiële beschikking zullen de uitgebreide analyses gemaakt worden.
- Gebiedsbijeenkomst 29 oktober om deelnemers en betrokkenen op de hoogte te houden van de resultaten.
- Slotbijeenkomst om de resultaten van het project te bespreken met alle betrokken partijen.

De einddatum van het project staat nu op 31 juli 2026. Er wordt gewerkt aan een mogelijke fase 3 op basis van de meetresultaten uit het project. Omdat de beschikking in januari 2026 ontvangen is, stellen wij voor de einddatum van het project naar 31 december 2026 te verzetten. Hiervoor zal een wijzigingsverzoek worden ingediend.

Vanaf 2026: Mogelijke fase 3. Deze fase is niet inbegrepen bij deze aanvraag, maar wordt benoemd omdat hieraan gerefereerd werd in het oorspronkelijke projectplan. Deze fase gaat over het bestendigen van de maatregelen uit fase 2 en het nemen van verdere maatregelen als uit fase 2 blijkt dat deze effectief zijn.

- Watersysteemmaatregelen: Het waterschap werkt op dit moment aan een watergebiedsplan voor dit gebied. In een watergebiedsplan worden de knelpunten binnen het huidige watersysteem op het vlak van met name de wateroverlastopgave, waterkwaliteit en zoetwaterbeschikbaarheid in kaart gebracht. De verwachting is dat voor dit watergebiedsplan in de tweede helft van 2025 de maatregelen bepaald zullen worden. Effectieve watersysteemmaatregelen uit fase 2 van het project kunnen hierin geborgd worden. Het overkoepelende doel van het watergebiedsplan is om naar een robuust en toekomstbestendig watersysteem toe te werken. Hiervoor moet een integrale afweging gemaakt worden tussen de verschillende knelpunten en belangen in het gebied.
  Voor deze keuzes is de kennis uit het project ZWG m.b.t. de effectiviteit van de huidige pilots erg belangrijk. Het watergebiedsplan is nog in opbouw en de uitkomsten van de pilots in het project ZWG zijn nog onduidelijk, wat betekent dat er ook nog geen zekerheid is dat de watersysteemmaatregelen uit het project (deels dan wel volledig) in het watergebiedsplan opgenomen zullen worden.

Perceelmaatregelen: In de verlenging van fase 2 zal onderzocht worden of peilgestuurde drainage een mogelijkheid is in dit gebied. Als dit een kansrijke maatregel blijkt te zijn, zal deze kennis verspreid worden.

3.2 Activiteiten

Activiteiten in de verlenging van fase 2:

- Voortzetten van het huidige monitoring meetnetwerk door:
  - Onderhoud meetsysteem & handmetingen
  - Analyse van de meetresultaten
  - (Voortzetting abonnementen op meetsystemen

- Voortzetten huidige pilots (geldende vergunning loopt tot eind 2025).
  - Beheer en onderhoud van de pilotstuwen (bezoeken peilbeheerder, vervanging/ reparatiewerkzaamheden).

- Verkennen van mogelijkheden om meer water vast te houden in percelen door middel van een gebiedsspecifieke verkenning van de potentie van peilgestuurde drainage. Deze lokale aanpassingen op perceelschaal hebben mogelijk veel potentie voor de verbetering van de zoetwatervoorziening in het gebied.

- Naast het project Zoet Water op de kop van Goeree werken agrariërs aan verbetering van hun bodem via het project Bodem als Basis Hollandse Delta.

- Gebiedsoverleg
    - In fase 1 en 2 is een sociaal spoor opgestart om de lokale partijen te verbinden en draagvlak te zoeken voor maatregelen die kunnen leiden tot een robuuster zoetwatersysteem. Dit heeft geleid tot een beginnende maar constructieve samenwerking. Ook in 2025 willen we dit gebiedsoverleg voortzetten om tot een goede evaluatie van de huidige maatregelen te komen en te bespreken of en hoe er een vervolg aan fase 2 gegeven kan worden. Hieraan neemt het volledige projectteam groot (zie projectbeheer) deel en alle betrokken agrariërs. Ook zijdeling betrokken partijen worden uitgenodigd om deel te nemen.
    - In 2026 zal er een afsluitende bijeenkomst georganiseerd worden om de resultaten en geleerde lessen te bespreken.

3.2 Afbakening projectgebied

In de onderstaande afbeelding is het projectgebied weergegeven:

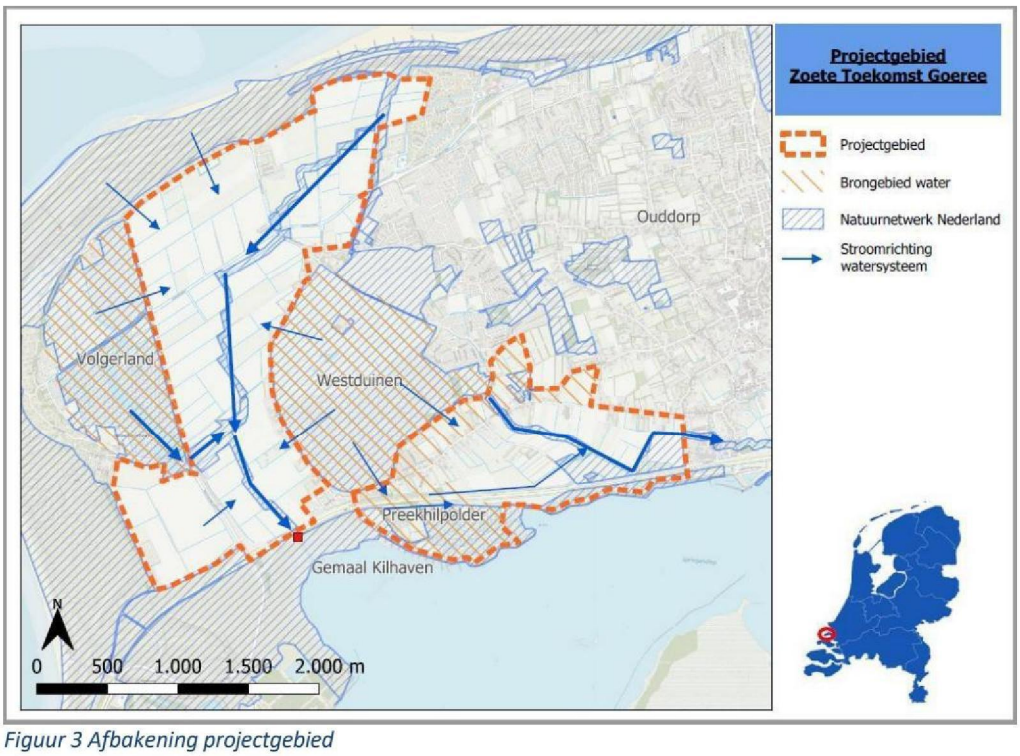

Figuur 3 Afbakening projectgebied

3.3 Resultaten

Het project heeft de volgende resultaten voortgebracht:

Fase 1

1. Data van EC-routings en EC-metingen
2. Data van ecologie
3. Gebiedsinventarisatie memo
4. Meetplan Fase 2 (memo)
5. Communicatiemateriaal
6. Een overzicht van potentiële maatregelen gedragen door agrariërs, natuurorganisaties en andere betrokkenen.

Fase 2

1. Aanleg tijdelijke en simpele maatregelen (bijvoorbeeld schotten/stuwen)
2. Meetnetwerk bestaande uit permanente sensoren (grond)waterpeilen en verzilting
3. Data van EC-routings, EC-metingen en sensoren*
4. Data van ecologie
5. Analyse van metingen en rapportage in memo
6. Verkenning van de mogelijkheden van ondergrondse wateropslag middels infiltratie
7. Definitief maatregelenplan
8. Communicatiemateriaal inclusief brochure
9. Een pakket van maatregelen dat breed wordt gedragen door agrariërs, natuurorganisaties en andere betrokkenen.

*Een verslag van afgelopen gebiedsbijeenkomst waarin resultaten zijn besproken is toegevoegd als bijlage 1.

4. Projectbeheer

4.1 Organisatie

De partijen die deelnemen aan het project zijn weergegeven in onderstaande organogram. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen een groot- en klein projectteam en deelnemende agrariërs.

Maandelijks wordt overlegd met algemeen projectleider van LTO Noord, de inhoudelijke projectleiders van Aequator en Deltares en Waterschap Hollandse Delta. Dit is zo opgezet om snel contact te hebben met elkaar en vorderingen en resultaten te bespreken.

Per jaar wordt twee keer overlegd met zowel het grote projectteam als met het kleine projectteam. Deze overleggen worden georganiseerd en voorgezeten door de algemeen projectleider (LTO Noord). De projectleiders proces en metingen (respectievelijk Aequator en Deltares) brengen samen met de trekkers van de agrariërs verslag uit over de vorderingen en de resultaten die het project tot dan toe heeft opgeleverd. Andere betrokken partijen worden uitgenodigd om te reageren en feedback te geven over de ontwikkelingen binnen het project. Op deze manier monitoren alle betrokken partijen samen de voortgang van het project.

Figuur 5 Organogram groot- en klein projectteam

Klein projectteam

Dit project is geïnitieerd door een groep agrariërs in samenwerking met projectleiders van LTO Noord. De ondernemers vervullen in het project een centrale rol door het doen van metingen, aanleg en onderhoud van het meetnetwerk, voeren van onderling overleg over de verdeling van water en kennisontwikkeling in workshops. In de ontwikkeling van het projectplan zijn onafhankelijk kennis- en adviesbureau Aequator en onafhankelijk onderzoeksinstituut Deltares aangetrokken. Zij hebben meegeschreven aan het plan en zullen een belangrijke rol spelen bij de uitvoering en begeleiding.

De resultaten van dit project zijn ook voor natuurorganisaties verenigd in Groene Raad (bestaande uit Natuurmonumenten, Zuid-Hollands Landschap, Natuur- & Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee (NLGO) en Stichting Duinbehoud) relevant, omdat zij met 250 ha natuur (100 ha Volgerland en 150 ha Westduinen) een belangrijke partij in dit gebied zijn. Daarnaast zetten deze organisaties zich graag in voor verbetering van de ecologische kwaliteit van in en rondom watergang in het agrarisch gebied. Zij zullen daarom participeren door het doen van metingen in de natuurgebieden en in overleggen en inhoudelijke bijeenkomsten.

LTO Noord zal als projectleider gebieds- en voortgangoverleggen organiseren en de communicatie en

(financiële) administratie verzorgen. Daarnaast stemt de projectleider tweemaal per jaar af met de

projectleiders van de andere projecten binnen de Broedplaats Zoet Water. Aequator is trekker in de begeleiding van de agrariërs - zowel individueel als het gebiedsproces -, de organisatie van inhoudelijke workshops en de aanleg en het onderhoud van het interactieve meetnetwerk. Deltares zal de EC-routings uitvoeren. Samen zullen Deltares en Aequator de gebiedsinventarisatie verfijnen, kennisuitwisseling faciliteren, hypotheses en meetstrategieën opstellen en data analyseren. In de begroting is een kolom opgenomen waarin staat welke partij verantwoordelijk is voor welke activiteit.

Naast deze kennispartijen speelt het waterschap Hollandse Delta vanzelfsprekend een belangrijke rol in dit project. Als beheerder van de watersystemen wegen zij de belangen van de verschillende gebiedspartijen, leveren kennis en expertise over de watersystemen en denken mee over mogelijkheden om meer zoet water vast te houden in het gebied. Ook nemen zij de leiding bij de uitvoering van de metingen naar de ecologische waterkwaliteit. Zij zijn nauw betrokken als vergunningverlenende partij voor het doen van experimenten en het treffen van maatregelen. Hierdoor dragen zij bij aan het vinden van oplossingen voor knellende regelgeving. Om deze reden is ook het waterschap onderdeel van het klein projectteam.

Groot projectteam

Provincie Zuid-Holland en gemeente Goeree-Overflakkee zijn als gebiedspartijen betrokken bij de ontwikkeling van het project en zullen ook aangehaakt blijven tijdens de uitvoeringsfase. Zij zijn onderdeel van het grote projectteam dat 1 keer per jaar bij elkaar komt. In deze overleggen denken zij mee over de koers van het project. Ook leveren zij input voor de gebiedsinventarisatie, welke als zeer waardevol wordt geacht, gezien zij tezamen een breed vertegenwoordigde stem kunnen laten doorklinken van andere gebruikers in het gebied.

Om het kleine projectteam werkbaar te houden is deze in omvang beperkt. In het grote projectteamoverleg zal een uitgebreidere vertegenwoordiging van agrariërs en natuurorganisaties aanhaken.

4.2 Communicatie

Interne communicatie

De deelnemende agrariërs hebben een vereniging opgericht. Binnen deze vereniging zullen leden op de hoogte gehouden van de vorderingen door middel van een nieuwsbrief (4x per jaar) en contact via e-mail en whatsapp. Ook de andere betrokken partijen zullen via e-mail op de hoogte gehouden worden.

Externe communicatie

Vorderingen die binnen het project gemaakt worden en resultaten die worden geboekt, worden gedeeld met geïnteresseerden. Op deze manier wordt de kennis die opgedaan wordt binnen dit project, toegankelijk voor anderen:

1. 2x per jaar een nieuwbericht in de nieuwsbrief van LTO Noord
2. 2x per jaar een nieuwsbericht naar betrokkenen bij en geïnteresseerden in het project
3. Brochure eindresultaten

Inhoud van de nieuwsberichten wordt afgestemd met betrokken partijen. Zij worden uitgenodigd deze nieuwsberichten ook via hun eigen kanalen te verspreiden. Daardoor wordt een brede doelgroep bestaande uit agrariërs, natuurliefhebbers en omwonenden bereikt. Op verzoek van de provincie kunnen nieuwbrieven en artikelen ook op de website van de provincie geplaatst worden zodat deze openbaar bereikbaar zijn.

Nieuwsberichten worden ook geplaatst op de website van de betrokken partijen zoals LTO Noord en Vitaal Platteland ZWD. Zo zijn nieuwsbrieven en artikelen beschikbaar voor iedereen.

Andere projecten. Er is waardevolle kennis en ervaring beschikbaar in andere projecten zoals de Waterhouderij Walcheren en op Schouwen-Duiveland. Gedurende het project zal worden ingezet op het uitwisselen van deze kennis. Op moment van schrijven wordt gewerkt aan een website van het IPB Vitaal Platteland in de Zuid-Westelijke Delta. Hier zullen de nieuwsberichten gedeeld worden. Daarnaast staan projectpartners open voor het delen van hun ervaringen in netwerkbijeenkomsten, die georganiseerd worden door het IBP.

Binnen het sociale spoor wordt de verbinding gezocht en zullen ervaringsdeskundigen van Schouwen-Duiveland worden uitgenodigd om hun kennis te delen. Dit kunnen agrariërs zijn, vertegenwoordigers van

Agrarisch Schouwen-Duiveland (ASD) maar ook ambtenaren van de Gemeente Schouwen-Duiveland, Waterschap Scheldestromen of Provincie Zeeland. De Grevelingen vormt een grens al al deze bestuurlijke niveaus en dit project geeft een mooie kans om kennis 'over de Grevelingen heen' te delen.

Aan het einde van het project zal een informatiesessie georganiseerd worden waarbij naast het volledige projectteam ook het netwerk op Schouwen-Duiveland en uit de rest van de Zuidwestelijke delta wordt uitgenodigd, zodat de opgedane kennis ook toegepast kan worden in andere projecten. Ook andere betrokkenen die in looptijd van het project interesse hebben getoond worden uitgenodigd. Daarnaast volgen de projectleiders ontwikkelingen in andere projecten op de voet en nemen ze de geleerde lessen daarvan mee naar dit project.

4.3 Projectrisico's en risicobeheersing

Risico 1: Verschillende gebruikers van het zoet water in het gebied worden het niet eens over de verdeling van het beschikbare zoete water.

- Dit is een reëel risico. Zowel tussen agrariërs onderling als tussen landbouw en natuur kunnen meningsverschillen ontstaan over de verdeling van zoet water. Daarom is niet gekozen voor een puur technische insteek, maar wordt in het project ook voldoende tijd besteed aan het proces en de besluitvorming. Hiervoor worden zowel bijeenkomsten met alle agrariërs als overleggen tussen alle betrokken partijen (groot projectteam) regelmatig gevoerd.

Risico 2: Als gevolg van de plaatsing van stuwen en/of dammen kan het water minder worden doorgespoeld en kan er periodiek stilstaand water ontstaan, wat de ecologische waterkwaliteit schaadt.

- Dit is een reëel risico. Daarom is ervoor gekozen om de ecologische waterkwaliteit te monitoren gedurende de looptijd van het project.

Risico 3: Niet alle agrariërs blijven betrokken bij het project en leveren hun bijdrage door het doen van 2-wekelijkse metingen.

- Dit is een matig risico. De groep van agrariërs wordt getrokken door een vijftal enthousiaste ondernemers. Er zijn ook agrariërs die het plan wel ondersteunen, maar zich meer afwachtend opstellen. Er is daarom gekozen om alle agrariërs te betrekken bij het doen van metingen. Dit levert zowel een grote dataset, alsook betrokkenheid en eigenaarschap van iedereen op. Via de agrarische vereniging worden alle leden regelmatig geïnformeerd over de vorderingen en aangespoord om actief betrokken te blijven.

Risico 4: Het lukt niet om financiering te organiseren voor de daadwerkelijke aanleg van maatregelen (fase 3).

- Dit is een matig risico. Er is voor gekozen om de daadwerkelijke realisatiefase (fase 3) van dit project los te knippen van fase 1 en 2 (zie planning). Over een jaar zullen er opnieuw fondsen geworven moeten worden om de realisatie van maatregelen mogelijk te maken. Dit is besproken met de huidige beoogde financiers. Wanneer de resultaten van dit project goed zijn, is de verwachting dat we opnieuw in gesprek kunnen over financiering van fase 3.

Risico 5: Geen van de potentiële maatregelen blijkt na nader onderzoek bij te kunnen dragen aan de beschikbaarheid van zoet water.

- Dit risico wordt klein geacht, omdat er reeds vooronderzoek heeft plaatsgevonden. Het kan echter blijken uit metingen en tijdelijke test-opstellingen dat men er niet in slaagt op deze manieren meer zoet water vast te houden. Er is daarom besloten om de uitvoeringsfase (fase 3) los te knippen en pas voor te leggen aan financiers, wanneer zeker is dat permanente maatregelen zinnig zijn. Fase 1 en 2 zijn onderzoeksfasen.

5. Kosten en begroting

5.1 Begroting

B E G R O T I N G ZWG 2025-2026		
Activiteiten	**excl. btw**	**incl. btw**
Reiskosten	[redacted]	[redacted]
Reiskosten		
Vervangen en onderhoud meetsysteem		
Voortzetting Aquality		
Voortzetting meetsysteem, monitoring. Velddag		
Opvolging analyse metingen in fase 2b		
Opstellen potentiekaarten peilgestuurde drainage en overige maatregelen		
Bodemadvies	5.1.1c	5.1.1c
Afstemming en overleg		
Gebiedsbijeenkomst (2 keer)		
Communicatie		
Integratie met watergebiedsplan		
Overige kosten, post onvoorzien		
Projectleiding, coördinatie		
Totaal gevraagde subsidie		
In-kind uren WSHD (cofinanciering)		
TOTAAL 2025-2026		

Het project betreft een subsidieproject met toegepast onderzoek. In deze setting werken Deltares en LTO Noord onder IKS-tarieven. Binnen het project is niet-verrekenbare btw begroot over de posten inhuur en materialen. De begroting betreft de project periode van 01-01-2025 t/m 31-07-2026.

Een gedetailleerde begroting is toegevoegd als bijlage inclusief al gemaakte kosten in de afgelopen projectperiode.

5.2 Opdrachten derden

Voor dit project zijn opdrachten verstrekt aan derden. Door de voortzetting van het project zonder deze tijdelijk te laten stilvallen zijn reeds kosten gemaakt, die onderdeel zijn van de opdracht aan Deltares en Aequator. Beide documenten zijn toegevoegd als bijlage 2 en 3. Deze offertes dienen te worden vernieuwd bij het verkrijgen van de beschikking vanuit de Provincie Zuid-Holland en zijn reeds nog niet omgezet in een opdracht.

provincie Zuid-Holland

Gedeputeerde Staten

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
T.a.v. het bestuur
Dokter Stolteweg 2
8025 AV ZWOLLE

Datum

zie datum portaal
Ons kenmerk
PZH-2025/00553_037
Uw kenmerk ----
Bijlage(n): ----

Onderwerp
projectsubsidie Zoet Water op de kop van Goeree 2025 fase 2a:

- bevoorschotting
- Aanpassing einddatum

Geacht bestuur,

Met onze beschikking met kenmerk PZH-2025/00553_018 hebben wij aan u een projectsubsidie Zoet Water op de kop van Goeree 2025 fase 2a van maximaal € 182.225,00 verleend.

U verzoekt op 10 februari 2026 om een aanpassing van de subsidiebeschikking en wel de volgende: aanpassing van de einddatum van 31 juli 2026 naar 31 december 2026.

U verzoekt tevens om een voorschot betaalbaar te stellen. U heeft hiertoe op ons verzoek onder meer een bijgesteld projectplan aangeleverd

Wij hebben uw verzoek tot wijziging beoordeeld en getoetst aan wet- en regelgeving.

Besluit
1. Wij stemmen in met de gevraagde bevoorschotting. Dit betekent het volgende:

Datum	**Bedrag**
9 maart 2026	5.1.2b
30 december 2027	

2. Wij stemmen in met de door u gevraagde looptijdverlenging. De einddatum van uw project wordt gewijzigd van 31 juli 2026 in 31 december 2026. Dit betekent tevens dat u uw verantwoording op een later moment kan indienen en wel uiterlijk 1 juli 2027

Wij wijzen u op de verdere verplichtingen zoals genoemd in onze beschikking van 22 december 2025 met kenmerk 2025/00553.

- - -

Bezwaarprocedure
U kunt binnen **zes weken** na de dag van verzending (plaatsing in het portaal) of uitreiking van dit besluit bezwaar maken, volgens artikel 7:1 van de Awb. Dit kan door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen bij Gedeputeerde Staten t.a.v. het Awb-secretariaat onder vermelding van '**Awb-bezwaar**' in de linkerbovenhoek van de envelop en het bezwaarschrift. Wij verwijzen u naar het postadres van het Provinciehuis (pagina 1 onderaan).
U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen met gebruikmaking van DigiD of eHerkenning. Meer informatie over het digitaal indienen van het bezwaarschrift kunt u vinden op onze website: https://www.zuid-holland.nl/@8075/bezwaar-beslissing/

Contact
Vragen, wijzigingen en meldingen kunt u indienen via het inloggen in ons subsidieportaal via https://subsidieportaal.zuid-holland.nl. Voor toelichting kunt u contact opnemen met de subsidie-adviseur 5.1.2e via telefoonnummer 06 - 5.1.2e of via 5.1.2e @pzh.nl. Indien gewenst kunt u via deze persoon ook digitale informatie opvragen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

5.1.2e

5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen fysieke handtekening onder.

Wilt u informatie aan uw dossier toevoegen of informatie over uw aanvraag zoeken, gebruik hiervoor het subsidieportaal: https://subsidieportaal.zuid-holland.nl

- - -

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
T.a.v. het bestuur
Dokter Stolteweg 2
8025 AV ZWOLLE

Datum

zie datum portaal
Ons kenmerk
PZH-2025/00553_052
Uw kenmerk ----
Bijlage(n): ----

Onderwerp
Projectsubsidie Zoet Water op de kop van Goeree fase 2a:

- Aanpassing startdatum

Geacht bestuur,

Op 5 maart 2026 verzoekt u om de startdatum van uw project Zoet Water op de kop van Goeree fase 2a te vervroegen van 1 augustus 2025 naar 1 januari 2025.

Met onze beschikking van 22 december 2025 met kenmerk PZH-2025/00553_018 hebben wij aan u een projectsubsidie Zoet Water op de kop van Goeree 2025 fase 2a van maximaal € 182.225,00 verleend.

Met onze brief van 10 maart 2026 met kenmerk PZH-2025/00553_037 hebben wij op uw verzoek de einddatum van uw project gewijzigd van 31 juli 2026 naar 31 december 2026. Met deze brief hebben wij u tevens een voorschot van 80% van de maximale subsidie verstrekt.

Wij hebben uw verzoek tot wijziging beoordeeld en getoetst aan wet- en regelgeving.

In uw verzoek tot wijziging van de startdatum van 5 maart 2026 geeft u aan:
"In onze aanvraag is opgenomen dat de subsidiabele activiteiten starten op 1 januari 2025 en worden afgerond op 31 december 2025. Na ons wijzigingsverzoek van 13 mei 2025 heeft de provincie de startdatum van de activiteiten aangepast naar 1 augustus 2025. Dit was niet onze vraag, wij wilden alleen een aanpassing van de einddatum. Ons uitgangspunt is de startdatum naar de oorspronkelijke datum van 1 januari 2025 en als einddatum 31 december 2026."

In uw wijzigingsverzoek van 13 mei 2025 heeft u echter het volgende aangegeven:
"De beschikking van de provincie is nog niet binnen. De startdatum van het project schuift daardoor op. We willen daarom graag de einddatum ook opschuiven zodat er wel een jaar beschikbaar blijft voor het uitvoeren van de activiteiten."
In dit wijzigingsverzoek vroeg u om een einddatum van 31 juli 2026.

Omdat u in uw wijzigingsverzoek van 13 mei heeft aangegeven dat doordat er nog geen beschikking was afgegeven de startdatum op moest schuiven en u sprak over het beschikbaar blijven van een jaar voor uitvoering van de activiteiten zijn wij uit gegaan van een startdatum van 1 augustus 2025 en de door u gewenste einddatum van 31 juli 2026.

Wij gaan er gelet op het bovenstaande vanuit dat er voor 13 mei 2025 geen subsidiabele kosten zijn gemaakt. De startdatum van uw project kan wel vroeger gesteld worden dan 13 mei 2025, maar niet vroeger dan de datum van uw subsidieaanvraag ofwel 14 april 2025.

Besluit
Wij stemmen niet in met de door u gevraagde wijziging van de startdatum van uw project van 1 augustus 2025 naar 1 januari 2025. Wij wijzigen de startdatum van uw project naar de datum van uw subsidieaanvraag ofwel 14 april 2025.

Dit betekent dat eventuele kosten gemaakt voor 14 april 2025 niet subsidiabel zijn.

Wij wijzen u op de verdere verplichtingen zoals genoemd in onze beschikking van 22 december 2025 met kenmerk 2025/00553_018.

Bezwaarprocedure
U kunt binnen **zes weken** na de dag van verzending (plaatsing in het portaal) of uitreiking van dit besluit bezwaar maken, volgens artikel 7:1 van de Awb. Dit kan door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen bij Gedeputeerde Staten t.a.v. het Awb-secretariaat onder vermelding van '**Awb-bezwaar**' in de linkerbovenhoek van de envelop en het bezwaarschrift. Wij verwijzen u naar het postadres van het Provinciehuis (pagina 1 onderaan).

U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen met gebruikmaking van DigiD of eHerkenning. Meer informatie over het digitaal indienen van het bezwaarschrift kunt u vinden op onze website: https://www.zuid-holland.nl/@8075/bezwaar-beslissing/

- - -

Contact
Vragen, wijzigingen en meldingen kunt u indienen via het inloggen in ons subsidieportaal via https://subsidieportaal.zuid-holland.nl. Voor toelichting kunt u contact opnemen met de subsidie-adviseur [redacted] via telefoonnummer [redacted] of via [redacted]@pzh.nl. Indien gewenst kunt u via deze persoon ook digitale informatie opvragen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

[redacted]
[redacted]
Deze brief is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen fysieke handtekening onder.

Wilt u informatie aan uw dossier toevoegen of informatie over uw aanvraag zoeken, gebruik hiervoor het subsidieportaal: https://subsidieportaal.zuid-holland.nl

- - -

5.1.2e

5.1.2e *bekijken mogelijke maatregelen voor het gebied.*

Wijzigingsverzoek Zoet Water op de Kop van Goeree

Dit project is opgedeeld in drie fases. Fase 1 van het project Zoet Water op de Kop van Goeree (ZWG) in 2022 en 2023 kende een technische en sociale component waarbij a) technisch inhoudelijke mogelijkheden zijn verkend en b) sociaal barrières voor onderlinge samenwerking zijn geslecht. Er is gewerkt aan onderling vertrouwen, waardoor er consensus is ontstaan over maatregelen in het gebied. In fase 2 zijn metingen verricht en is een pilot uitgevoerd met tijdelijke maatregelen, zoals het plaatsen van een aantal tijdelijke stuwen en een monitoringsnetwerk.

Fase 2 liep af in december 2024. Dit viel samen met het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland, waaruit deze fase bekostigd werd. We zagen echter dat het wenselijk was de metingen, het monitoren van de effecten van de tijdelijke maatregelen, de samenwerking en daarmee ook het gebiedsoverleg zelf nog minimaal met een jaar te verlengen om tot een betere (volledige) analyse te komen en vast te stellen welke pilotmaatregelen werkelijk effectief zijn. Door de extreem natte weersomstandigheden in de winter en in een groot deel van 2024 kon de effectiviteit van de tot nu toe uitgevoerde maatregelen moeilijk worden vastgesteld.

Om wel door te kunnen blijven meten is ingezet om het project door te zetten in 2025 zodat ook het effect van de maatregelen bij een droog jaar gemeten zouden kunnen worden. Hiervoor is in 2025 een verzoek ingediend om het project voort te zetten. Bij de voortzetting van het project in 2025 is echter vertraging opgelopen doordat de officiële beschikking in december 2025 is binnengekomen bij LTO Noord. Om eventuele verliezen te voorkomen hebben de betrokken partijen in afwachting van de beschikking hun werkzaamheden beperkt. Hierdoor zijn er nog geen uitgebreide analyses van de resultaten van het project uitgevoerd.

Door deze omstandigheden heeft het project vertraging opgelopen. Echter zouden wij graag de resultaten van de metingen goed verwerken en de effectiviteit van de maatregelen goed willen evalueren binnen het gebied. Ook willen we graag werken aan een mogelijke fase 3. Daarom vragen wij om de huidige einddatum van 31-07-2026 te wijzigen naar 31-12-2026. Dit geeft ons de kans om de resultaten van de afgelopen jaren van het project te verwerken en het project af te ronden met de deelnemers.

Hierbij is de volgende planning van toepassing.
Planning:
2022-2023: Fase 1. Gebiedsinventarisatie en bepalen kansrijke maatregelen.
2023-2024: Fase 2. Uitvoering kansrijke maatregelen (tijdelijk) en monitoring, reeds bekostigd door financiering via IBP Vitaal Platteland, waterschap Hollandse Delta, DAW, Provincie Zuid-Holland.
2025-2026: Fase 2a Verlenging van fase 2 en bestendiging van de samenwerking op de Kop van Goeree. Door de natte zomer in 2024 is het op basis van de huidige resultaten uit fase 2 niet mogelijk om de effectiviteit van de huidige pilots te bepalen. De volgende werkzaamheden zijn gepland in deze fase:

- Het meetnet en de pilotmaatregelen worden in stand gehouden, d.m.v. beheer en onderhoud, om deze maatregelen te kunnen toetsen en tot een goede evaluatie te komen.
- Na ontvangst van de officiële beschikking zullen de uitgebreide analyses gemaakt worden.
- Gebiedsbijeenkomst 29 oktober om deelnemers en betrokkenen op de hoogte te houden van de resultaten.
- Slotbijeenkomst om de resultaten van het project te bespreken met alle betrokken partijen.

De einddatum van het project staat nu op 31 juli 2026. Er wordt gewerkt aan een mogelijke fase 3 op basis van de meetresultaten uit het project. Omdat de beschikking in december 2025 ontvangen is, stellen wij voor de einddatum van het project naar 31 december 2026 te verzetten.

Vanaf 2026: Mogelijke fase 3. Deze fase is niet inbegrepen bij deze aanvraag, maar wordt benoemd omdat hieraan gerefereerd werd in het oorspronkelijke projectplan. Deze fase gaat over het bestendigen van de maatregelen uit fase 2 en het nemen van verdere maatregelen als uit fase 2 blijkt dat deze effectief zijn.

- Watersysteemmaatregelen: Het waterschap werkt op dit moment aan een watergebiedsplan voor dit gebied. In een watergebiedsplan worden de knelpunten binnen het huidige

watersysteem op het vlak van met name de wateroverlastopgave, waterkwaliteit en zoetwaterbeschikbaarheid in kaart gebracht. De verwachting is dat voor dit watergebiedsplan in de tweede helft van 2025 de maatregelen bepaald zullen worden. Effectieve watersysteemmaatregelen uit fase 2 van het project kunnen hierin geborgd worden. Het overkoepelende doel van het watergebiedsplan is om naar een robuust en toekomstbestendig watersysteem toe te werken. Hiervoor moet een integrale afweging gemaakt worden tussen de verschillende knelpunten en belangen in het gebied. Voor deze keuzes is de kennis uit het project ZWG m.b.t. de effectiviteit van de huidige pilots erg belangrijk. Het watergebiedsplan is nog in opbouw en de uitkomsten van de pilots in het project ZWG zijn nog onduidelijk, wat betekent dat er ook nog geen zekerheid is dat de watersysteemmaatregelen uit het project (deels dan wel volledig) in het watergebiedsplan opgenomen zullen worden.

- Perceelmaatregelen: In de verlenging van fase 2 zal onderzocht worden of peilgestuurde drainage een mogelijkheid is in dit gebied. Als dit een kansrijke maatregel blijkt te zijn, zal deze kennis verspreid worden.

Gebiedsbijeenkomst Zoet Water op de kop van Goeree

Aanwezigen

[redacted]

Stand van zaken

In 2018 is het project opgestart om de belangen te verenigen om zoet water vast te houden in het gebied. Zo zijn we tot 3 maatrelen gekomen rondom Volgerland, Westduinen en Groenedijk. We hebben de stuwtjes kunnen plaatsen en er is een meetsysteem geplaatst waardoor doorlopend gemeten kan worden. Door een nat jaar was de eersteronde niet volledig gelukt. Toen mochten we van de provincie nog wel door een extra jaar.

Doordat 2024 een erg nat jaar was waren de eerste meetgegevens niet voldoende om de werking van de maatregelen te zien. Daarom was het goed dat we nog een jaar door mochten meten om een beter beeld te krijgen.

Naast de vaste meetpunten kan er ook zelf gemeten worden, maar dit gebeurt minder dan eerst omdat de energie een beetje uit het project was.

Er is ook veel interesse in de resultaten van de freshem helikopter. Alleen wordt de data hiervan pas geanalyseerd als ze overal zijn geweest. Ook de dataanalyse zelf gaat een tijd duren, resultaten worden dus pas eind 2026 verwacht.

In het gebied loopt ook nog het project Bodem als Basis. [redacted] heeft hieraan meegedaan en is positief. Het is wel een grote omschakeling van kunstmest naar dierlijke mest, maar hier moeten ze vooral aan wennen.

Voor de toekomst van het project meten we in ieder geval door tot volgend jaar.

[redacted] (Aequator)

Meetresultaten

De meetresultaten van 2024 waren minder goed omdat dit een natjaar was, in 2025 was het droger daardoor hebben we een beter beeld van de verschillen. In de grafieken is te zien dat in 2024 het neerslagtekort onder de mediaan blijft (dit is uitzonderlijk). In 2025 volgt de lijn van het neerslagtekort de lijn van de 5% droogste jaren.

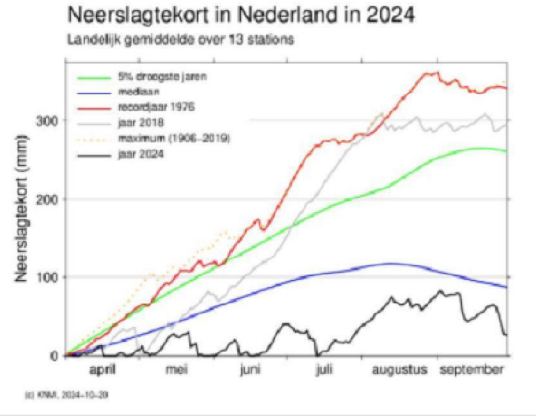

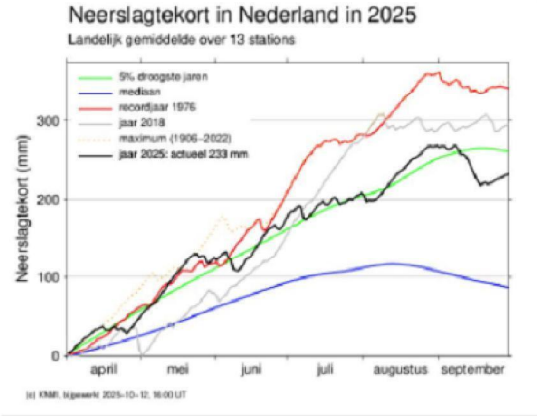

Als we de specifieke locatie bekijken van Waterschap Hollandse Delta zie je dat het neerslagtekort in dit gebied eigenlijk nog heviger was dan landelijk. En dat ze ook het droogste jaar ooit hebben gehad zeker aan het einde van het groeiseizoen. De Standard Precipitation Index die getoond werd was zelfs pas sinds april gemeten, toen waren de maanden daarvoor ook al heel droog.

Het waterschap heeft toen wel de peilstand wat aangepast naar het zomerpeil omdat zij al zagen aankomen dat het een droog voorjaar zou worden. Vanuit 5.1.2e de opmerking dat dit eigenlijk al in februari aangepast zou moeten worden om de droogte voor te zijn.

Westduinen pilot

Het doel hier is om de zoete kwel vanuit de westduinen beter vast te houden en te benutten en ook het zoete en zoute water gescheiden te houden.

Er is bij de uitloop van de sloot een stuw gezet. Er staat in de Westduinen een meetpunt, in het land twee en in de sloot zonder stuw staan meetpunten. Deze stuw zou terugstroom van zout water moeten voorkomen.

In 2024 volgt het slootpeil in de Westerduinen het peil in Kilhaven. In 2025 blijft het slootpeil gelijk aan het peil in de Kilhaven tot halverwege juni, dat betekent dat de aanvoer vanuit de kwel niet meer voldoende is tegenover de verdamping.

We zien in de Westduinen dat het zomerpeil al vroeg gehanteerd werd. Tot mei 2025 blijft het slootpeil gelijk aan 2024, daarna zakt het heel snel tot een verschil van 45 cm in augustus. In 2025 is ook het winterpeil eerder ingezet zodat de sloot de kans kreeg om op te vullen

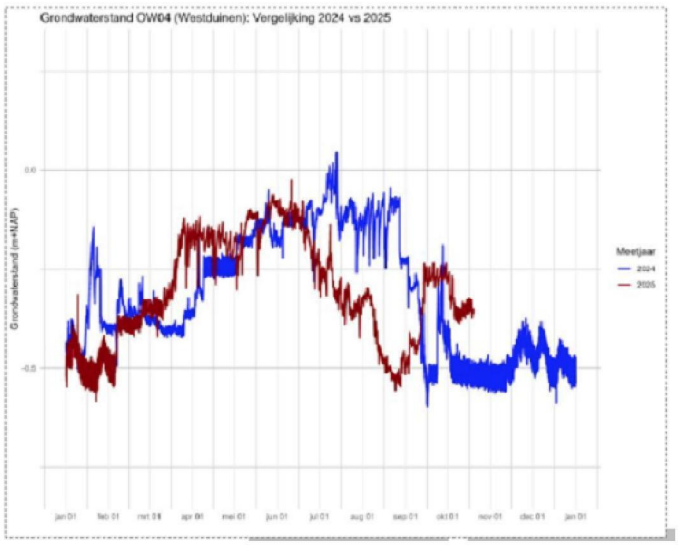

Het grondwaterpeil

Wat we daar vooral zien is een kweldruk verschil. Doordat in 2024 het peil zo hoog lag was er een hogere kweldruk waardoor het grondwaterpeil sneller zakte. In 2025 zagen we dat het grondwaterpeil minder snel wegzakte omdat de kweldruk ook minder groot was vanwege de lage neerslag.

Dit komt ook overeen met het gevoel van akkerbouwers, 5.1.2e merkte dat het grondwaterpeil nu veel lager lag dan in 2024

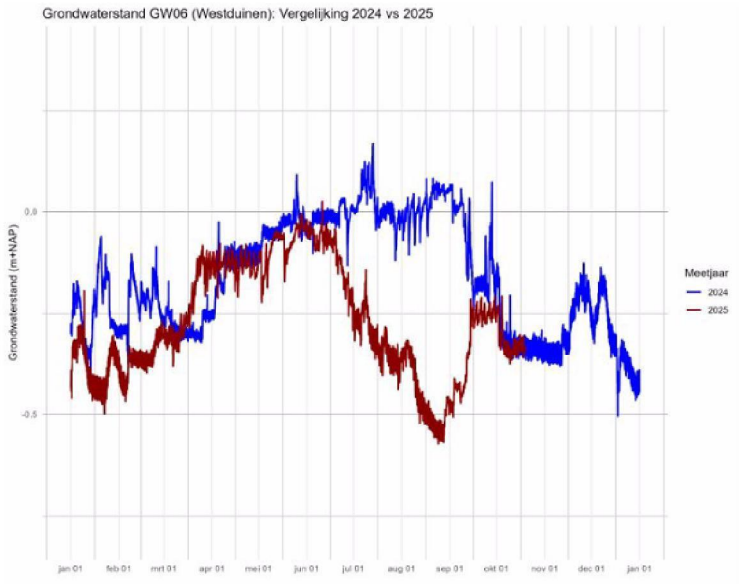

Er is relatief weinig verschil in grondwaterstand tussen de sloot met stuw en de sloot zonder stuw, dit komt waarschijnlijk omdat de vaart van zichzelf al een stuwend effect heeft. De winst zit vooral in het scheiden van het zoete en het zoute water.

We zien eigenlijk dat de sloot waar de stuw staat zelfs aan het einde van het groeiseizoen nog zoet is, terwijl de sloot zonder stuw dan al zeker aan het begin volledig zout is.

Volgerland pilot

Het volgerland had zelf al de zonnestuw staan en hier is een tweede pilot stuw geplaatst. Het doel was de uitstroom vanuit Volgerland te beperken en zoetwater in Volgerland vast te houden.

Het peil in de sloot is een stuk lager dan het Volgerland. Het peil in de sloot (zwarte lijn) zien we pas dalen eind van het groeiseizoen. Het slootpeil blijft jaarrond op gelijke afstand van het peil van het Volgerland. Het peil in het Volgerland daalt aan het einde van het seizoen harder dan het sloot peil. De aanvoer in de sloot is erg beperkt en in droge perioden neemt verdamping de overhand. In een droog jaar is er veel wegzijging van water uit het Volgerland naar de sloot en dit neemt pas af als het peil Volgerland nagenoeg gelijk is aan het slootpeil. In een droog jaar zakt het peil in de sloot nog steeds enorm snel ondanks de stuw.

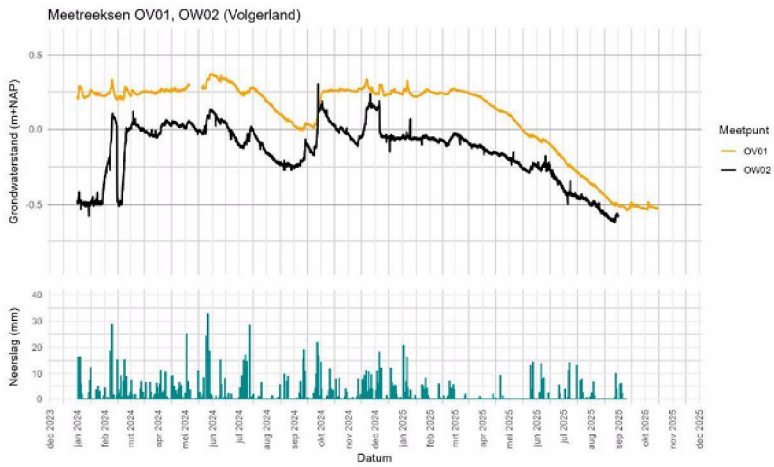

Het grondwaterpeil volgt het peil in de sloot het hele jaar. De stuw is dus wel effectief zolang er voldoende water is, maar zodra er te veel verdamping plaatsvindt neemt het peil redelijk snel af. De sloot heeft dus van zichzelf onvoldoende aanvoer om water vast te houden.

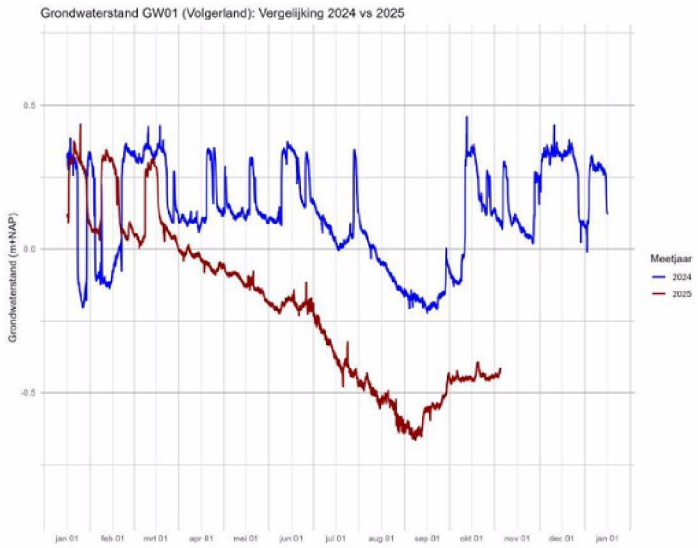

Natuurmonumenten wil eigenlijk het peil hoger, maar omdat de melding dit jaar te laat kwam kon waterschap daar niet meer op acteren.

In 2024 was de sloot ook in een nat jaar brak. In 2025 valt het opdat het zoutgehalte vooral in het begin van het groeiseizoen wat hoger ligt (dit kan ook door nutriënten uitspoeling komen) en we zien dat zeker aan het einde van het seizoen in 2025 de sloot zeer zout wordt.

De metingen over het hele verloop van de sloot laten wel een verschil zien. Vooral benedenstrooms van de stuw is het water aanzienlijk zouter. Op dat punt is de aanvoer van het water ook wat zouter. De stuw kan daar een rol spelen in de ophoping van zout water en mogelijke instroom beperken.

Groenedijk pilot

Hier is een stuw geplaatst om uitvoer van de kwel uit de duinrand tegen te houden. Ook belangrijk om het grondwater op de percelen hoog te houden.

Het grondwaterpeil zakt daar heel veel weg in 2025. De sloot stond toen zelfs al even droog en grondwaterpeil zakte daar nog onder het sloot peil. De effectiviteit van de stuw is hier in het vasthouden van water dus minimaal. Het heeft volgens 5.1.2e wel een positieve werking op de groei. Omdat het land iets toeloopt blijft er wel veel aanvoer vanuit de sloot. De tussensloot staat ook minder droog door de stuw. Misschien kan het waterschap hiermee experimenteren met het verhogen van het peil. Effect is merkbaar tot 100 meter van de sloot. Merkt dat de groei van het stuk land waar geen stuw staat toch minder is.

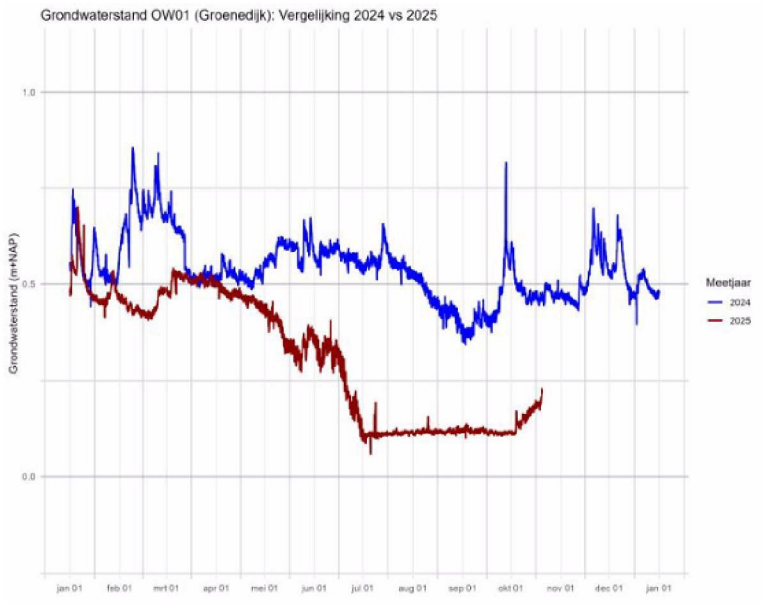

De EC-metingen in de sloot. Eind van het groeiseizoen is het zoutgehalte behoorlijk hoog. De vraag is hoe snel dit zakt in het najaar.

Praktische ervaring van agrariërs

5.1.2e heeft nu twee jaar een stuw staan. Dit was al minder makkelijk dan gedacht omdat er vergunningen aangevraagd moesten worden. Het zoet en zout water kan goed gescheiden worden. Wel hadden ze het gevoel dat het peil behoorlijk hoger stond dan eerdere jaren. Het meten schiet er vaak bij in omdat een droge zomer ander prioriteiten vraagt. Ook de langere duur van de projecten zorgt ervoor dat dingen vaak niet meer op de voorgrond staan

Beregenen was ook vrij lastig. Alleen 's nachts beregenen is niet altijd mogelijk. Belangen die agrariërs hebben en de burger is vaak niet hetzelfde. Een stuw plaatsen klinkt vrij makkelijk maar het is lastig om verantwoordelijkheid te dragen als het fout gaat. Je ziet de effecten van de stuw vrij snel in het meetsysteem terug.

Deze droge zomer stond er altijd water in de sloot en ook het beregenen is nog gelukt. Het verloop is ook vrij veel over het stuk van 5.1.2e. Ook voor de plaatsing van de stuw stond er vaak wel water in de sloot maar dat was brak. Hier zit dus wel de winst van de stuw, omdat er meer zoet water beschikbaar blijft.

Er zou weer meer energie in het project mogen en iedereen is opgeroepen om wel weer te beginnen met de EC-metingen.

Praktische ervaring NLGO

In het Watergebiedsplan (wat het waterschap wil bereiken de komende jaren) staan veel plannen uitgetekend. Veel plannen zijn veel duurder uitgevallen en het resultaat is teleurstellend. Verbreden en verdiepen van sloten was het eerste/enige idee voor dit gebied. Ook een extra opvangbak zou aangelegd worden maar de locatie daarvoor is nog niet gevonden. Plannen van het waterschap hebben dus nooit zoet/zout scheiding genoemd.

Ook waren er meer resultaten verwacht. Het project loopt ook niet erg snel en er zou meer energie vanuit de projectleiding kunnen komen. Voorstel om tempo van het project toch wat te verhogen en weer banden op te bouwen.

Er is ook de angst dat de stuwtjes weg gaan omdat particulieren hier over het peil beslissen en dit is niet wenselijk voor het waterschap.

Bodemkennis 5.1.2e

Geomorfologische kaart met twee hoger gelegen zandstukken en in het midden getijden afzettingen (fijner materiaal). We zien op de grondsoorten kaart dat in de randen en in de kreekbedding meer zandgrond zit doordat daar het water sneller stroomde en meer zand kon afzetten.

Er is dus veel verschil in ondergrond per gebied en soms zijn er al grote verschillen binnen één perceel.

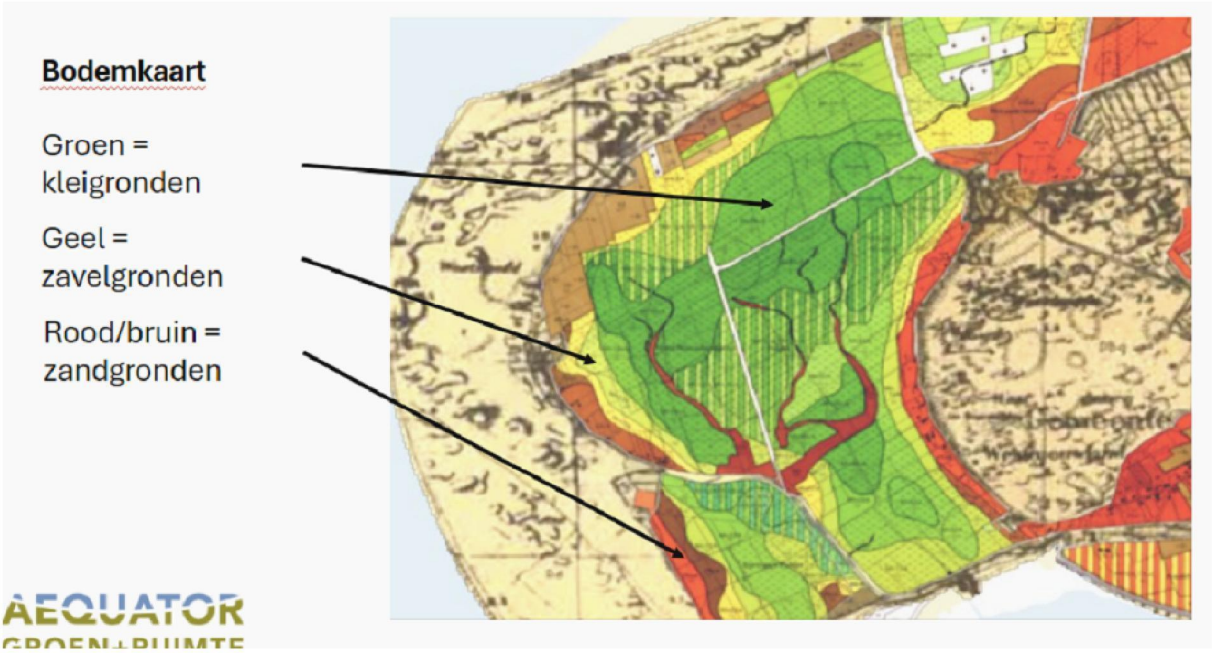

De kreekruggronden zijn de ideale bodem. Water zakt en stijgt snel. Is er een storende laag zoals bij poelgronden en kleiplaatgronden, dan staat bij veel regenval snel water op het land en bij droogte kan het water moeilijk omhoog. We zien ook klei op zand wat ook moeilijkheden met zich meebrengt, omdat het water hier snel wegzakt.

De fluctuatie van de grondwaterstand kan je in het gebied indelen in trappen. Er is een ideale ontwatering voor agrarische toepassingen. Deze verschilt iets tussen grasland en akkerbouw.

			grasland			akkerbouw	
Grondwaterstand (cm - mv)	Grondwatertrap						
	I	II[1]	III	IV[1]	V[1]	VI	VII[2]
GHG	<20	<40	<40	>40	<40	40-80	>80
GLG	<50	50-80	80-120	80-120	>120	>120	(>160)
[1]een * achter deze Gt-codes betekent 'droger deel', d.w.z. een GHG tussen 25 en 40 cm-mv.							
[2]een * achter deze Gt-code betekent 'zeer droog deel', d.w.z. een GHG dieper dan 140 cm-mv.							

In de winter kan er opbolling plaatsvinden door hevige regenval en in de zomer zelfs kuilvorming. Het is lastig om water in je perceel te krijgen vanuit de sloot dus de kunst is het vasthouden.

De draagkracht van de bodem hangt af van GHG, samenstelling van de bovengrond (zoals het organische stofgehalte en textuur) en ook het vochtgehalte van de bovengrond (weersinvloed).

De capillaire opstijging verschilt ook per bodemtype. Klei houdt het vocht te veel vast om het goed omhoog te laten bewegen. Löss heeft de beste capillaire opstijging,

maar zwavel grond heeft ook een hoge capillaire opstijging. Deze grondsoort komt ook voor in dit gebied.

Ook de worteldiepte van het gewas is belangrijk. Bij een gewas wat dieper wortelt kan het water ook verder zakken voordat er problemen optreden.

Wil je grondwaterstanden beïnvloeden is drainage een oplossing, er zijn ook opties die voor te natte en te droge periodes werken. Wel zijn er daarbij belangrijke dingen om rekening mee te houden: de diepte en de afstand van de drainage, de omhulling, de wijze van draineren en de sleufopvulling.

Soorten drainage

- Klassieke drainage:
  - Verbeteren ontwatering (vooral in het voorjaar)
- Ondiepe nauwe drainage
  - Verbeteren ontwatering (vooral in voorjaar) met minimaal effect op zomerstanden
- Peilgestuurde (regelbare) drainage
  - Verbeteren ontwatering (vooral in het voorjaar)
  - Verbeteren vochtleverend vermogen (zomersituatie)
  - Verkleinen effect grondwater omgeving

Vervolg van het project

Juli 2026 zou het project stoppen, maar mensen in de zaal zouden wel graag nog verder willen. Vooral in het water vasthouden moeten wel resultaten voor komen, want dit is momenteel nog onvoldoende met de stuwtjes.

Het grootste pluspunt is dat er meer gesprek mogelijk is met het waterschap.

Wijzigingsformulier

Vraag

Wilt u een wijziging(en) doorgeven? Dan kunt u hier aangeven wat u wilt wijzigen. Wij nemen uw verzoek in behandeling en informeren u over de verdere afhandeling.

Contact opnemen / wijziging(en) doorgeven

Wijziging einddatum	Wijziging einddatum
Wat is de reden voor de gevraagde langere looptijd?	Zie bijlage
Wat is de nieuwe gevraagde einddatum?	31 december 2026
Wijziging startdatum	
Wijziging activiteiten/prestaties	
Uitstel indienen voortgangsrapportage	
Uitstel indienen aanvraag tot vaststelling	
Wijziging begroting	
Melding faillissement cq surseance van betaling of ontbinding rechtspersoon	
Wijziging maximaal subsidiebedrag	
Stopzetting activiteiten	
Wijziging in verhouding met derden	
Wijziging adresgegevens	
Wijziging naam subsidieontvanger	
Wijziging eigenaar en daarmee overdracht subsidie	
Wijziging contactpersoon	
Verkoop molen	

- - -

Uitstel indienen aanvullende informatie aanvraag tot vaststelling	
Voorschotverzoek indienen	
Anders	
Bijlage(n) - overig	Toelichting wijzigingsverzoek Zoet Water op de Kop van Goeree.pdf, Projectplan Zoet Water Goeree 8-01-2026.pdf, Begroting Wijzigingsverzoek Zoet Water op de Kop van Goeree.pdf, Bijlage 3 Offerte Zoet water op de kop van Goeree Deltares.pdf, Begroting en uren LTO Zoet Water op de Kop van Goeree.pdf, Bijlage 2 Offerte vervolg fase 2 Aequator.pdf

- - -

Wijzigingsformulier

Vraag

Wilt u een wijziging(en) doorgeven? Dan kunt u hier aangeven wat u wilt wijzigen. Wij nemen uw verzoek in behandeling en informeren u over de verdere afhandeling.

Contact opnemen / wijziging(en) doorgeven

Wijziging einddatum	
Wijziging startdatum	Wijziging startdatum
Wat is de reden voor de gevraagde wijziging in startdatum?	Subsidiabele periode In onze aanvraag is opgenomen dat de subsidiabele activiteiten starten op 1 januari 2025 en worden afgerond op 31 december 2025. Na ons wijzigingsverzoek van 13 mei 2025 heeft de provincie de startdatum van de activiteiten aangepast naar 1 augustus 2025. Dit was niet onze vraag, wij wilden alleen een aanpassing van de einddatum. Ons uitgangspunt is startdatum naar oorspronkelijke datum van 1 januari 2025 en einddatum 31 december 2026.
Wat is de nieuwe startdatum?	1 januari 2025
Wijziging activiteiten/prestaties	
Uitstel indienen voortgangsrapportage	
Uitstel indienen aanvraag tot vaststelling	
Wijziging begroting	
Melding faillissement cq surseance van betaling of ontbinding rechtspersoon	
Wijziging maximaal subsidiebedrag	
Stopzetting activiteiten	
Wijziging in verhouding met	

- - -

derden
Wijziging adresgegevens
Wijziging naam subsidieontvanger
Verkoop molen
Uitstel indienen aanvullende informatie aanvraag tot vaststelling
Voorschotverzoek indienen
Anders
Bijlage(n) - overig

- - -

Wijzigingsformulier

Vraag

Wilt u een wijziging(en) doorgeven? Dan kunt u hier aangeven wat u wilt wijzigen. Wij nemen uw verzoek in behandeling en informeren u over de verdere afhandeling.

Contact opnemen / wijziging(en) doorgeven

Wijziging einddatum	Wijziging einddatum
Wat is de reden voor de gevraagde langere looptijd?	Beschikking van de provincie is nog niet binnen. De startdatum van het project schuift daardoor op. We willen daarom graag de einddatum ook opschuiven zodat er wel een jaar beschikbaar blijft voor het uitvoeren van de activiteiten.
Wat is de nieuwe gevraagde einddatum?	31 juli 2026
Wijziging startdatum	
Wijziging activiteiten/prestaties	
Uitstel indienen voortgangsrapportage	
Uitstel indienen aanvraag tot vaststelling	
Wijziging begroting	
Melding faillissement cq surseance van betaling of ontbinding rechtspersoon	
Wijziging maximaal subsidiebedrag	
Stopzetting activiteiten	
Wijziging in verhouding met derden	
Wijziging adresgegevens	
Wijziging naam subsidieontvanger	
Wijziging eigenaar en daarmee overdracht subsidie	

- - -

Wijziging contactpersoon

Verkoop molen

Uitstel indienen aanvullende informatie aanvraag tot vaststelling

Voorschotverzoek indienen

Anders

Bijlage(n) - overig

- - -

Aanvraag

Aanvraag

Naam project	Bodem als Basis Hollandse Delta
Startdatum activiteiten	1 januari 2026
Einddatum activiteiten	31 december 2027
Regeling	Regeling niet bekend
Land	Nederland
Taal	Nederlands
Aangevraagd bedrag	€ 99.389,40

Financieel

IBAN	5.1.2f
Tenaamstelling IBAN	Land- en Tuinbouworganisatie Noord

Intermediair

KvK nummer (gemachtigde)	

Aanvrager

Soort aanvrager?	Organisatie
Voorletters	5.1.2e
Voornamen	
Tussenvoegsels	
Achternaam	5.1.2e

Communicatie

Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal
Taal	Nederlands
Telefoonnummer 1	5.1.2e
Telefoonnummer 2	
E-mailadres	5.1.2e @ltonoord.nl
Functie	

- - -

Organisatie

KvK nummer	08130650
Naam organisatie	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
Rechtsvorm	Vereniging
Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal

Vestigingsadres (of bezoekadres)

Straatnaam	Dokter Stolteweg
Huisnummer	2
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	8025 AV
Plaatsnaam	Zwolle
Toelichting adres	

Postadres

Straatnaam	
Huisnummer	
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	
Plaatsnaam	
Toelichting adres	

- - -

Bodem als Basis Zuid-Holland 2025 - 2027

Aanvraag middelen PZH

Bedragen incl. btw		2025	2026
BaB Hollandse Delta			
Regiodeal			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget			
BaB Midden Delfland			
Gemeente/ HHD			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget			
BaB Rivierenland (Alblasserwaard)			
Impulsregeling			
WSRL			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget			
Totaal aanvraag Provincie Zuid-Holland	**middelen**		
			totaal:

5.1.1c

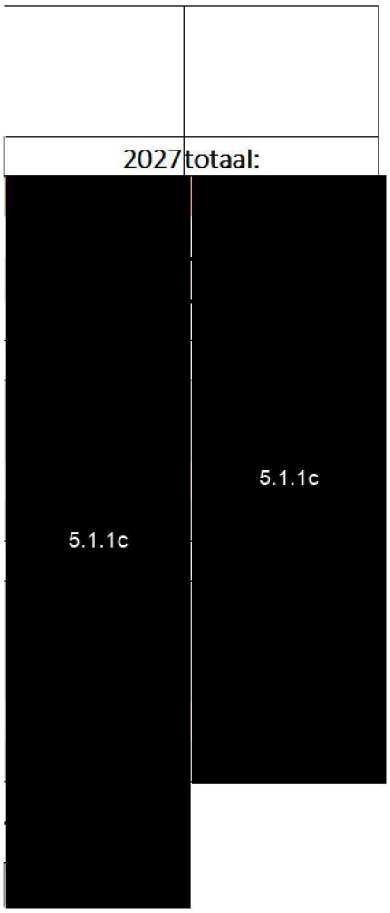
2027totaal:
5.1.1c
5.1.1c

Begroting Bodem als Basis Hollandse Delta 2026-2027

Onderdeel	activiteit	Jaar
A	Inventarisatie en werving	2026
		2027
B	Kennisdeling, inspiratie en advies	2026
		2027
C	individuele begeleiding	2026
		2027
	Monsters en analyses	2026
		2027
D	Communicatie	2026
		2027
E	projectmanagement	2026
		2027
	TOTAAL	

Dekking		bedrag
Provincie Zuid-Holland		5.1.1c
Aanvraag Regiodeal		
Totaal:		

toelichting	uren lto noord	tarief (IKS)	subtotaal excl BTW
	60	5.1.1c	5.1.1c
	40		
	40		
	40		
	40		
	80		
	80		
	80		
	80		

subtotaal incl BTW	uren kosten derden	tarief	subtotaal excl BTW	subtotaal incl BTW
5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c
	OOP			
	OOP			

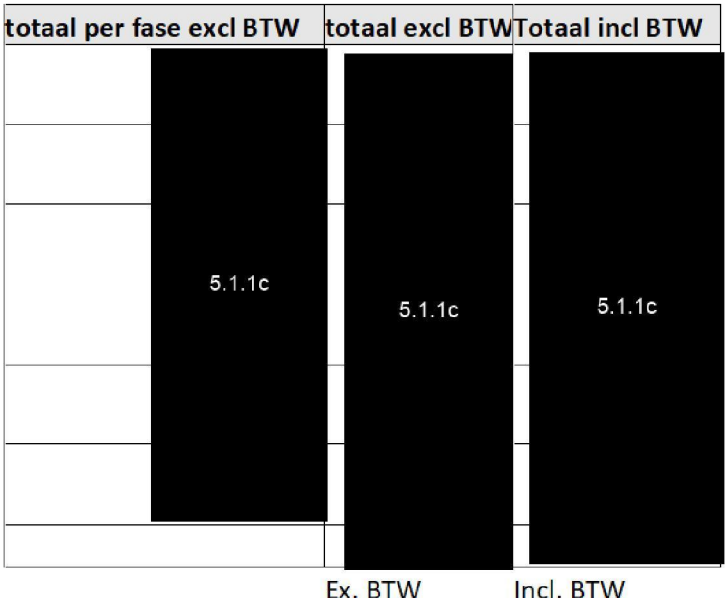
totaal per fase excl BTW
totaal excl BTW
Totaal incl BTW
5.1.1c
5.1.1c
5.1.1c
Ex. BTW
Incl. BTW

Bodem als Basis 2026-2027 Hollandse Delta

Datum: 25-09-2025

Uitgebracht aan: Provincie Zuid-Holland

5.1.2e 5.1.2e

Zuid-Hollandplein 1

2596 AW Den Haag

Opgesteld door: LTO Noord

Postbus 240

8000 AE Zwolle

Contactpersoon: 5.1.2e

5.1.2e @ltonoord.nl

T 088 888 66 77

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding 3
2. Plan van aanpak 4
2.1 Leeswijzer en samenhang: 4
2.2. Doelstellingen 4
2.3 Activiteiten 5
3. Planning Hollandse Delta 6
4. Kosten en begroting 7
4.1 Begroting 7
4.2 Financieringsopbouw 8

1. Aanleiding

De urgentie voor een transitie van de landbouw is groot en werken aan duurzaamheid is nooit af. Het aantal urgenties en thema's om aan te werken is groot: waterkwaliteit, voldoende water, bodembeheer, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, biodiversiteit, landschap, stikstof. Dit vraagt veel van boeren en tuinders en daar hebben zij hulp bij nodig. Onder andere met kennis, metingen en advisering.

LTO Noord ziet dat goed bodembeheer de basis is voor een toekomstbestendige land- en tuinbouw en het behalen van veel van de duurzaamheidsdoelen. LTO Noord zet daarom stevig in op het ondersteunen van boeren en tuinders in hun streven naar een gezonde bodem. Bedrijfsspecifiek werken aan goed bodembeheer waarbij het vakmanschap van boeren en tuinders centraal staat is daarbij het uitgangspunt.

Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) is het programma waarin boeren en tuinders sinds 2015 werken aan schoon en voldoende water en een betere bodem. Zij nemen vrijwillig maatregelen op hun eigen bedrijf of doen mee in een van de vele projecten om meer kennis op te doen. Het DAW is een initiatief van LTO Nederland. De Unie van Waterschappen, ministeries van Infrastructuur en Water en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en provincies zijn belangrijke partners in dit programma. Sinds 2020 is onder de vlag van DAW het kennisprogramma Versterkte Kennisverspreiding (VKV) van start gegaan. Het VKV richt zich erop om het omvangrijke kennisveld dat Nederland heeft opgebouwd met vele onderzoeksprogramma's, praktijknetwerken, projecten, goede opleidingen en adviseurs, effectief en efficiënt te ontsluiten voor de boer. VKV gaat over het beter vindbaar en toepasbaar maken van kennis voor boeren en tuinders. Bedrijfsspecifieke bodemadvisering is daar een belangrijk middel in. VKV richt zich o.a. op Nutriënten, Duurzaam Bodembeheer, Klimaatadaptatie en Gewasbeschermingsmiddelen.

Bodem als Basis (BaB) is één van de DAW-projecten in uitvoering die inzet op meerjarige kennisdeling op bedrijfsniveau in combinatie met verdiepingsbijeenkomsten over regio specifieke onderwerpen. Onder deze naam ondersteunt LTO Noord sinds 2020 een toenemend aantal melkveehouders, akkerbouwers en fruittelers in verschillende regio's in Zuid-Holland bij de transitie naar een natuur-inclusieve en duurzamere manier van landbouw. In deze jaren is veel geleerd over wat boeren en boerinnen beweegt, waar kansen liggen en op welke manier drempels kunnen worden weggehaald. De betrokken agrariërs zetten allerlei stappen op het gebied van bodem, kruiden, bemesting, biodiversiteit, groenbemesters en meer. Anno nu bestaat het Bodem als Basis netwerk in Zuid-Holland uit ruim 120 boeren. Betrokken boeren, waterschappen, gemeenten en natuurlijk de provincie Zuid-Holland hebben de wens uitgesproken het project te verlengen en op te schalen. BaB is qua aanpak in hoofdlijnen gelijkend aan Bodem Up traject. Gericht op repeterend bodemadvies op bedrijfsniveau, regio specifieke, themagerichte kennisdeling en het ontwikkelen van een lerend netwerk.

2. Plan van aanpak

2.1 Leeswijzer en samenhang:

Dit projectplan is geschreven als een totaalaanpak voor de regio Zuid-Holland waarbinnen LTO Noord een actief Bodem als Basis traject heeft lopen. Middel dit voorstel wordt er een cofinanciering van de Provincie Zuid-Holland aangevraagd voor de volgende 3 werkgebieden van:

1. Waterschap Hollandse Delta
2. Hoogheemraadschap van Delfland
3. Waterschap Rivierenland (het Zuid-Hollandse deel)

Gezien de historie van de projecten per projectgebied is er gekozen om deze 'opdeling' in stand te houden. Op deze manier houden we deelprojecten uitvoerbaar en houden we de financieringsstromen uit elkaar. Wel is de projectgedachte aan elkaar gelijk dus vragen we middels dit projectplan voor de 3 deelprojecten Bodem als Basis financiering bij de Provincie Zuid-Holland aan. In dit projectplan staat het deelgebied van Hollandse Delta centraal.

2.2. Doelstellingen

Het doel van Bodem als Basis is het ondersteunen van boeren en tuinders bij het streven naar een gezonde bodem, opdat hun bedrijven toekomstbestendig(er) worden. Dat wil zeggen; bedrijfseconomisch gezonde bedrijven die ingespeeld zijn op (toekomstige) doelen voor waterkwaliteit, waterbeschikbaarheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit en natuur.

De urgentie voor een transitie van de landbouw is groot en werken aan duurzaamheid is nooit af. Urgente thema's als waterkwaliteit, voldoende water, duurzaam bodembeheer, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, biodiversiteit, stikstof vragen veel van boeren en tuinders en daar hebben zij hulp bij nodig. Onder andere met kennis, metingen en advisering.

LTO Noord ziet dat goed bodembeheer de basis is voor een toekomstbestendige land- en tuinbouw en het behalen van veel van de duurzaamheidsdoelen. Onder de naam Bodem als Basis ondersteunt en inspireert LTO Noord met samenwerkende partijen sinds 2020 een toenemend aantal melkveehouders, akkerbouwers en fruittelers in verschillende regio's in Zuid-Holland bij de transitie naar een natuur inclusieve en duurzamere manier van landbouw. Bodem als Basis zet in op meerjarige kennisdeling op bedrijfsniveau in combinatie met thematische verdiepingsbijeenkomsten over regio specifieke onderwerpen. In deze jaren is veel geleerd over wat boeren en boerinnen beweegt, waar kansen liggen en op welke manier drempels kunnen worden weggehaald. De betrokken agrariërs zetten allerlei stappen op het gebied van bodem, kruiden, bemesting, biodiversiteit, groenbemesters en meer, en worden daarbij vraag gestuurd ondersteund door experts van o.a. Groeibalans, PPP Agro Advies en Boerenverstand.

2.3 Activiteiten

Per regio/ werkgebied:

Inventarisatie

- Werving via LTO afdelingen, collectieven, NAJK, bestaande studiegroepen en projecten in de regio, adviseurs en al aangesloten deelnemers.
- behoeften en ambities van de deelnemers in kaart brengen

Kennisdeling

- Informatiebijeenkomsten BaB en verdiepingsbijeenkomsten
- Aanbieden van een of twee dagdelen bodemcursus voor nieuwe deelnemers, waarbij verschillende bodemexperts aan het woord komen en boeren informeren en inspireren.
- Jaarlijks aanbod van verdiepingen volgens opgehaalde wensen uit deelnemersgroep. Zowel bedrijfsspecifiek (herhaaladviezen) als thema-avonden.

Intensieve begeleiding

- Uitvoeren van bodemscans/ bodemmonsters op de percelen van de deelnemers.
- Bedrijfsbezoeken door bodemadviseur en perceelspecifieke adviezen gebaseerd op bodemscans/ bodemmonsters. Herhaalcontacten over adviezen en implementatie.
- Bedrijfsspecifieke adviesrapportages/ bedrijfstransitieplannen met duidelijk handelingsperspectief voor de boer.
- Herhaalcontact(en) over adviezen en implementatie plan, waarbij zonodig het plan wordt aangepast op basis van ervaringen. Maatwerk bepaalt hoe dit herhaalcontact er precies uitziet.

Communicatie

- Communicatie gericht op deelnemers en gebiedspartijen.

Projectmanagement

- Projectleiding ten behoeve van bovenstaande onderdelen

Op provinciaal niveau:

Strategisch overleg op provinciaal niveau over synergie tussen deelprojecten, synergie met andere projecten & beleid, monitoring van de deelprojecten en communicatie. Denk hier o.a. aan het organiseren van samenhang met bv. het programma ZH Landelijk gebied, het meedenken bij het organiseren van meer adviseurs/ gebiedsmakelaars, het benutten van kansen t.a.v. een landbouwportaal voor de provincie, en de aansluiting met DAW en de DAW Impuls projecten binnen de provincie Zuid-Holland.

Op landelijk niveau

Uitwisselingen met BaB en DAW gerelateerde projecten in andere provincies zoals o.a. Bodem Up. Strategisch overleg op DAW niveau over synergie met andere DAW projecten/ trajecten, synergie met beleid, monitoring van provinciale BaB projecten en communicatie.

3. Planning Hollandse Delta

In dit hoofdstuk wordt de planning voor het deelproject Hollandse Delta nader toegelicht.

In het eerste kwartaal van 2026 begint de inventarisatie van de behoeften en ambities van agrariërs via enquêtes en keukentafelgesprekken. Op basis hiervan wordt de focus voor themabijeenkomsten, studiegroepen en begeleiding bepaald. Tegelijk starten de eerste bedrijfsbezoeken en worden bodemmonsters genomen.

Vanaf het tweede kwartaal van 2026 wordt de kennisdeling verder uitgebouwd met themabijeenkomsten en bodemcursussen. Agrariërs bezoeken elkaars bedrijven en bespreken samen met experts de resultaten van bodemonderzoeken. Dit proces loopt het hele jaar door en wordt afgestemd op de praktijkervaringen van de deelnemers.

Vanaf het derde kwartaal van 2026 begint de intensieve begeleiding van agrariërs die duurzame maatregelen willen implementeren. Per jaar worden 25 deelnemers geselecteerd voor maatwerkondersteuning, waarbij monitoring plaatsvindt via plantsapmetingen, bodem- en mestmonsters.

Het vierde kwartaal staat in het teken van evaluatie en bijsturing. Meetresultaten worden geanalyseerd en besproken, en de aanpak wordt geoptimaliseerd voor het volgende jaar. Daarnaast worden nieuwe deelnemers geworven en wordt vooruitgeblikt op de komende periode.

Gedurende het hele jaar blijven themabijeenkomsten, studiegroepen, bedrijfsbezoeken en individuele begeleiding doorlopen.

Bovenstaande cyclus herhaalt zich in 2027, waarbij het vierde kwartaal in het teken staat van evaluatie van de afgelopen twee jaar en borging van de samenwerking met de deelnemende agrariërs.

4. Kosten en begroting

4.1 Begroting

Voor de uitvoering van dit project bedraagt de totale investering totaalbedrag met hierin expliciet aangegeven of het exclusief of inclusief btw is.

Activiteit	Bedrag (excl. btw)	Bedrag (incl. btw)
Inventarisatie en werving	5.1.1c	5.1.1c
Bijeenkomsten		
Intensieve begeleiding		
Communicatie		
Projectmanagement		
Totaal		

Zie voor een meer gedetailleerde versie de bijgevoegde begroting in Excel.

Voor dit project is een uitzondering gemaakt voor het te hanteren uurtarief van LTO Noord. Normaliter wordt het markttarief gehanteerd, echter bleek dit binnen de Regiodeal Zuid-Hollandse Delta niet mogelijk. Daarom is er afgeweken en wordt het IKS tarief gehanteerd voor dit project.

4.2 Financieringsopbouw

Bodem als Basis Zuid-Holland 2025 - 2027					
Aanvraag middelen PZH					
Bedragen incl. btw		2025	2026	2027	totaal:
BaB Hollandse Delta		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Regiodeal					
Provincie Zuid-Holland					
Totaalbudget					
BaB Midden Delfland					
Gemeente/ HHD					
Provincie Zuid-Holland					
Totaalbudget					
BaB Rivierenland (Alblasserwaard)					
Impulsregeling					
WSRL					
Provincie Zuid-Holland					
Totaalbudget					
Totaal aanvraag Provincie Zuid-Holland	middelen				
			totaal:		

5.1.1c

Toelichting:

Bodem als Basis Hollandse Delta wordt voor 50 procent gefinancierd door de Regiodeal Zuid Hollandse Delta. Dit betreft de jaren 2026 en 2027.

Dekking		bedrag
Provincie Zuid-Holland	€	[redacted]
Aanvraag Regiodeal	€	
Totaal:	€	

5.1.2b

provincie Zuid-Holland

Postadres
Provincie Zuid-Holland
t.a.v. Bureau Subsidies
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 441 66 11

Details van het ingeleverde formulier	
Inleverdatum	30-9-2025 15:38:40
Referentie	22807
Product naam	Begrotingssubsidies project
Aantal bijlagen	2

Aanvrager	
Bedrijfsgegevens	
Kvk-nummer	08130650
Bedrijfsnaam	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
Rechtsvorm	Vereniging
Selecteer een vestiging	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij afkorting genaamd: LTO Noord)
Vestigingsnummer	000032778775
Vestigingsadres	
Postcode	8025AV
Huisnummer	2
Straatnaam	Dokter Stolteweg
Plaatsnaam	Zwolle
Correspondentieadres	
Postcode	8000AE
Huisnummer	2
Postbusnummer	240
Straatnaam	Dokter Stolteweg
Plaatsnaam	Zwolle
Toelichting adres	
Contactpersoon	
Voorletters	[redacted]
Tussenvoegsels	
Achternaam	[redacted]
Functie	
Telefoonnummer 1	[redacted]

Telefoonnummer 2	
E-mailadres	5.1.2e @ltonoord.nl
Bent u namens een particulier gemachtigd of dient u deze aanvraag voor uw eigen organisatie in?	Voor eigen organisatie
IBAN	5.1.2f
Tenaamstelling van de hiervoor genoemde rekening.	Land- en Tuinbouworganisatie Noord
Projectgegevens	
Naam organisatie	LTO Noord BV
Naam project	Anders
Anders, namelijk	Bodem als Basis Hollandse Delta
Begrotingsjaar	2025
Tijdvak activiteiten	
Datum vanaf	1-1-2026
Datum tot en met	31-12-2027
Financiën	
Kunt u de BTW op dit project verrekenen of de BTW compenseren?	Nee
Indien nee of gedeeltelijk, toelichten:	Project beoordeeld als BTW onbelast
Begrote totale projectkosten incl. BTW	5.1.2b
Gevraagd subsidiebedrag	
Het bedrag van cofinanciering (incl. BTW) €	
Heeft u in de afgelopen 3 jaar elders subsidie (bijv. bij de Rijksoverheid) voor dit project aangevraagd en/of ontvangen?	Ja
Zo ja, op basis van welke grondslag of regeling?	Financiering via Waterschap Hollandse Delta
Jaar	2026
Liquiditeitsbehoefte van de gesubsidieerde activiteiten	5.1.1c
Gewenste voorschot (maximaal 80%)	
Jaar	
Liquiditeitsbehoefte van de gesubsidieerde activiteiten	
Gewenste voorschot (maximaal 80%)	

Welke afschrijvingstermijn hanteert u voor dit project? Indien u het project niet activeert wel aangeven welke afschrijvingstermijn u normaal gesproken zou hanteren	nvt
Vanaf welk jaar start u met het afschrijven voor dit project? Indien u het project niet activeert wel aangeven vanaf welk jaar u normaal gesproken zou gaan afschrijven	nvt
Bijlagen	
Bijlage	projectplan bodem als basis zh (hollandse delta) 2026-2027.pdf
Bijlage	begroting bab hollandse delta 2026-2027.xlsx
Controleren en verzenden	
Akkoord	Ja

provincie Zuid-Holland

Gedeputeerde Staten

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
T.a.v. het bestuur
Dokter Stolteweg 2
8025 AV ZWOLLE

Datum

zie datum portaal
Ons kenmerk
PZH-2025/01096_023
Bijlagen: 1
1 Onderbouwing, voorwaarden en verplichtingen

Onderwerp
Verlening projectsubsidie Bodem als Basis Hollandse Delta

Geacht bestuur,

Op 30 september 2025 hebben wij uw (digitale) subsidieaanvraag voor de projectsubsidie Bodem als Basis Hollandse Delta ontvangen. U vraagt om een subsidie van maximaal € 99.389,00.

Toetsingskader
Wij hebben uw subsidieaanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (Asv).

Besluit
Wij verlenen u een projectsubsidie Bodem als Basis Hollandse Delta van maximaal € 99.389,00.

Wij verlenen u een voorschot. Dit voorschot maken wij over naar uw rekeningnummer 5.1.2f onder vermelding van 2025/01096 - voorschot - Bodem als Basis Hollandse Delta. Dit doen wij als volgt:

Datum	**Bedrag**
24 maart 2026	5.1.2b
31 december 2028	

Hierbij wijzen wij u op het volgende:
* betekent dat het te betalen bedrag is geblokkeerd. Een geblokkeerd bedrag wordt pas uitbetaald nadat aan de (tussen)verantwoordingsverplichting(en) is voldaan zoals beschreven in de bijlage bij deze beschikking en hier een besluit door ons over is genomen.
Voor de niet geblokkeerde betalingen zal uitbetaling plaatsvinden rond bovenstaande datum.

- - -

Let op: Wij verwijzen u naar bijlage 1 voor onze onderbouwing, de subsidieverplichtingen en de subsidievoorwaarden. Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en de bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld. De bijlage maakt daarom een onlosmakelijk onderdeel uit van deze beschikking.

Activiteiten en prestaties
In lijn met uw activiteitenplan en begroting levert u de volgende prestaties/ activiteiten.

Activiteit / prestatie	**Verleend bedrag**
1. Inventarisatie en werving	5.1.2b
2. Bijeenkomsten	
3. Intensieve begeleiding	
4. Communicatie	
5. Projectmanagement	
Totaal	
Subsidie 50%	

Dekking	**Bedrag**
Regiodeal	5.1.2b
Provincie Zuid-Holland	
Totaal	

Subsidiabele periode
In uw aanvraag is opgenomen dat de subsidiabele activiteiten starten op 1 januari 2026 en worden afgerond op 31 december 2027.

Bezwaarprocedure
U kunt binnen **zes weken** na de dag van verzending (plaatsing in het portaal) of uitreiking van dit besluit bezwaar maken, volgens artikel 7:1 van de Awb. Dit kan door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen bij Gedeputeerde Staten t.a.v. het Awb-secretariaat onder vermelding van '**Awb-bezwaar**' in de linkerbovenhoek van de envelop en het bezwaarschrift. Wij verwijzen u naar het postadres van het Provinciehuis (pagina 1 onderaan). U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen met gebruikmaking van DigiD of eHerkenning. Meer informatie over het digitaal indienen van het bezwaarschrift kunt u vinden op onze website: https://www.zuid-holland.nl/@8075/bezwaar-beslissing/

- - -

Contact
Vragen, wijzigingen en meldingen kunt u indienen via het inloggen in ons subsidieportaal via https://subsidieportaal.zuid-holland.nl. Voor toelichting kunt u contact opnemen met de subsidie-adviseur 5.1.2e via telefoonnummer 5.1.2e of via 5.1.2e @pzh.nl. Indien gewenst kunt u via deze persoon ook digitale informatie opvragen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de activiteiten!

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

5.1.2e

5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen fysieke handtekening onder.

Wilt u informatie aan uw dossier toevoegen of informatie over uw aanvraag zoeken, gebruik hiervoor het subsidieportaal: https://subsidieportaal.zuid-holland.nl

- - -

NADERE TOELICHTING BIJ BESCHIKKING 2025/01096_023

Deze bijlage is belangrijk voor u
In deze bijlage vermelden wij de verplichtingen en voorwaarden waaraan u zich moet houden. Leest u ze goed door! Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en deze bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld.

Uw subsidieaanvraag heeft u ingediend binnen de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (Asv). Uw activiteiten dragen bij aan beleidsprestatie: 5.3.2 Waterkwaliteit en waterbeschikbaarhed.

Onderbouwing van onze besluiten
Wij verlenen deze subsidie onder toepassing van artikel 1.3 lid 1 juncto artikel 2.1 lid 1 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (verder te noemen Asv), omdat u past binnen de doelgroep. Hierbij geldt de volgende afweging:

- U bent in de begroting 2026 opgenomen voor de door u aangevraagde activiteiten voor een totaalbedrag van € 230.000,00. U heeft verzocht het subsidiebedrag in drie afzonderlijke aanvragen te mogen verdelen, waarmee wij hebben ingestemd. Aan dit verzoek ligt ten grondslag dat de projecten verschillende looptijden kennen, waardoor voor het projectmanagement een afzonderlijke financieringsstroom wenselijk is. Daarnaast kennen de projecten ieder een eigen vorm van cofinanciering, waarbij de betreffende cofinanciers specifieke eisen stellen aan het gebiedskader waarbinnen de middelen mogen worden besteed. Het gescheiden houden van de financieringsstromen is noodzakelijk om te waarborgen dat de middelen conform deze voorwaarden binnen de juiste gebiedskaders worden ingezet. Zo is de cofinanciering voor Hollandse Delta afkomstig uit de Regiodeal en uitsluitend bestemd voor besteding binnen de eilanden. Hetzelfde geldt voor de cofinanciering vanuit de waterschappen Delfland en Rivierenland. Deze beschikking heeft betrekking op één deelaanvraag, ter hoogte van 5.1.2b De resterende middelen worden via twee afzonderlijke aanvragen afgehandeld.

Bevoorschotting
Wij verlenen aan u een voorschot van 80%. In de beschikking vindt u wanneer wij deze ongeveer aan u zullen betalen.

<u>Verenigbare staatssteun (AGVV)</u>
Wij verlenen deze subsidie onder toepassing van hoofdstuk I en artikel 21 en artikel 22 van verordening (EU) 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden (PbEU

- - -

2022, L 327, de Landbouwvrijstellingsverordening (LVV)).
Dit houdt in dat uw subsidie staatssteun betreft die verenigbaar is met de interne markt en derhalve is toegestaan. Hierdoor zijn onze verantwoordingsarrangementen voor subsidie niet van toepassing ten aanzien van de wijze waarop u verantwoording over uw subsidie moet afleggen. Hierbij gelden de volgende overwegingen:
- ten aanzien van uw onderneming staat geen bevel tot terugvordering door de Europese Commissie uit als bedoeld in artikel 1, lid 4 LVV;
- uw onderneming betreft geen onderneming in moeilijkheden in de zin van artikel 2, onderdeel 59 LVV;
- de subsidie heeft een stimulerend effect aangezien de subsidieaanvraag is ingediend voor aanvang van de te subsidiëren activiteiten;
- cumulatie van alle steunmaatregelen leidt met toepassing van artikel 8 LVV niet tot ongeoorloofde staatssteun.

De subsidie voor de activiteit 'inventarisatie en bijeenkomsten' van het project Bodem als basis 2025-2027 wordt verleend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 21 LVV en komt ten goede aan kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn in de primaire landbouwproductie, de verwerking en de afzet van primaire landbouwproducten. Het project is gericht op acties op het gebied van beroepsopleiding en verwerving van vaardigheden, waaronder opleidingscursussen, workshops, conferenties, coaching, demonstratieactiviteiten, voorlichtingsacties en de bevordering van innovatie. De subsidiabele kosten komen overeen met de in aanmerking komende kosten opgenomen in artikel 21 lid 3 LVV. U dient als aanbieder van de kennisuitwisselings- en voorlichtingsactiviteiten goed gekwalificeerd personeel beschikbaar te stellen ten behoeve van de activiteiten. Dit kan eigen inzet zijn of die van inhuur derden.

De subsidie voor de activiteit 'Intensieve begeleiding' van het project Bodem als basis 2025-2027 wordt verleend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 22 LVV en komt ten goede aan kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn in de primaire landbouwproductie, de verwerking en de afzet van primaire landbouwproducten.
Het project draagt bij aan de bodemgezondheid en draagt bij aan de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 6 Verordening (EU) 2021/2115 inzake steun voor de strategische GLB-plannen, zoals voedselzekerheid, concurrentievermogen, water en bodem. De organisaties die adviesdiensten verstrekken dienen over gekwalificeerd personeel te beschikken.

- - -

Hierbij is van belang dat met deze subsidie het plafond van € 25.000,00 voor primaire landbouwproducenten of € 200.000,00 voor begunstigden actief in de verwerking en de afzet van landbouwproducten over de afgelopen drie jaar voor adviesdiensten die overeenkomstig de voorwaarden van artikel 22 LVV zijn verleend voor de desbetreffende onderneming niet wordt overschreden.

Kennisgeving
Deze beschikking wordt binnen 20 werkdagen na besluitvorming ter kennisgeving aangeboden aan de Europese Commissie als bepaald in artikel 11 van de LVV. De Europese Commissie kan vragen stellen naar aanleiding van de kennisgeving. Dit kan mogelijk tot gevolg hebben dat de Europese Commissie alsnog van oordeel is dat onderhavige beschikking niet onder de LVV valt. In dat geval dient de subsidieverlening te worden verlaagd of ingetrokken.
Conform artikel 11 van de LVV verstrekken wij de Europese Commissie beknopte informatie over deze vrijgestelde steunmaatregelen en rapporteren wij jaarlijks over de uitvoering van de steunmaatregel aan de Europese Commissie. Conform artikel 9 LVV wordt een link naar deze beschikking opgenomen op de provinciale staatssteunwebsite en wordt de steun opgenomen in de Transparency Award Module van de Europese Commissie.

Vanwege dit staatssteunkader is onze lichte verantwoordingsystematiek van arrangement 2 conform artikel 4.2 Asv niet toegestaan ten aanzien van de wijze waarop u verantwoording over uw subsidie moet afleggen. U vindt dit terug bij de alinea Subsidievaststelling.

Verplichtingen
U moet ons direct op de hoogte stellen van wijzigingen in uw project. Hiervoor kunt u gebruik maken van de aangeboden mogelijkheid in het subsidieportaal via het indienen van een wijziging of het maken van een melding. Als u wijzigingen niet tijdig meldt, kan dit ertoe leiden dat wij de subsidie korten. Indien u dit niet via het subsidieportaal kunt of wenst te doen, dan verzoeken wij u om dit per post te doen onder vermelding van het dossiernummer. Het postadres vindt u onderaan pagina 1 van de subsidiebeschikking.

A. <u>Meldingsplicht</u>
Op grond van artikel 3.2 van de Asv geldt een meldingsplicht voor u.
Als de uitvoering van uw activiteit/prestatie anders verloopt dan verwacht, dan behoort u dit direct te melden. Deze meldingsplicht heeft u in elk geval in de volgende situaties:

- U kunt de aangegeven activiteiten/prestaties niet of niet geheel uitvoeren of doet dit op een andere wijze of met andere middelen;
- U kunt de activiteit/prestatie niet uitvoeren binnen de maximale looptijd die is opgenomen in de subsidieregeling;
- U heeft ten opzichte van de begroting bij uw aanvraag wijzigingen van 10% of mee, of € 10.000,00 of meer;

- - -

- U kunt niet, niet tijdig of niet geheel voldoen aan de specifieke subsidieverplichtingen.

De bovengenoemde algemene subsidieverplichtingen kunt u vinden op onze website www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?' of in het te raadplegen document Informatiedocument subsidieverplichtingen (ook via onze website).

B. Specifieke verplichtingen
In aanvulling op de algemene verplichtingen zoals hiervoor genoemd in deze bijlage, gelden voor u de volgende specifieke verplichting(en):

- Om de voortgang van dit meerjarige project te monitoren, dient u jaarlijks per 15 januari een rapportage bij ons aan te leveren. Deze voortgangsrapportage dient naast algemeen inzicht in de voortgang ook financiële informatie te bevatten. Concreet betekent dit dat u inzichtelijk maakt wat uw bestedingen geweest zijn in het afgelopen jaar en wat de geplande uitgaven per jaar zijn.

C. Verplichtingen bijhouden administratie
U bent verplicht om een administratie bij te houden van de aan activiteiten verbonden inkomsten en uitgaven en de te verrichten activiteiten. Op grond van artikel 3.4 Asv bent u verplicht om de administratie zo in te richten dat op elk moment een goed inzicht kan worden gegeven over de inkomsten en uitgaven die samenhangen met de subsidiabele activiteiten. Uw administratie moet op ieder moment gedurende de looptijd inzichtelijk, controleerbaar en navolgbaar zijn. Dit betekent ook dat onderbouwingen van berekeningen aanwezig moeten zijn.

D. Verplichtingen subsidievaststelling
U moet uw aanvraag tot subsidievaststelling binnen 6 maanden na afronding van uw project indienen maar uiterlijk 30 juni 2028 - artikel 4.4 van de Asv. Het indienen kunt u doen via het portaal. Indien u dit niet kunt of wilt, dan kunt u dit per post indienen ter attentie van Subsidies.

Bij uw aanvraag tot vaststelling moet u een inhoudelijk en een beknopt financieel verslag voegen. U kunt het projectplan gebruiken als leidraad en per onderdeel aangeven welke activiteiten zijn uitgevoerd en welke resultaten en/of prestaties zijn behaald. Ook dient u hierin aan te geven of u voldaan heeft aan de verplichtingen die bij de subsidieverlening zijn opgelegd. Het toevoegen van fotomateriaal kan raadzaam zijn. Het beknopte financieel verslag moet een vergelijking bevatten met de begrote inkomsten en uitgaven per post in de begroting. Ook de eigen bijdrage moet duidelijk zijn. Verschillen van meer dan 10% of meer dan € 10.000,00 moet u motiveren - dit noemen wij aanmerkelijke verschillen (zie ook www.zuid-holland.nl/subsidies onder Verantwoording subsidie en artikel 4.2 van de Asv).

- - -

Let op de volgende punten:

- De werkelijke inkomsten en uitgaven zijn bepalend voor de hoogte van het uiteindelijke subsidiebedrag. Dit betekent dat wij de subsidie lager vaststellen als de uitgaven lager zijn uitgevallen. Ook stellen wij de subsidie lager vast als de inkomsten hoger uitvallen dan begroot. Wij wijzen u op de plicht om aanmerkelijke wijzigingen in de begroting te melden.
- Wij zullen de subsidie nooit hoger vaststellen dan het maximaal verleende subsidiebedrag.
  Wel kan een lager subsidiebedrag worden vastgesteld.
  Redenen hiervoor kunnen zijn:
  - De activiteiten zijn niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd.
  - Bij de vaststelling blijkt dat u niet heeft voldaan aan bovengenoemde meldingsplicht (artikel 3.2 van de Asv).

En als de werkelijke subsidiabele uitgaven [per activiteit/prestatie] lager uitvallen, verlagen wij de provinciale subsidie evenredig.
Ook als er meer inkomsten zijn dan begroot, stellen wij de subsidie evenredig lager vast.

Wij stellen de subsidie vast op 50% van de totale werkelijke subsidiabele lasten met een maximum van 5.1.2b

Samenvatting te leveren stukken

Verantwoording	**Start datum**	**Deadline datum**
Tussenverantwoording	17 maart 2026	15 januari 2027
Inhoudelijk en financieel verslag	17 maart 2026	30 juni 2028

Overige bepalingen

A. Publiciteit
Wij willen graag dat een ieder binnen de provincie Zuid-Holland ziet dat wij uw activiteiten subsidiëren. Wilt u daarom in uw publicitaire uitingen vermelden dat deze activiteiten mogelijk zijn gemaakt met steun van de provincie Zuid-Holland?

B. Openbaar Subsidieregister
De openbare informatie uit deze beschikking is opgenomen in ons openbaar subsidieregister: www.zuid-holland.nl/subsidies onder Openbaar Subsidieregister. In dit register vermelden wij de hoogte van de subsidie en de naam van de subsidieontvanger. Adresgegevens en bankrekeningnummers worden ter bescherming van de privacy niet opgenomen.

C. Registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen
Voor de provinciale registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen, hebben wij beleid vastgesteld. U vindt deze beleidsregel op www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?'.

- - -

Aanvraag

Aanvraag

Naam project	Bodem als Basis Midden-Delfland
Startdatum activiteiten	1 juli 2025
Einddatum activiteiten	31 december 2027
Regeling	Regeling niet bekend
Land	Nederland
Taal	Nederlands
Aangevraagd bedrag	€ 81.675,00

Financieel

IBAN	5.1.2f
Tenaamstelling IBAN	Land- en Tuinbouworganisatie Noord

Intermediair

KvK nummer (gemachtigde)	

Aanvrager

Soort aanvrager?	Organisatie
Voorletters	5.1.2e
Voornamen	
Tussenvoegsels	
Achternaam	5.1.2e

Communicatie

Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal
Taal	Nederlands
Telefoonnummer 1	5.1.2e
Telefoonnummer 2	
E-mailadres	5.1.2e @ltonoord.nl
Functie	

- - -

Organisatie

KvK nummer	08130650
Naam organisatie	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
Rechtsvorm	Vereniging
Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal

Vestigingsadres (of bezoekadres)

Straatnaam	Dokter Stolteweg
Huisnummer	2
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	8025 AV
Plaatsnaam	Zwolle
Toelichting adres	

Postadres

Straatnaam	
Huisnummer	
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	
Plaatsnaam	
Toelichting adres	

- - -

Bodem als Basis Zuid-Holland 2025 - 2027

Aanvraag middelen PZH

Bedragen incl. btw		2025	2026
BaB Hollandse Delta			[redacted]
Regiodeal			5.1.1c
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget		€ -	
BaB Midden Delfland			
Gemeente/ HHD		[redacted]	
Provincie Zuid-Holland		5.1.1c	
Totaalbudget			
BaB Rivierenland (Alblasserwaard)			
Impulsregeling			
WSRL			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget		€ -	€ -
Totaal aanvraag Provincie Zuid-Holland	middelen	5.1.1c	
		totaal:	

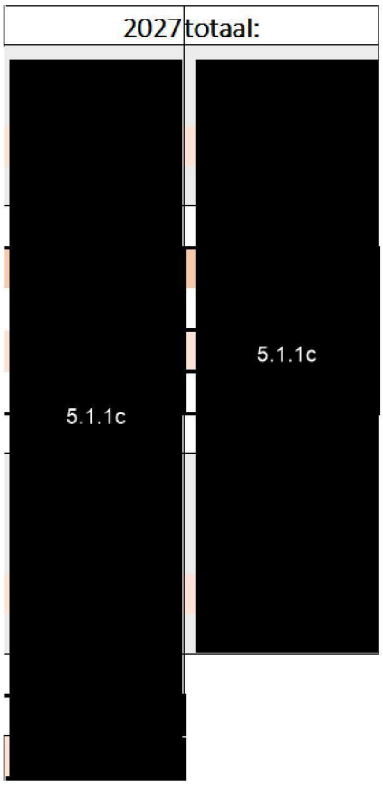
2027totaal:
5.1.1c
5.1.1c

Bodem als Basis Midden Delfland 25-27

Onderdeel	Activiteit	Jaar
Kennisdeling	Bijeenkomsten	2025
		2026
		2027
Intensieve begeleiding	Bodemanalyses	2025
		2026
		2027
	Bodemadviezen	2025
		2026
		2027
	Mestmonsters	2025
		2026
		2027
Communicatie	Communicatie	2025
		2026
		2027
Projectmanagement	Projectmanagement	2025
		2026
		2027

Dekking	bedrag
Provincie Zuid-Holland	
Hoogheemraadschap van Delfland (HHD)	
Totaal:	

5.1.1c

Toelichting	uren lto noord	tarief	subtotaal excl BT	subtotaal incl BTW
	80	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c
	80			
	20			
	30			
	30			
	15			
	15			
	26			
	100			
	100			

uren kosten derden	tarief	subtotaal excl BTW	subtotaal incl BTW	totaal per fase excl BTW
50	5.1.1c			
200		5.1.1c		
200			5.1.1c	
23				5.1.1c
35				
35				

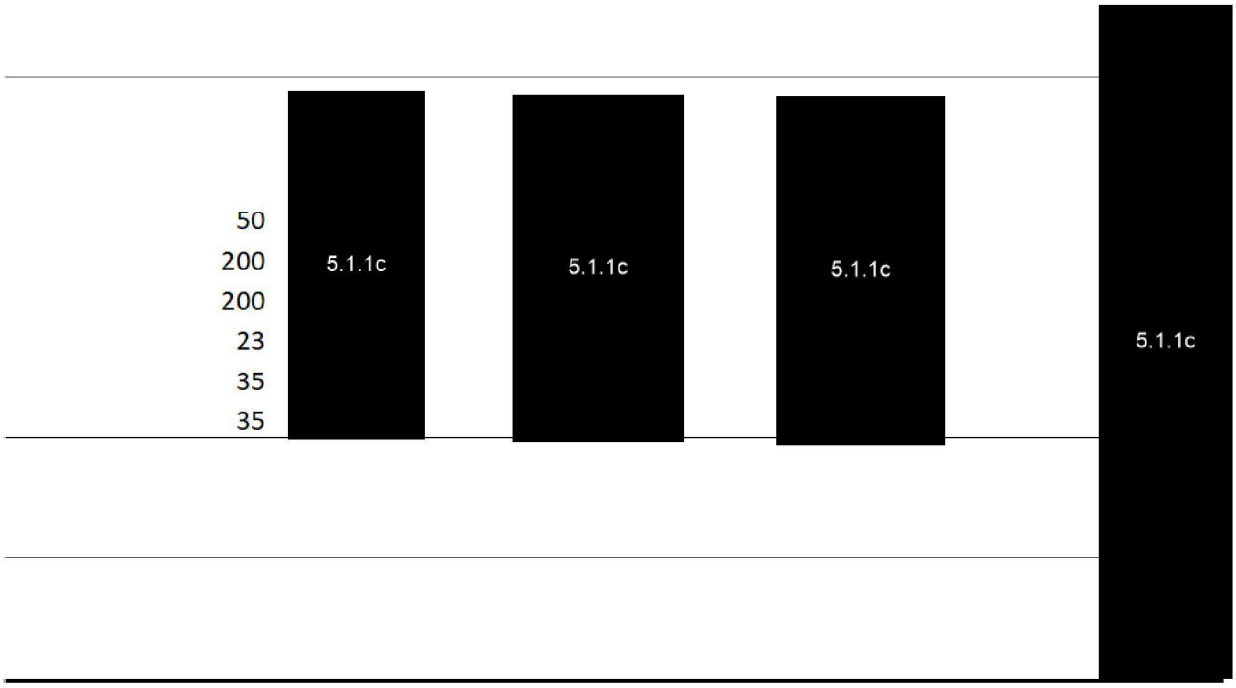

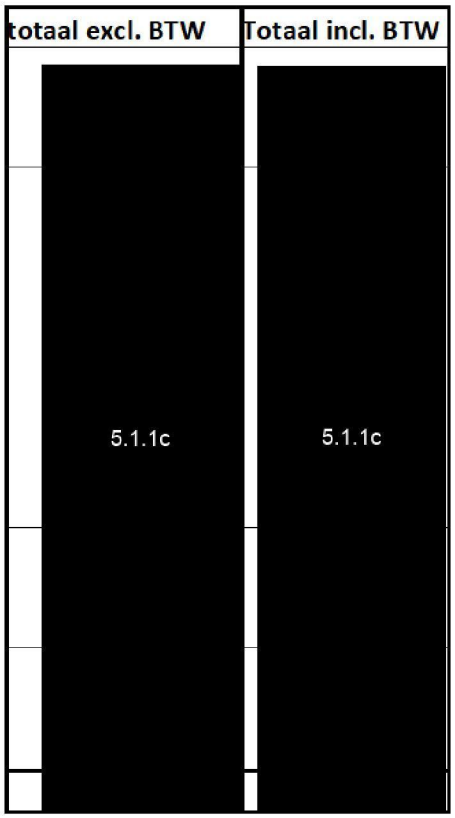
totaal excl. BTW
Totaal incl. BTW
5.1.1c
5.1.1c

Bodem als Basis Zuid-Holland 2025 - 2027

Aanvraag middelen PZH

Bedragen incl. btw		2025	2026
BaB Hollandse Delta			
Regiodeal			5.1.1c
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget		€ -	
BaB Midden Delfland			
Gemeente/ HHD		5.1.1c	
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget			
BaB Rivierenland (Alblasserwaard)			
Impulsregeling			
WSRL			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget		€ -	€ -
Totaal aanvraag Provincie Zuid-Holland	middelen	5.1.1c	
		totaal:	

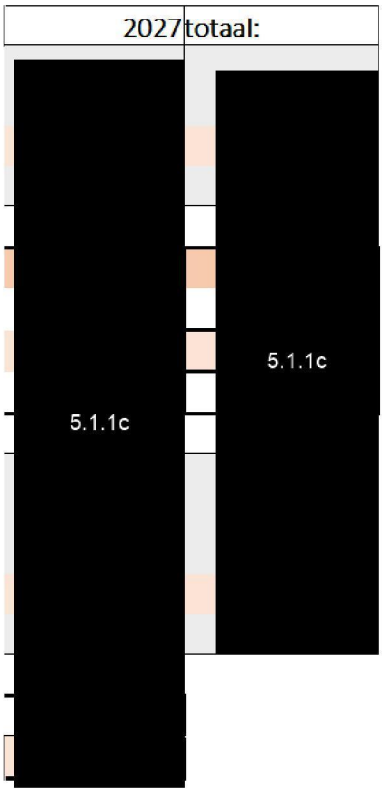
2027
totaal:
5.1.1c
5.1.1c

Bodem als Basis Midden Delfland 25-27

Onderdeel	Activiteit	Jaar
Kennisdeling	Bijeenkomsten	2025
		2026
		2027
Intensieve begeleiding	Bodemanalyses	2025
		2026
		2027
	Bodemadviezen	2025
		2026
		2027
Communicatie	Communicatie	2025
		2026
		2027
Projectmanagement	Projectmanagement	2025
		2026
		2027

Dekking	bedrag
Provincie Zuid-Holland	
Hoogheemraadschap van Delfland (HHD)	
Totaal:	

5.1.1c

Toelichting	uren lto noord	tarief	subtotaal excl BT	subtotaal incl BTW
	40	5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c
	80			
	80			
	15			
	15			
	15			
	50			
	100			
	100			

uren kosten derden	tarief	subtotaal excl BTW	subtotaal incl BTW	totaal per fase excl BTW

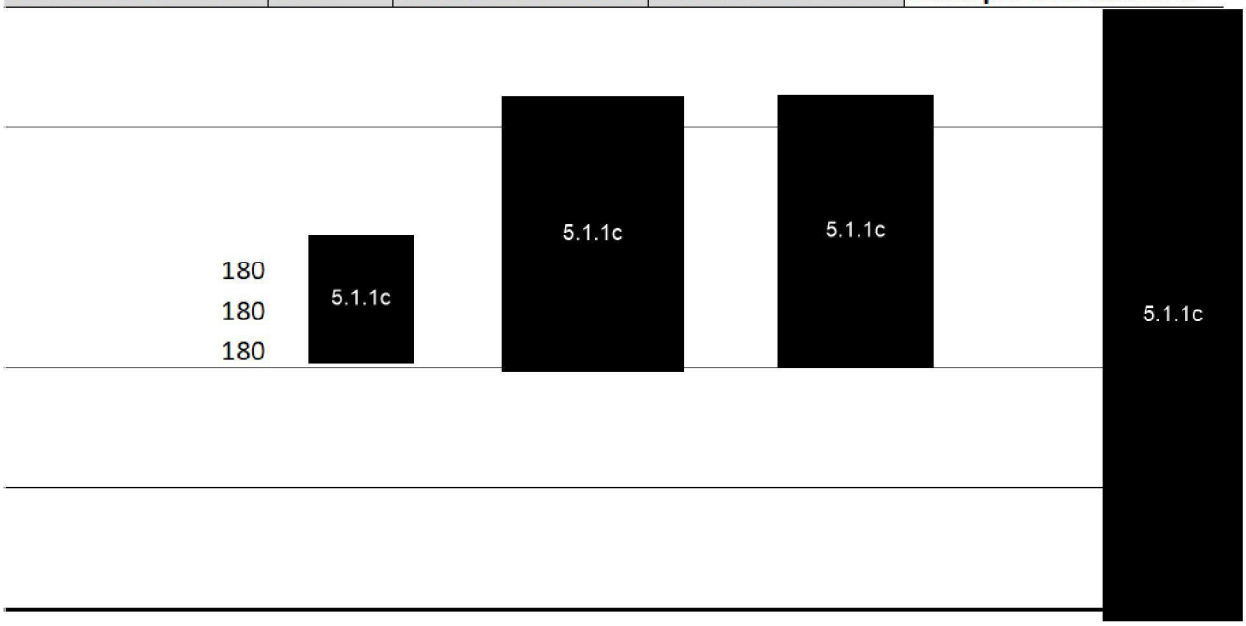

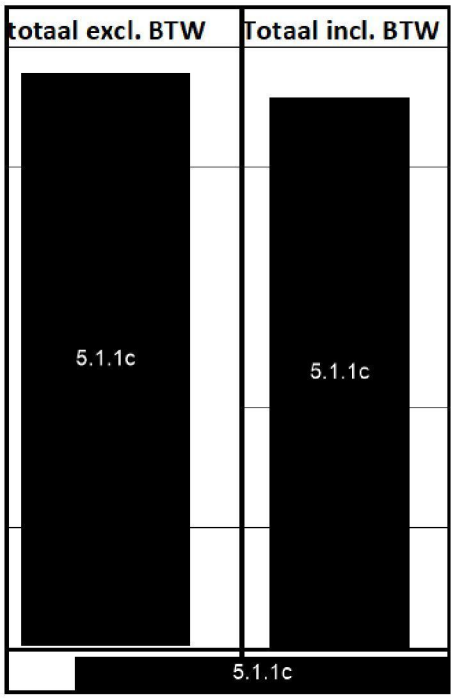
totaal excl. BTW
Totaal incl. BTW
5.1.1c
5.1.1c
5.1.1c

Bodem als Basis 2025-2027 Midden-Delfland

Datum: 24-09-2025

Uitgebracht aan: Provincie 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Zuid-Hollandplein 1

2596 AW Den Haag

Opgesteld door: LTO Noord

Postbus 240

8000 AE Zwolle

Contactpersoon: 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e @ltonoord.nl

T 088 888 66 77

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding 3
2. Plan van aanpak 4
2.1 Leeswijzer en samenhang: 4
2.2. Doelstellingen 4
2.3 Activiteiten 5
3. Planning Midden-Delfland 6
4. Kosten en begroting 7
4.1 Begroting 7
4.2 Financieringsopbouw 8
4.3 Betalingssystematiek ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

1. Aanleiding

De urgentie voor een transitie van de landbouw is groot en werken aan duurzaamheid is nooit af. Het aantal urgenties en thema's om aan te werken is groot: waterkwaliteit, voldoende water, bodembeheer, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, biodiversiteit, landschap, stikstof. Dit vraagt veel van boeren en tuinders en daar hebben zij hulp bij nodig. Onder andere met kennis, metingen en advisering.

LTO Noord ziet dat goed bodembeheer de basis is voor een toekomstbestendige land- en tuinbouw en het behalen van veel van de duurzaamheidsdoelen. LTO Noord zet daarom stevig in op het ondersteunen van boeren en tuinders in hun streven naar een gezonde bodem. Bedrijfsspecifiek werken aan goed bodembeheer waarbij het vakmanschap van boeren en tuinders centraal staat is daarbij het uitgangspunt.

Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) is het programma waarin boeren en tuinders sinds 2015 werken aan schoon en voldoende water en een betere bodem. Zij nemen vrijwillig maatregelen op hun eigen bedrijf of doen mee in een van de vele projecten om meer kennis op te doen. Het DAW is een initiatief van LTO Nederland. De Unie van Waterschappen, ministeries van Infrastructuur en Water en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en provincies zijn belangrijke partners in dit programma. Sinds 2020 is onder de vlag van DAW het kennisprogramma Versterkte Kennisverspreiding (VKV) van start gegaan. Het VKV richt zich erop om het omvangrijke kennisveld dat Nederland heeft opgebouwd met vele onderzoeksprogramma's, praktijknetwerken, projecten, goede opleidingen en adviseurs, effectief en efficiënt te ontsluiten voor de boer. VKV gaat over het beter vindbaar en toepasbaar maken van kennis voor boeren en tuinders. Bedrijfsspecifieke bodemadvisering is daar een belangrijk middel in. VKV richt zich o.a. op Nutriënten, Duurzaam Bodembeheer, Klimaatadaptatie en Gewasbeschermingsmiddelen.

Bodem als Basis (BaB) is één van de DAW-projecten in uitvoering die inzet op meerjarige kennisdeling op bedrijfsniveau in combinatie met verdiepingsbijeenkomsten over regio specifieke onderwerpen. Onder deze naam ondersteunt LTO Noord sinds 2020 een toenemend aantal melkveehouders, akkerbouwers en fruittelers in verschillende regio's in Zuid-Holland bij de transitie naar een natuur-inclusieve en duurzamere manier van landbouw. In deze jaren is veel geleerd over wat boeren en boerinnen beweegt, waar kansen liggen en op welke manier drempels kunnen worden weggehaald. De betrokken agrariërs zetten allerlei stappen op het gebied van bodem, kruiden, bemesting, biodiversiteit, groenbemesters en meer. Anno nu bestaat het Bodem als Basis netwerk in Zuid-Holland uit ruim 120 boeren. Betrokken boeren, waterschappen, gemeenten en natuurlijk de provincie Zuid-Holland hebben de wens uitgesproken het project te verlengen en op te schalen. BaB is qua aanpak in hoofdlijnen gelijkend aan Bodem Up traject. Gericht op repeterend bodemadvies op bedrijfsniveau, regio specifieke, themagerichte kennisdeling en het ontwikkelen van een lerend netwerk.

2. Plan van aanpak

2.1 Leeswijzer en samenhang:

Dit projectplan is geschreven als een totaalaanpak voor de regio Zuid-Holland waarbinnen LTO Noord een actief Bodem als Basis traject heeft lopen. Middel dit voorstel wordt er een cofinanciering van de Provincie Zuid-Holland aangevraagd voor de volgende 3 werkgebieden van:

1. Waterschap Hollandse Delta
2. Hoogheemraadschap van Delfland
3. Waterschap Rivierenland (het Zuid-Hollandse deel)

Gezien de historie van de projecten per projectgebied is er gekozen om deze 'opdeling' in stand te houden. Op deze manier houden we deelprojecten uitvoerbaar en kunnen de financieringsstromen uit elkaar worden gehouden. Wel is de projectgedachte aan elkaar gelijk. In dit projectplan staat het deelgebied van Hoogheemraadschap van Delfland centraal. Te noemen Bodem als Basis Midden-Delfland.

2.2. Doelstellingen

Het doel van Bodem als Basis is het ondersteunen van boeren en tuinders bij het streven naar een gezonde bodem, opdat hun bedrijven toekomstbestendig(er) worden. Dat wil zeggen; bedrijfseconomisch gezonde bedrijven die ingespeeld zijn op (toekomstige) doelen voor waterkwaliteit, waterbeschikbaarheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit en natuur.

De urgentie voor een transitie van de landbouw is groot en werken aan duurzaamheid is nooit af. Urgente thema's als waterkwaliteit, voldoende water, duurzaam bodembeheer, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, biodiversiteit, stikstof vragen veel van boeren en tuinders en daar hebben zij hulp bij nodig. Onder andere met kennis, metingen en advisering.

LTO Noord ziet dat goed bodembeheer de basis is voor een toekomstbestendige land- en tuinbouw en het behalen van veel van de duurzaamheidsdoelen. Onder de naam Bodem als Basis ondersteunt en inspireert LTO Noord met samenwerkende partijen sinds 2020 een toenemend aantal melkveehouders, akkerbouwers en fruittelers in verschillende regio's in Zuid-Holland bij de transitie naar een natuur inclusieve en duurzamere manier van landbouw. Bodem als Basis zet in op meerjarige kennisdeling op bedrijfsniveau in combinatie met thematische verdiepingsbijeenkomsten over regio specifieke onderwerpen. In deze jaren is veel geleerd over wat boeren en boerinnen beweegt, waar kansen liggen en op welke manier drempels kunnen worden weggehaald. De betrokken agrariërs zetten allerlei stappen op het gebied van bodem, kruiden, bemesting, biodiversiteit, groenbemesters en meer, en worden daarbij vraag gestuurd ondersteund door experts van o.a. Groeibalans, PPP Agro Advies en Boerenverstand.

2.3 Activiteiten

Per regio/ werkgebied;

Inventarisatie

- Werving via LTO afdelingen, collectieven, NAJK, bestaande studiegroepen en projecten in de regio, adviseurs en al aangesloten deelnemers.
- behoeften en ambities van de deelnemers in kaart brengen

Kennisdeling

- Informatiebijeenkomsten BaB en verdiepingsbijeenkomsten
- Aanbieden van een of twee dagdelen bodemcursus voor nieuwe deelnemers, waarbij verschillende bodemexperts aan het woord komen en boeren informeren en inspireren.
- Jaarlijks aanbod van verdiepingen volgens opgehaalde wensen uit deelnemersgroep. Zowel bedrijfsspecifiek (herhaaladviezen) als thema-avonden.

Intensieve begeleiding

- Uitvoeren van bodemscans/ bodemmonsters op de percelen van de deelnemers.
- Bedrijfsbezoeken door bodemadviseur en perceelspecifieke adviezen gebaseerd op bodemscans/ bodemmonsters. Herhaalcontacten over adviezen en implementatie.
- Bedrijfsspecifieke adviesrapportages/ bedrijfstransitieplannen met duidelijk handelingsperspectief voor de boer.
- Herhaalcontact(en) over adviezen en implementatie plan, waarbij zonodig het plan wordt aangepast op basis van ervaringen. Maatwerk bepaalt hoe dit herhaalcontact er precies uitziet.

Communicatie

- Communicatie gericht op deelnemers en gebiedspartijen.

Projectmanagement

- Projectleiding ten behoeve van bovenstaande onderdelen

Op provinciaal niveau;

Strategisch overleg op provinciaal niveau over synergie tussen deelprojecten, synergie met andere projecten & beleid, monitoring van de deelprojecten en communicatie. Denk hier o.a. aan het organiseren van samenhang met bv. het programma ZH Landelijk gebied, het meedenken bij het organiseren van meer adviseurs/ gebiedsmakelaars, het benutten van kansen t.a.v. een landbouwportaal voor de provincie, en de aansluiting met DAW en de DAW Impuls projecten binnen de provincie Zuid-Holland.

Op landelijk niveau

Uitwisselingen met BaB en DAW gerelateerde projecten in andere provincies zoals o.a. Bodem Up. Strategisch overleg op DAW niveau over synergie met andere DAW projecten/ trajecten, synergie met beleid, monitoring van provinciale BaB projecten en communicatie.

3. Planning Midden-Delfland

In dit hoofdstuk wordt de planning voor het deelproject Midden-Delfland nader toegelicht.

Voor Midden-Delfland geldt dat het project zoals omschreven in dit plan in 2025 zal starten. Het project is een voortzetting van een langjarig traject dat in 2023 is gestart. Halverwege 2025 is duidelijk geworden dat er financiering mogelijk is vanuit het Hoogheemraadschap van Delfland middels de impulsregeling en vanuit de Provincie Zuid-Holland. Er vindt nauwe afstemming plaats met het programma Duurzaam Boer Blijven. Duurzaam Boer Blijven is een programma waar 45 melkveehouders in Midden-Delfland aan meedoen. Het programma werkt aan een duurzame bedrijfsvoering waarin kringlopen zoveel mogelijk worden gesloten. Deelnemers worden beloond op basis van de score van hun kringloopwijzer. Bodem als Basis is hier een mooie aanvulling op.

Van 2024 tot en met maart 2025 werd de begeleiding van de agrarisch ondernemers in Midden-Delfland uitgevoerd via de Bodemteams van DAW. Kosten voor ondersteuning en coördinatie werd ten laste gelegd van het programma Duurzaam Boer Blijven.

Halverwege 2025 is het project voortgezet op de gebruikelijke manier. Vanaf het derde kwartaal van 2025 zijn onderstaande activiteiten gepland.

De 23 deelnemers worden intensief begeleid. In het voorjaar hebben zij een bodemmonster gestoken en hier is vervolgens het adviestraject op gebaseerd. In het najaar zullen er mestmonsters worden genomen om op basis van deze resultaten het individuele bedrijfsadvies te voorzien. Daarnaast zullen er themabijeenkomsten worden georganiseerd over o.a. mestkwaliteit. Hier zal 5.1.2e bij worden betrokken.

De 45 deelnemers van het Duurzaam Boer Blijven programma kunnen allen deelnemen aan het Bodem als Basis project. De werving hiervoor zal plaatsvinden via de gebruikelijke kanalen van het programma en via de bijeenkomsten. Tevens zal er bij de deelnemers worden geïnventariseerd op welke thema's er een verdieping zal komen. Dit zal zoveel mogelijk aansluiten op het Duurzaam Boer Blijven programma en op de individuele bedrijfsadviezen. Ten behoeve van bovenstaande activiteiten zal de communicatie en het projectmanagement worden vormgegeven.

4. Kosten en begroting

4.1 Begroting

Voor de uitvoering van dit project bedraagt de totale investering totaalbedrag met hierin expliciet aangegeven of het exclusief of inclusief btw is.

Activiteit	Bedrag (excl. btw)	Bedrag (incl. btw)
Kennisdeling	5.1.1c	5.1.1c
Intensieve begeleiding		
Communicatie		
Projectmanagement		
Totaal		

Zie voor een meer gedetailleerde versie de bijgevoegde begroting in Excel.

4.2 Financieringsopbouw

Toelichting:

Bodem als Basis Midden-Delfland wordt voor 56 procent gefinancierd door het Hoogheemraadschap van Delfland middels de DAW impulsregeling. De overige 44 procent wordt middels dit plan bij de Provincie Zuid-Holland aangevraagd.

Dekking	bedrag
Provincie Zuid-Holland	[redacted]
Hoogheemraadschap van Delfland (HHD)	
Totaal:	

5.1.2b

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
T.a.v. het bestuur
Dokter Stolteweg 2
8025 AV ZWOLLE

Datum

zie datum portaal
Ons kenmerk
PZH-2025/01098_026
Bijlagen: 1
1 Onderbouwing, voorwaarden en verplichtingen

Onderwerp
Verlening projectsubsidie Bodem als Basis Midden-Delfland

Geacht bestuur,

Op 30 september 2025 hebben wij uw (digitale) subsidieaanvraag voor de projectsubsidie Bodem als Basis Midden-Delfland ontvangen. U vraagt om een subsidie van maximaal € 81.675,00.

Toetsingskader
Wij hebben uw subsidieaanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (Asv).

Besluit
Wij verlenen u een projectsubsidie Bodem als Basis Midden-Delfland van maximaal € 81.675,00.

Wij verlenen u een voorschot. Dit voorschot maken wij over naar uw rekeningnummer 5.1.2f onder vermelding van 2025/01098 - voorschot - Bodem als Basis Midden-Delfland. Dit doen wij als volgt:

Datum	**Bedrag**
17 maart 2026	5.1.2b
31 december 2028	

Hierbij wijzen wij u op het volgende:
* betekent dat het te betalen bedrag is geblokkeerd. Een geblokkeerd bedrag wordt pas uitbetaald nadat aan de (tussen)verantwoordingsverplichting(en) is voldaan zoals beschreven in de bijlage bij deze beschikking en hier een besluit door ons over is genomen.
Voor de niet geblokkeerde betalingen zal uitbetaling plaatsvinden rond bovenstaande datum.

- - -

Let op: Wij verwijzen u naar bijlage 1 voor onze onderbouwing, de subsidieverplichtingen en de subsidievoorwaarden. Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en de bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld. De bijlage maakt daarom een onlosmakelijk onderdeel uit van deze beschikking.

Activiteiten en prestaties
In lijn met uw activiteitenplan en begroting levert u de volgende prestaties/ activiteiten.

Activiteit / prestatie	**Verleend bedrag**
1. Kennisdeling	5.1.2b
2. Intensieve begeleiding	
3. Communicatie	
4. Projectmanagement	
Totaal	
Subsidie (44,09%)	

Dekking	**Bedrag**
Provincie Zuid-Holland	5.1.2b
Hoogheemraadschap van Delfland (HHD)	
Totaal	

Subsidiabele periode
In uw aanvraag is opgenomen dat de subsidiabele activiteiten starten op 1 oktober 2025 en worden afgerond op 31 december 2027.

Bezwaarprocedure
U kunt binnen **zes weken** na de dag van verzending (plaatsing in het portaal) of uitreiking van dit besluit bezwaar maken, volgens artikel 7:1 van de Awb. Dit kan door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen bij Gedeputeerde Staten t.a.v. het Awb-secretariaat onder vermelding van '**Awb-bezwaar**' in de linkerbovenhoek van de envelop en het bezwaarschrift. Wij verwijzen u naar het postadres van het Provinciehuis (pagina 1 onderaan). U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen met gebruikmaking van DigiD of eHerkenning. Meer informatie over het digitaal indienen van het bezwaarschrift kunt u vinden op onze website: https://www.zuid-holland.nl/@8075/bezwaar-beslissing/

- - -

Contact
Vragen, wijzigingen en meldingen kunt u indienen via het inloggen in ons subsidieportaal via https://subsidieportaal.zuid-holland.nl. Voor toelichting kunt u contact opnemen met de subsidie-adviseur 5.1.2e via telefoonnummer 5.1.2e of via 5.1.2e @pzh.nl. Indien gewenst kunt u via deze persoon ook digitale informatie opvragen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de activiteiten!

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

5.1.2e

5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen fysieke handtekening onder.

Wilt u informatie aan uw dossier toevoegen of informatie over uw aanvraag zoeken, gebruik hiervoor het subsidieportaal: https://subsidieportaal.zuid-holland.nl

- - -

NADERE TOELICHTING BIJ BESCHIKKING 2025/01098_026

Deze bijlage is belangrijk voor u
In deze bijlage vermelden wij de verplichtingen en voorwaarden waaraan u zich moet houden. Leest u ze goed door! Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en deze bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld.

Uw subsidieaanvraag heeft u ingediend binnen de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (Asv). Uw activiteiten dragen bij aan beleidsprestatie: 5.3.2 Waterkwaliteit en waterbeschikbaarhed.

Onderbouwing van onze besluiten
Wij verlenen deze subsidie onder toepassing van artikel 1.3 lid 1 juncto artikel 2.1 lid 1 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (verder te noemen Asv), omdat u past binnen de doelgroep. Hierbij gelden de volgende afwegingen:

- U bent in de begroting 2026 opgenomen voor de door u aangevraagde activiteiten voor een totaalbedrag van € 230.000,00. U heeft verzocht het subsidiebedrag in drie afzonderlijke aanvragen te mogen verdelen, waarmee wij hebben ingestemd. Aan dit verzoek ligt ten grondslag dat de projecten verschillende looptijden kennen, waardoor voor het projectmanagement een afzonderlijke financieringsstroom wenselijk is. Daarnaast kennen de projecten ieder een eigen vorm van cofinanciering, waarbij de betreffende cofinanciers specifieke eisen stellen aan het gebiedskader waarbinnen de middelen mogen worden besteed. Het gescheiden houden van de financieringsstromen is noodzakelijk om te waarborgen dat de middelen conform deze voorwaarden binnen de juiste gebiedskaders worden ingezet. Zo is de cofinanciering voor Hollandse Delta afkomstig uit de Regiodeal en uitsluitend bestemd voor besteding binnen de eilanden. Hetzelfde geldt voor de cofinanciering vanuit de waterschappen Delfland en Rivierenland. Deze beschikking heeft betrekking op één deelaanvraag, ter hoogte van € 81.675,00. De resterende middelen worden via twee afzonderlijke aanvragen afgehandeld.

Bevoorschotting
Wij verlenen aan u een voorschot van 80%. In de beschikking vindt u wanneer wij deze ongeveer aan u zullen betalen.

<u>Verenigbare staatssteun (AGVV)</u>
Wij verlenen deze subsidie onder toepassing van hoofdstuk I en artikel 21 en artikel 22 van verordening (EU) 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden (PbEU

- - -

2022, L 327, de Landbouwvrijstellingsverordening (LVV)).
Dit houdt in dat uw subsidie staatssteun betreft die verenigbaar is met de interne markt en derhalve is toegestaan. Hierdoor zijn onze verantwoordingsarrangementen voor subsidie niet van toepassing ten aanzien van de wijze waarop u verantwoording over uw subsidie moet afleggen. Hierbij gelden de volgende overwegingen:
- ten aanzien van uw onderneming staat geen bevel tot terugvordering door de Europese Commissie uit als bedoeld in artikel 1, lid 4 LVV;
- uw onderneming betreft geen onderneming in moeilijkheden in de zin van artikel 2, onderdeel 59 LVV;
- de subsidie heeft een stimulerend effect aangezien de subsidieaanvraag is ingediend voor aanvang van de te subsidiëren activiteiten;
- cumulatie van alle steunmaatregelen leidt met toepassing van artikel 8 LVV niet tot ongeoorloofde staatssteun.

De subsidie voor de activiteit 'kennisdeling' van het project Bodem als basis 2025-2027 wordt verleend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 21 LVV en komt ten goede aan kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn in de primaire landbouwproductie, de verwerking en de afzet van primaire landbouwproducten. Het project is gericht op acties op het gebied van beroepsopleiding en verwerving van vaardigheden, waaronder opleidingscursussen, workshops, conferenties, coaching, demonstratieactiviteiten, voorlichtingsacties en de bevordering van innovatie. De subsidiabele kosten komen overeen met de in aanmerking komende kosten opgenomen in artikel 21 lid 3 LVV. U dient als aanbieder van de kennisuitwisselings- en voorlichtingsactiviteiten goed gekwalificeerd personeel beschikbaar te stellen ten behoeve van de activiteiten. Dit kan eigen inzet zijn of die van inhuur derden.

De subsidie voor de activiteit 'Intensieve begeleiding' van het project Bodem als basis 2025-2027 wordt verleend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 22 LVV en komt ten goede aan kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn in de primaire landbouwproductie, de verwerking en de afzet van primaire landbouwproducten.
Het project draagt bij aan de bodemgezondheid en draagt bij aan de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 6 Verordening (EU) 2021/2115 inzake steun voor de strategische GLB-plannen, zoals voedselzekerheid, concurrentievermogen, water en bodem. De organisaties die adviesdiensten verstrekken dienen over gekwalificeerd personeel te beschikken.

Hierbij is van belang dat met deze subsidie het plafond van € 25.000,00 voor primaire landbouwproducenten of € 200.000,00 voor begunstigden actief in de verwerking en de afzet van landbouwproducten over de afgelopen drie jaar voor adviesdiensten die overeenkomstig de voorwaarden van artikel 22 LVV zijn verleend voor de desbetreffende onderneming niet wordt overschreden.

- - -

Kennisgeving
Deze beschikking wordt binnen 20 werkdagen na besluitvorming ter kennisgeving aangeboden aan de Europese Commissie als bepaald in artikel 11 van de LVV. De Europese Commissie kan vragen stellen naar aanleiding van de kennisgeving. Dit kan mogelijk tot gevolg hebben dat de Europese Commissie alsnog van oordeel is dat onderhavige beschikking niet onder de LVV valt. In dat geval dient de subsidieverlening te worden verlaagd of ingetrokken.
Conform artikel 11 van de LVV verstrekken wij de Europese Commissie beknopte informatie over deze vrijgestelde steunmaatregelen en rapporteren wij jaarlijks over de uitvoering van de steunmaatregel aan de Europese Commissie. Conform artikel 9 LVV wordt een link naar deze beschikking opgenomen op de provinciale staatssteunwebsite en wordt de steun opgenomen in de Transparency Award Module van de Europese Commissie.

Vanwege dit staatssteunkader is onze lichte verantwoordingsystematiek van arrangement 2 conform artikel 4.2 Asv niet toegestaan ten aanzien van de wijze waarop u verantwoording over uw subsidie moet afleggen. U vindt dit terug bij de alinea Subsidievaststelling.

Verplichtingen
U moet ons direct op de hoogte stellen van wijzigingen in uw project. Hiervoor kunt u gebruik maken van de aangeboden mogelijkheid in het subsidieportaal via het indienen van een wijziging of het maken van een melding. Als u wijzigingen niet tijdig meldt, kan dit ertoe leiden dat wij de subsidie korten. Indien u dit niet via het subsidieportaal kunt of wenst te doen, dan verzoeken wij u om dit per post te doen onder vermelding van het dossiernummer. Het postadres vindt u onderaan pagina 1 van de subsidiebeschikking.

A. Meldingsplicht
Op grond van artikel 3.2 van de Asv geldt een meldingsplicht voor u.
Als de uitvoering van uw activiteit/prestatie anders verloopt dan verwacht, dan behoort u dit direct te melden. Deze meldingsplicht heeft u in elk geval in de volgende situaties:

- U kunt de aangegeven activiteiten/prestaties niet of niet geheel uitvoeren of doet dit op een andere wijze of met andere middelen;
- U kunt de activiteit/prestatie niet uitvoeren binnen de maximale looptijd die is opgenomen in de subsidieregeling;
- U heeft ten opzichte van de begroting bij uw aanvraag wijzigingen van 10% of mee, of € 10.000,00 of meer;
- U kunt niet, niet tijdig of niet geheel voldoen aan de specifieke subsidieverplichtingen.

De bovengenoemde algemene subsidieverplichtingen kunt u vinden op onze website www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?' of in het te raadplegen document Informatiedocument subsidieverplichtingen (ook via onze website).

- - -

B. Specifieke verplichtingen
In aanvulling op de algemene verplichtingen zoals hiervoor genoemd in deze bijlage, gelden voor u de volgende specifieke verplichting:

- Om de voortgang van dit project te monitoren, dient u jaarlijks per 15 januari een rapportage bij ons aan te leveren. Deze voortgangsrapportage dient naast algemeen inzicht in de voortgang ook financiële informatie te bevatten. Concreet betekent dit dat u inzichtelijk maakt wat uw bestedingen geweest zijn in het afgelopen jaar en wat de geplande uitgaven per jaar zijn.

C. Verplichtingen bijhouden administratie
U bent verplicht om een administratie bij te houden van de aan activiteiten verbonden inkomsten en uitgaven en de te verrichten activiteiten. Op grond van artikel 3.4 Asv bent u verplicht om de administratie zo in te richten dat op elk moment een goed inzicht kan worden gegeven over de inkomsten en uitgaven die samenhangen met de subsidiabele activiteiten. Uw administratie moet op ieder moment gedurende de looptijd inzichtelijk, controleerbaar en navolgbaar zijn. Dit betekent ook dat onderbouwingen van berekeningen aanwezig moeten zijn.

D. Verplichtingen subsidievaststelling
U moet uw aanvraag tot subsidievaststelling binnen 6 maanden na afronding van uw project indienen maar uiterlijk **30 juni 2028** - artikel 4.4 van de Asv. Het indienen kunt u doen via het portaal. Indien u dit niet kunt of wilt, dan kunt u dit per post indienen ter attentie van Subsidies.

Bij uw aanvraag tot vaststelling moet u een inhoudelijk en een beknopt financieel verslag voegen. U kunt het projectplan gebruiken als leidraad en per onderdeel aangeven welke activiteiten zijn uitgevoerd en welke resultaten en/of prestaties zijn behaald. Ook dient u hierin aan te geven of u voldaan heeft aan de verplichtingen die bij de subsidieverlening zijn opgelegd. Het toevoegen van fotomateriaal kan raadzaam zijn. Het beknopte financieel verslag moet een vergelijking bevatten met de begrote inkomsten en uitgaven per post in de begroting. Ook de eigen bijdrage moet duidelijk zijn. Verschillen van meer dan 10% of meer dan € 10.000,00 moet u motiveren - dit noemen wij aanmerkelijke verschillen (zie ook www.zuid-holland.nl/subsidies onder Verantwoording subsidie en artikel 4.2 van de Asv).

Let op de volgende punten:

- De werkelijke inkomsten en uitgaven zijn bepalend voor de hoogte van het uiteindelijke subsidiebedrag. Dit betekent dat wij de subsidie lager vaststellen als de uitgaven lager zijn uitgevallen. Ook stellen wij de subsidie lager vast als de inkomsten hoger uitvallen dan begroot. Wij wijzen u op de plicht om aanmerkelijke wijzigingen in de begroting te melden.
- Wij zullen de subsidie nooit hoger vaststellen dan het maximaal verleende subsidiebedrag.

- - -

Wel kan een lager subsidiebedrag worden vastgesteld.
Redenen hiervoor kunnen zijn:

- De activiteiten zijn niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd.
- Bij de vaststelling blijkt dat u niet heeft voldaan aan bovengenoemde meldingsplicht (artikel 3.2 van de Asv).

En als de werkelijke subsidiabele uitgaven [per activiteit/prestatie] lager uitvallen, verlagen wij de provinciale subsidie evenredig.
Ook als er meer inkomsten zijn dan begroot, stellen wij de subsidie evenredig lager vast.

Wij stellen de subsidie vast op 44,09% van de totale werkelijke subsidiabele lasten met een maximum van € 81.675,00.

Samenvatting te leveren stukken

Verantwoording	**Start datum**	**Deadline datum**
Tussenverantwoording	17 februari 2026	15 januari 2027
Inhoudelijk en financieel verslag	17 februari 2026	30 juni 2028

Overige bepalingen

A. Publiciteit
Wij willen graag dat een ieder binnen de provincie Zuid-Holland ziet dat wij uw activiteiten subsidiëren. Wilt u daarom in uw publicitaire uitingen vermelden dat deze activiteiten mogelijk zijn gemaakt met steun van de provincie Zuid-Holland?

B. Openbaar Subsidieregister
De openbare informatie uit deze beschikking is opgenomen in ons openbaar subsidieregister: www.zuid-holland.nl/subsidies onder Openbaar Subsidieregister. In dit register vermelden wij de hoogte van de subsidie en de naam van de subsidieontvanger. Adresgegevens en bankrekeningnummers worden ter bescherming van de privacy niet opgenomen.

C. Registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen
Voor de provinciale registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen, hebben wij beleid vastgesteld. U vindt deze beleidsregel op www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?'.

- - -

Aanvraag

Aanvraag

Naam project	Bodem als Basis Rivierenland 2027
Startdatum activiteiten	1 januari 2027
Einddatum activiteiten	31 december 2027
Regeling	Regeling niet bekend
Land	Nederland
Taal	Nederlands
Aangevraagd bedrag	€ 34.982,00

Financieel

IBAN	5.1.2f
Tenaamstelling IBAN	Land- en Tuinbouworganisatie Noord

Intermediair

KvK nummer (gemachtigde)	

Aanvrager

Soort aanvrager?	Organisatie
Voorletters	5.1.2e
Voornamen	
Tussenvoegsels	
Achternaam	5.1.2e

Communicatie

Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal
Taal	Nederlands
Telefoonnummer 1	5.1.2e
Telefoonnummer 2	
E-mailadres	5.1.2e @ltonoord.nl
Functie	

- - -

Organisatie

KvK nummer	08130650
Naam organisatie	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
Rechtsvorm	Vereniging
Voorkeurskanaal communicatie	Digitaal

Vestigingsadres (of bezoekadres)

Straatnaam	Dokter Stolteweg
Huisnummer	2
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	8025 AV
Plaatsnaam	Zwolle
Toelichting adres	

Postadres

Straatnaam	
Huisnummer	
Huisletter	
Huisnummertoevoeging	
Postcode	
Plaatsnaam	
Toelichting adres	

- - -

Bodem als Basis Zuid-Holland 2025 - 2027

Aanvraag middelen PZH

Bedragen incl. btw		2025	2026
BaB Hollandse Delta			
Regiodeal			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget		€ -	
BaB Midden Delfland			
Gemeente/ HHD			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget			
BaB Rivierenland (Alblasserwaard)			
Impulsregeling			
WSRL			
Provincie Zuid-Holland			
Totaalbudget			
Totaal aanvraag Provincie Zuid-Holland	**middelen**		
			totaal:

5.1.1c

5.1.1c

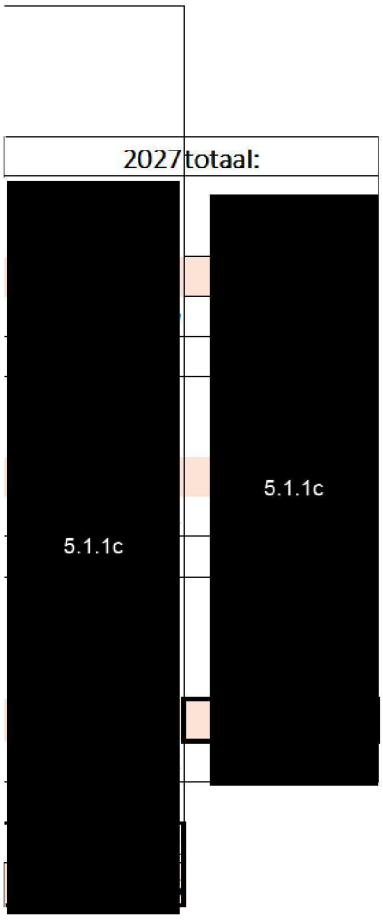
2027totaal:
5.1.1c
5.1.1c

Onderdeel	Activiteit	Jaar
Inventarisatie	**Inventariseren behoefte**	2027
Kennisdeling	**Bijeenkomsten**	2027
Intensieve begeleiding	**Bodemmonsters**	2027 *(15 plusdeelnemers)*
	Bodemadviezen *(15 plusdeelnemers)*	2027
Projectmanagement	**Projectmanagement**	2027
Communicatie	**Communicatie**	2027

Dekking 2027	bedrag
Provincie Zuid-Holland	
WSRL	

5.1.1c

toelichting	Functie	Uren LTO
Evaluatiegesprekken deelnemers	Projectl. med.	24
inventarisatie behoefte	Projectl. med.	40
Gebiedsbijeenkomsten	Projectl. med.	36
bodemmonster steken (1 pers, 3 dagen van 8 uur incl reistijd, 15 monsters)	Projectmedewerker	24
analyse bodemmonsters	Projectl. med.	4
coordinatie	Projectl. med.	6
adviesbezoek	Projectl. med.	40
adm en verslag adviesbezoek	Projectl. med.	7.5
evaluatie en monitoring	Projectl. med.	15
projectleiding	Projectl. med.	50
tussenrapportage	Projectl. med.	8
periodiek overleg waterschap	Projectl. med.	12
communicatie	Projectl. comm.	32

tarief	subtotaal ex. BTW	subtotaal incl. BTW	Uren extern	tarief	subtotaal ex btw.	incl btw
5.1.1c	5.1.1c	5.1.1c	24	5.1.1c	5.1.1c	
			45			
			30			
			15			

Overige kosten	incl btw	Totaal per fase excl. BTW	Totaal ex BTW
zaalhuur en catering	5.1.1c		
verzendkosten		5.1.1c	5.1.1c
analysekosten			
	Totaal 2027		Ex. BTW

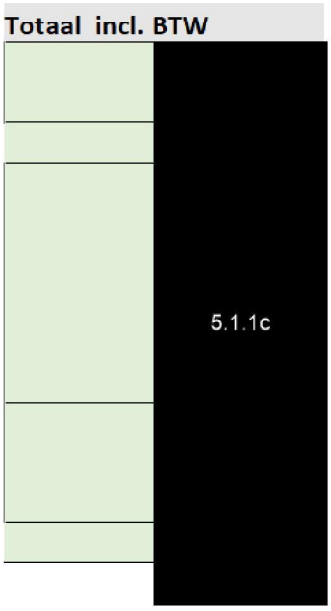

Incl. BTW

Bodem als Basis Rivierenland 2027

Datum: 04-11-2025

Projectplan: referentienummer

Uitgebracht aan: Provincie Zuid-Holland en Waterschap Rivierenland

Opgesteld door: LTO Noord

Postbus 240

8000 AE Zwolle

Contactpersoon: 5.1.2e

5.1.2e@ltonoord.nl

T 088 888 66 77

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding 3
2. Plan van aanpak 4
2.1 Leeswijzer en samenhang: 4
2.2. Doelstellingen 4
2.3 Activiteiten 5
3. Planning Rivierenland (Alblasserwaard) 6
4. Kosten en begroting 7
4.1 Begroting 7
4.2 Financieringsopbouw 8
4.3 Betalingssystematiek 8

1. Aanleiding

De urgentie voor een transitie van de landbouw is groot en werken aan duurzaamheid is nooit af. Het aantal urgenties en thema's om aan te werken is groot: waterkwaliteit, voldoende water, bodembeheer, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, biodiversiteit, landschap, stikstof. Dit vraagt veel van boeren en tuinders en daar hebben zij hulp bij nodig. Onder andere met kennis, metingen en advisering.

LTO Noord ziet dat goed bodembeheer de basis is voor een toekomstbestendige land- en tuinbouw en het behalen van veel van de duurzaamheidsdoelen. LTO Noord zet daarom stevig in op het ondersteunen van boeren en tuinders in hun streven naar een gezonde bodem. Bedrijfsspecifiek werken aan goed bodembeheer waarbij het vakmanschap van boeren en tuinders centraal staat is daarbij het uitgangspunt.

Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) is het programma waarin boeren en tuinders sinds 2015 werken aan schoon en voldoende water en een betere bodem. Zij nemen vrijwillig maatregelen op hun eigen bedrijf of doen mee in een van de vele projecten om meer kennis op te doen. Het DAW is een initiatief van LTO Nederland. De Unie van Waterschappen, ministeries van Infrastructuur en Water en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en provincies zijn belangrijke partners in dit programma. Sinds 2020 is onder de vlag van DAW het kennisprogramma Versterkte Kennisverspreiding (VKV) van start gegaan. Het VKV richt zich erop om het omvangrijke kennisveld dat Nederland heeft opgebouwd met vele onderzoeksprogramma's, praktijknetwerken, projecten, goede opleidingen en adviseurs, effectief en efficiënt te ontsluiten voor de boer. VKV gaat over het beter vindbaar en toepasbaar maken van kennis voor boeren en tuinders. Bedrijfsspecifieke bodemadvisering is daar een belangrijk middel in. VKV richt zich o.a. op Nutriënten, Duurzaam Bodembeheer, Klimaatadaptatie en Gewasbeschermingsmiddelen.

Bodem als Basis (BaB) is één van de DAW-projecten in uitvoering die inzet op meerjarige kennisdeling op bedrijfsniveau in combinatie met verdiepingsbijeenkomsten over regio specifieke onderwerpen. Onder deze naam ondersteunt LTO Noord sinds 2020 een toenemend aantal melkveehouders, akkerbouwers en fruittelers in verschillende regio's in Zuid-Holland bij de transitie naar een natuur-inclusieve en duurzamere manier van landbouw. In deze jaren is veel geleerd over wat boeren en boerinnen beweegt, waar kansen liggen en op welke manier drempels kunnen worden weggehaald. De betrokken agrariërs zetten allerlei stappen op het gebied van bodem, kruiden, bemesting, biodiversiteit, groenbemesters en meer. Anno nu bestaat het Bodem als Basis netwerk in Zuid-Holland uit ruim 120 boeren. Betrokken boeren, waterschappen, gemeenten en natuurlijk de provincie Zuid-Holland hebben de wens uitgesproken het project te verlengen en op te schalen. BaB is qua aanpak in hoofdlijnen gelijkend aan Bodem Up traject. Gericht op repeterend bodemadvies op bedrijfsniveau, regio specifieke, themagerichte kennisdeling en het ontwikkelen van een lerend netwerk.

2. Plan van aanpak

2.1 Leeswijzer en samenhang:

Dit projectplan is geschreven als een totaalaanpak voor de regio Zuid-Holland waarbinnen LTO Noord een actief Bodem als Basis traject heeft lopen. Met dit voorstel wordt er een cofinanciering van de Provincie Zuid-Holland aangevraagd voor de volgende 3 werkgebieden van:

1. Waterschap Hollandse Delta
2. Hoogheemraadschap van Delfland
3. Waterschap Rivierenland (het Zuid-Hollandse deel)

Gezien de historie van de projecten per projectgebied is er gekozen om deze 'opdeling' in stand te houden. Op deze manier houden we deelprojecten uitvoerbaar en houden we de financieringsstromen uit elkaar. Wel is de projectgedachte aan elkaar gelijk dus vragen we middels dit projectplan voor de 3 deelprojecten Bodem als Basis financiering bij de Provincie Zuid-Holland aan. In dit projectplan staat het deelgebied van Hoogheemraadschap van Delfland centraal.

2.2. Doelstellingen

Benoem welke doelstelling(en) het project heeft; waarom heeft de doelgroep het project nodig?

Het doel van Bodem als Basis is het ondersteunen van boeren en tuinders bij het streven naar een gezonde bodem, opdat hun bedrijven toekomstbestendig(er) worden. Dat wil zeggen; bedrijfseconomisch gezonde bedrijven die ingespeeld zijn op (toekomstige) doelen voor waterkwaliteit, waterbeschikbaarheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit en natuur.

De urgentie voor een transitie van de landbouw is groot en werken aan duurzaamheid is nooit af. Urgente thema's als waterkwaliteit, voldoende water, duurzaam bodembeheer, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, biodiversiteit, stikstof vragen veel van boeren en tuinders en daar hebben zij hulp bij nodig. Onder andere met kennis, metingen en advisering.

LTO Noord ziet dat goed bodembeheer de basis is voor een toekomstbestendige land- en tuinbouw en het behalen van veel van de duurzaamheidsdoelen. Onder de naam Bodem als Basis ondersteunt en inspireert LTO Noord met samenwerkende partijen sinds 2020 een toenemend aantal melkveehouders, akkerbouwers en fruittelers in verschillende regio's in Zuid-Holland bij de transitie naar een natuur inclusieve en duurzamere manier van landbouw. Bodem als Basis zet in op meerjarige kennisdeling op bedrijfsniveau in combinatie met thematische verdiepingsbijeenkomsten over regio specifieke onderwerpen. In deze jaren is veel geleerd over wat boeren en boerinnen beweegt, waar kansen liggen en op welke manier drempels kunnen worden weggehaald. De betrokken agrariërs zetten allerlei stappen op het gebied van bodem, kruiden, bemesting, biodiversiteit, groenbemesters en meer, en worden daarbij vraag gestuurd ondersteund door experts van o.a. Groeibalans, PPP Agro Advies en Boerenverstand.

2.3 Activiteiten

Benoem welke activiteiten je gaat uitvoeren om het resultaat te realiseren.

Per regio/ werkgebied:

Inventarisatie

- Werving via LTO afdelingen, collectieven, NAJK, bestaande studiegroepen en projecten in de regio, adviseurs en al aangesloten deelnemers.
- behoeften en ambities van de deelnemers in kaart brengen

Kennisdeling

- Informatiebijeenkomsten BaB en verdiepingsbijeenkomsten
- Aanbieden van een of twee dagdelen bodemcursus voor nieuwe deelnemers, waarbij verschillende bodemexperts aan het woord komen en boeren informeren en inspireren.
- Jaarlijks aanbod van verdiepingen volgens opgehaalde wensen uit deelnemersgroep. Zowel bedrijfsspecifiek (herhaaladviezen) als thema-avonden.

Intensieve begeleiding

- Uitvoeren van bodemscans/ bodemmonsters op de percelen van de deelnemers.
- Bedrijfsbezoeken door bodemadviseur en perceelspecifieke adviezen gebaseerd op bodemscans/ bodemmonsters. Herhaalcontacten over adviezen en implementatie.
- Bedrijfsspecifieke adviesrapportages/ bedrijfstransitieplannen met duidelijk handelingsperspectief voor de boer.
- Herhaalcontact(en) over adviezen en implementatie plan, waarbij zonodig het plan wordt aangepast op basis van ervaringen. Maatwerk bepaalt hoe dit herhaalcontact er precies uitziet.

Communicatie

- Communicatie gericht op deelnemers en gebiedspartijen.

Projectmanagement

- Projectleiding ten behoeve van bovenstaande onderdelen

Op provinciaal niveau:

Strategisch overleg op provinciaal niveau over synergie tussen deelprojecten, synergie met andere projecten & beleid, monitoring van de deelprojecten en communicatie. Denk hier o.a. aan het organiseren van samenhang met bv. het programma ZH Landelijk gebied, het meedenken bij het organiseren van meer adviseurs/ gebiedsmakelaars, het benutten van kansen t.a.v. een landbouwportaal voor de provincie, en de aansluiting met DAW en de DAW Impuls projecten binnen de provincie Zuid-Holland.

Op landelijk niveau

Uitwisselingen met BaB en DAW gerelateerde projecten in andere provincies zoals o.a. Bodem Up. Strategisch overleg op DAW niveau over synergie met andere DAW projecten/ trajecten, synergie met beleid, monitoring van provinciale BaB projecten en communicatie.

3. Planning Rivierenland (Alblasserwaard)

In dit hoofdstuk wordt de planning voor het deelproject Rivierenland nader toegelicht.

Op moment van schrijven loopt het project 'BaB Rivierenland (Alblasserwaard 2025-2026) middels een bestaande financiering vanuit het waterschap Rivierenland.

Deze aanvraag betreft de continuering voor het projectjaar 2027. Er zal eind 2026 een evaluatie plaatsvinden van het lopende project. Op basis hiervan wordt het uitvoeringsplan voor 2027 opgesteld. Hiervoor zal ook cofinanciering worden gevraagd aan het Waterschap Rivierenland voor 50 procent van de middelen.

Voor 2027 starten we in het eerste kwartaal met bodemmonsters bij de deelnemers. Deze kunnen daarna worden besproken tijdens individuele bedrijfsbezoeken. Tijdens deze bedrijfsbezoeken zal er worden gekeken naar het effect van de eerder genomen maatregelen en zal er worden geëvalueerd hoe de adviezen en maatregelen zijn bevallen om hier vervolgens op bij te sturen.

In het tweede kwartaal zal er een bredere bijeenkomst worden georganiseerd om meer agrariërs uit de omgeving bij het project te betrekken. Bij deze bijeenkomst zou kennisdeling over het project en de evaluatie van de maatregelen centraal kunnen staan. De adviseur zal vertellen over de adviezen die hij heeft gegeven en wat het de ondernemers uiteindelijk voor winst oplevert.

Voor het derde kwartaal is er de mogelijkheid tot een facultatief individueel contactmoment met de bodemadviseur voor de deelnemers. We houden de optie open tot het organiseren van een aantal kleinere koffiemomenten met deelnemers en geïnteresseerden om ervaringen uit te wisselen en niet-deelnemers te informeren over de maatregelen.

In het vierde kwartaal blijft er de mogelijkheid voor deelnemers om contact op te nemen met hun bodemadviseur. Daarnaast zal een slotbijeenkomst zijn waarbij evaluatie en monitoring centraal staan. Hierbij kan er gekeken worden naar de maatrelen uit de BOOT-lijst die genomen zijn en of deze het gewenste effect hebben gehad. Hier zouden we ook graag het waterschap bij betrekken.

4. Kosten en begroting

4.1 Begroting

Voor de uitvoering van dit project bedraagt de totale investering totaalbedrag met hierin expliciet aangegeven of het exclusief of inclusief btw is.

Activiteit	Bedrag (excl. btw)	Bedrag (incl. btw)
Inventarisatie	5.1.1c	5.1.1c
Bijeenkomsten		
Intensieve begeleiding		
Projectmanagement		
Communicatie		
Totaal		

Zie voor een meer gedetailleerde versie de bijgevoegde begroting in Excel.

4.2 Financieringsopbouw

Bodem als Basis Zuid-Holland 2025 - 2027					
Aanvraag middelen PZH					
Bedragen incl. btw		2025	2026	2027	totaal:
BaB Hollandse Delta					
Regiodeal					
Provincie Zuid-Holland					
Totaalbudget		€ -			
BaB Midden Delfland					
Gemeente/ HHD					
Provincie Zuid-Holland					
Totaalbudget					
BaB Rivierenland (Alblasserwaard)					
Impulsregeling					
WSRL					
Provincie Zuid-Holland					
Totaalbudget					
Totaal aanvraag Provincie Zuid-Holland	**middelen**				
			totaal:		

5.1.1c

5.1.1c

5.1.1c

5.1.1c

4.3 Betalingssystematiek

Op deze offerte zijn onze Algemene Leveringsvoorwaarden van toepassing, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland onder nummer 34110943. Deze treft u als bijlage aan.

In deze voorwaarden is opgenomen dat facturering plaats vindt na ommekomst van elke maand en dat betaling geschiedt binnen 14 dagen na factuurdatum.

provincie Zuid-Holland

Gedeputeerde Staten

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
T.a.v. het bestuur
Dokter Stolteweg 2
8025 AV ZWOLLE

Datum
zie datum portaal
Ons kenmerk
PZH-2025/01427_017
Bijlagen: 1
1 Onderbouwing, voorwaarden en verplichtingen

Onderwerp
Verlening projectsubsidie Bodem als Basis Rivierenland 2027

Geacht bestuur,

Op 3 december 2025 hebben wij uw (digitale) subsidieaanvraag voor de projectsubsidie Bodem als Basis Rivierenland 2027 ontvangen. U vraagt om een subsidie van maximaal € 34.982,00.

Toetsingskader
Wij hebben uw subsidieaanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (Asv).

Besluit
Wij verlenen u een projectsubsidie Bodem als Basis Rivierenland 2027 van maximaal € 34.982,00.

Wij verlenen u een voorschot. Dit voorschot maken wij over naar uw rekeningnummer 5.1.2f onder vermelding van 2025/01427 - voorschot - Bodem als Basis Rivierenland 2027. Dit doen wij als volgt:

Datum	**Bedrag**
11 januari 2027	5.1.2b
31 december 2028	

Hierbij wijzen wij u op het volgende:
* betekent dat het te betalen bedrag is geblokkeerd. Een geblokkeerd bedrag wordt pas uitbetaald nadat aan de (tussen)verantwoordingsverplichting(en) is voldaan zoals beschreven in de bijlage bij deze beschikking en hier een besluit door ons over is genomen.
Voor de niet geblokkeerde betalingen zal uitbetaling plaatsvinden rond bovenstaande datum.

- - -

Let op: Wij verwijzen u naar bijlage 1 voor onze onderbouwing, de subsidieverplichtingen en de subsidievoorwaarden. Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en de bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld. De bijlage maakt daarom een onlosmakelijk onderdeel uit van deze beschikking.

Activiteiten en prestaties
In lijn met uw activiteitenplan en begroting levert u de volgende prestaties/ activiteiten.

Activiteit / prestatie	**Verleend bedrag**
1. Inventarisatie	5.1.2b
2. Bijeenkomsten	
3. Intensieve begeleiding	
4. Projectmanagement	
5. Communicatie	
Totaal	
Subsidie (50%)	

Dekking	**Bedrag**
Waterschap Rivierenland (50%)	5.1.2b
Provincie Zuid-Holland (50%)	
Totaal	

Subsidiabele periode
In uw aanvraag is opgenomen dat de subsidiabele activiteiten starten op 1 januari 2027 en worden afgerond op 31 december 2027.

Bezwaarprocedure
U kunt binnen **zes weken** na de dag van verzending (plaatsing in het portaal) of uitreiking van dit besluit bezwaar maken, volgens artikel 7:1 van de Awb. Dit kan door een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen bij Gedeputeerde Staten t.a.v. het Awb-secretariaat onder vermelding van '**Awb-bezwaar**' in de linkerbovenhoek van de envelop en het bezwaarschrift. Wij verwijzen u naar het postadres van het Provinciehuis (pagina 1 onderaan). U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen met gebruikmaking van DigiD of eHerkenning. Meer informatie over het digitaal indienen van het bezwaarschrift kunt u vinden op onze website: https://www.zuid-holland.nl/@8075/bezwaar-beslissing/

- - -

Contact
Vragen, wijzigingen en meldingen kunt u indienen via het inloggen in ons subsidieportaal via https://subsidieportaal.zuid-holland.nl. Voor toelichting kunt u contact opnemen met de subsidie-adviseur 5.1.2e via telefoonnummer 5.1.2e of via 5.1.2e @pzh.nl. Indien gewenst kunt u via deze persoon ook digitale informatie opvragen.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de activiteiten!

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

5.1.2e

5.1.2e

Deze brief is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen fysieke handtekening onder.

Wilt u informatie aan uw dossier toevoegen of informatie over uw aanvraag zoeken, gebruik hiervoor het subsidieportaal: https://subsidieportaal.zuid-holland.nl

- - -

NADERE TOELICHTING BIJ BESCHIKKING 2025/01427_017

Deze bijlage is belangrijk voor u
In deze bijlage vermelden wij de verplichtingen en voorwaarden waaraan u zich moet houden. Leest u ze goed door! Als u zich niet of onvoldoende aan de verplichtingen en voorwaarden in de subsidiebeschikking en deze bijlage houdt, kan de subsidie lager worden vastgesteld.

Uw subsidieaanvraag heeft u ingediend binnen de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (Asv). Uw activiteiten dragen bij aan beleidsprestatie: 5.3.2 Waterkwaliteit en waterbeschikbaarhed.

Onderbouwing van onze besluiten
Wij verlenen deze subsidie onder toepassing van artikel 1.3 lid 1 juncto artikel 2.1 lid 1 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (verder te noemen Asv, omdat u past binnen de doelgroep. Hierbij gelden de volgende afwegingen:

- U bent in de begroting 2026 opgenomen voor de door u aangevraagde activiteiten voor een totaalbedrag van € 230.000,00. U heeft verzocht het subsidiebedrag in drie afzonderlijke aanvragen te mogen verdelen, waarmee wij hebben ingestemd. Aan dit verzoek ligt ten grondslag dat de projecten verschillende looptijden kennen, waardoor voor het projectmanagement een afzonderlijke financieringsstroom wenselijk is. Daarnaast kennen de projecten ieder een eigen vorm van cofinanciering, waarbij de betreffende cofinanciers specifieke eisen stellen aan het gebiedskader waarbinnen de middelen mogen worden besteed. Het gescheiden houden van de financieringsstromen is noodzakelijk om te waarborgen dat de middelen conform deze voorwaarden binnen de juiste gebiedskaders worden ingezet. Zo is de cofinanciering voor Hollandse Delta afkomstig uit de Regiodeal en uitsluitend bestemd voor besteding binnen de eilanden. Hetzelfde geldt voor de cofinanciering vanuit de waterschappen Delfland en Rivierenland. Deze beschikking heeft betrekking op één deelaanvraag, ter hoogte van € 34.982,00. De resterende middelen worden via twee afzonderlijke aanvragen afgehandeld.

Bevoorschotting
Wij verlenen aan u een voorschot van 80%. In de beschikking vindt u wanneer wij deze ongeveer aan u zullen betalen.

<u>Verenigbare staatssteun (AGVV)</u>
Wij verlenen deze subsidie onder toepassing van hoofdstuk I en artikel 21 en artikel 22 van verordening (EU) 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden (PbEU

2022, L 327, de Landbouwvrijstellingsverordening (LVV)). Dit houdt in dat uw subsidie staatssteun betreft die verenigbaar is met de interne markt en derhalve is toegestaan. Hierdoor zijn onze verantwoordingsarrangementen voor subsidie niet van toepassing ten aanzien van de wijze waarop u verantwoording over uw subsidie moet afleggen. Hierbij gelden de volgende overwegingen:
- ten aanzien van uw onderneming staat geen bevel tot terugvordering door de Europese Commissie uit als bedoeld in artikel 1, lid 4 LVV;
- uw onderneming betreft geen onderneming in moeilijkheden in de zin van artikel 2, onderdeel 59 LVV;
- de subsidie heeft een stimulerend effect aangezien de subsidieaanvraag is ingediend voor aanvang van de te subsidiëren activiteiten;
- cumulatie van alle steunmaatregelen leidt met toepassing van artikel 8 LVV niet tot ongeoorloofde staatssteun.

De subsidie voor de activiteit 'inventarisatie en bijeenkomsten' van het project Bodem als basis 2025-2027 wordt verleend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 21 LVV en komt ten goede aan kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn in de primaire landbouwproductie, de verwerking en de afzet van primaire landbouwproducten. Het project is gericht op acties op het gebied van beroepsopleiding en verwerving van vaardigheden, waaronder opleidingscursussen, workshops, conferenties, coaching, demonstratieactiviteiten, voorlichtingsacties en de bevordering van innovatie. De subsidiabele kosten komen overeen met de in aanmerking komende kosten opgenomen in artikel 21 lid 3 LVV. U dient als aanbieder van de kennisuitwisselings- en voorlichtingsactiviteiten goed gekwalificeerd personeel beschikbaar te stellen ten behoeve van de activiteiten. Dit kan eigen inzet zijn of die van inhuur derden.

De subsidie voor de activiteit 'Intensieve begeleiding' van het project Bodem als basis 2025-2027 wordt verleend overeenkomstig de voorwaarden van artikel 22 LVV en komt ten goede aan kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn in de primaire landbouwproductie, de verwerking en de afzet van primaire landbouwproducten.
Het project draagt bij aan de bodemgezondheid en draagt bij aan de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 6 Verordening (EU) 2021/2115 inzake steun voor de strategische GLB-plannen, zoals voedselzekerheid, concurrentievermogen, water en bodem. De organisaties die adviesdiensten verstrekken dienen over gekwalificeerd personeel te beschikken.

Hierbij is van belang dat met deze subsidie het plafond van € 25.000,00 voor primaire landbouwproducenten of € 200.000,00 voor begunstigden actief in de verwerking en de afzet van landbouwproducten over de afgelopen drie jaar voor adviesdiensten die overeenkomstig de voorwaarden van artikel 22 LVV zijn verleend voor de desbetreffende onderneming niet wordt overschreden.

- - -

Kennisgeving
Deze beschikking wordt binnen 20 werkdagen na besluitvorming ter kennisgeving aangeboden aan de Europese Commissie als bepaald in artikel 11 van de LVV. De Europese Commissie kan vragen stellen naar aanleiding van de kennisgeving. Dit kan mogelijk tot gevolg hebben dat de Europese Commissie alsnog van oordeel is dat onderhavige beschikking niet onder de LVV valt. In dat geval dient de subsidieverlening te worden verlaagd of ingetrokken. Conform artikel 11 van de LVV verstrekken wij de Europese Commissie beknopte informatie over deze vrijgestelde steunmaatregelen en rapporteren wij jaarlijks over de uitvoering van de steunmaatregel aan de Europese Commissie. Conform artikel 9 LVV wordt een link naar deze beschikking opgenomen op de provinciale staatssteunwebsite en wordt de steun opgenomen in de Transparency Award Module van de Europese Commissie

Vanwege dit staatssteunkader is onze lichte verantwoordingsystematiek van arrangement 2 conform artikel 4.2 Asv niet toegestaan ten aanzien van de wijze waarop u verantwoording over uw subsidie moet afleggen. U vindt dit terug bij de alinea Subsidievaststelling.

Verplichtingen
U moet ons direct op de hoogte stellen van wijzigingen in uw project. Hiervoor kunt u gebruik maken van de aangeboden mogelijkheid in het subsidieportaal via het indienen van een wijziging of het maken van een melding. Als u wijzigingen niet tijdig meldt, kan dit ertoe leiden dat wij de subsidie korten. Indien u dit niet via het subsidieportaal kunt of wenst te doen, dan verzoeken wij u om dit per post te doen onder vermelding van het dossiernummer. Het postadres vindt u onderaan pagina 1 van de subsidiebeschikking.

A. Meldingsplicht
Op grond van artikel 3.2 van de Asv geldt een meldingsplicht voor u.
Als de uitvoering van uw activiteit/prestatie anders verloopt dan verwacht, dan behoort u dit direct te melden. Deze meldingsplicht heeft u in elk geval in de volgende situaties:

- U kunt de aangegeven activiteiten/prestaties niet of niet geheel uitvoeren of doet dit op een andere wijze of met andere middelen;
- U kunt de activiteit/prestatie niet uitvoeren binnen de maximale looptijd die is opgenomen in de subsidieregeling;
- U heeft ten opzichte van de begroting bij uw aanvraag wijzigingen van 10% of mee, of € 10.000,00 of meer;
- U kunt niet, niet tijdig of niet geheel voldoen aan de specifieke subsidieverplichtingen.

De bovengenoemde algemene subsidieverplichtingen kunt u vinden op onze website www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?' of in het te raadplegen document Informatiedocument subsidieverplichtingen (ook via onze website).

- - -

B. Specifieke verplichtingen
In aanvulling op de algemene verplichtingen zoals hiervoor genoemd in deze bijlage, gelden voor u de volgende specifieke verplichting(en):

- Om de voortgang van dit meerjarige project te monitoren, dient u jaarlijks per 15 januari een rapportage bij ons aan te leveren. Deze voortgangsrapportage dient naast algemeen inzicht in de voortgang ook financiële informatie te bevatten. Concreet betekent dit dat u inzichtelijk maakt wat uw bestedingen geweest zijn in het afgelopen jaar en wat de geplande uitgaven per jaar zijn.

C. Verplichtingen bijhouden administratie
U bent verplicht om een administratie bij te houden van de aan activiteiten verbonden inkomsten en uitgaven en de te verrichten activiteiten. Op grond van artikel 3.4 Asv bent u verplicht om de administratie zo in te richten dat op elk moment een goed inzicht kan worden gegeven over de inkomsten en uitgaven die samenhangen met de subsidiabele activiteiten. Uw administratie moet op ieder moment gedurende de looptijd inzichtelijk, controleerbaar en navolgbaar zijn. Dit betekent ook dat onderbouwingen van berekeningen aanwezig moeten zijn.

D. Verplichtingen subsidievaststelling
U moet uw aanvraag tot subsidievaststelling binnen 6 maanden na afronding van uw project indienen maar uiterlijk [uiterlijke inleverdatum verantwoording] - artikel 4.4 van de Asv. Het indienen kunt u doen via het portaal. Indien u dit niet kunt of wilt, dan kunt u dit per post indienen ter attentie van Subsidies.

Bij uw aanvraag tot vaststelling moet u een inhoudelijk en een beknopt financieel verslag voegen. U kunt het projectplan gebruiken als leidraad en per onderdeel aangeven welke activiteiten zijn uitgevoerd en welke resultaten en/of prestaties zijn behaald. Ook dient u hierin aan te geven of u voldaan heeft aan de verplichtingen die bij de subsidieverlening zijn opgelegd. Het toevoegen van fotomateriaal kan raadzaam zijn. Het beknopte financieel verslag moet een vergelijking bevatten met de begrote inkomsten en uitgaven per post in de begroting. Ook de eigen bijdrage moet duidelijk zijn. Verschillen van meer dan 10% of meer dan € 10.000,00 moet u motiveren - dit noemen wij aanmerkelijke verschillen (zie ook www.zuid-holland.nl/subsidies onder Verantwoording subsidie en artikel 4.2 van de Asv).

- - -

Let op de volgende punten:

- De werkelijke inkomsten en uitgaven zijn bepalend voor de hoogte van het uiteindelijke subsidiebedrag. Dit betekent dat wij de subsidie lager vaststellen als de uitgaven lager zijn uitgevallen. Ook stellen wij de subsidie lager vast als de inkomsten hoger uitvallen dan begroot. Wij wijzen u op de plicht om aanmerkelijke wijzigingen in de begroting te melden.
- Wij zullen de subsidie nooit hoger vaststellen dan het maximaal verleende subsidiebedrag.
  Wel kan een lager subsidiebedrag worden vastgesteld.
  Redenen hiervoor kunnen zijn:
  - De activiteiten zijn niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd.
  - Bij de vaststelling blijkt dat u niet heeft voldaan aan bovengenoemde meldingsplicht (artikel 3.2 van de Asv).

En als de werkelijke subsidiabele uitgaven [per activiteit/prestatie] lager uitvallen, verlagen wij de provinciale subsidie evenredig.
Ook als er meer inkomsten zijn dan begroot, stellen wij de subsidie evenredig lager vast.

Wij stellen de subsidie vast op 50% van de totale werkelijke subsidiabele lasten met een maximum van € 34.982,00.

Samenvatting te leveren stukken

Verantwoording	**Start datum**	**Deadline datum**
Inhoudelijk en financieel verslag	1 januari 2027	30 juni 2028

Overige bepalingen

A. Publiciteit
Wij willen graag dat een ieder binnen de provincie Zuid-Holland ziet dat wij uw activiteiten subsidiëren. Wilt u daarom in uw publicitaire uitingen vermelden dat deze activiteiten mogelijk zijn gemaakt met steun van de provincie Zuid-Holland?

B. Openbaar Subsidieregister
De openbare informatie uit deze beschikking is opgenomen in ons openbaar subsidieregister: www.zuid-holland.nl/subsidies onder Openbaar Subsidieregister. In dit register vermelden wij de hoogte van de subsidie en de naam van de subsidieontvanger. Adresgegevens en bankrekeningnummers worden ter bescherming van de privacy niet opgenomen.

C. Registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen
Voor de provinciale registratie om misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking te voorkomen, hebben wij beleid vastgesteld. U vindt deze beleidsregel op www.zuid-holland.nl/subsidies onder 'Subsidie ontvangen: wat nu?'.

- - -

provincie Zuid-Holland

Postadres
Provincie Zuid-Holland
t.a.v. Bureau Subsidies
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
5.1.2e

Details van het ingeleverde formulier	
Inleverdatum	30-9-2025 15:51:54
Referentie	22810
Product naam	Begrotingssubsidies project
Aantal bijlagen	2

Aanvrager	
Bedrijfsgegevens	
Kvk-nummer	08130650
Bedrijfsnaam	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
Rechtsvorm	Vereniging
Selecteer een vestiging	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij afkorting genaamd: LTO Noord)
Vestigingsnummer	000032778775
Vestigingsadres	
Postcode	8025AV
Huisnummer	2
Straatnaam	Dokter Stolteweg
Plaatsnaam	Zwolle
Correspondentieadres	
Postcode	8000AE
Huisnummer	2
Postbusnummer	240
Straatnaam	Dokter Stolteweg
Plaatsnaam	Zwolle
Toelichting adres	
Contactpersoon	
Voorletters	5.1.2e
Tussenvoegsels	
Achternaam	5.1.2e
Functie	
Telefoonnummer 1	5.1.2e

Telefoonnummer 2	
E-mailadres	5.1.2e @ltonoord.nl
Bent u namens een particulier gemachtigd of dient u deze aanvraag voor uw eigen organisatie in?	Voor eigen organisatie
IBAN	5.1.2f
Tenaamstelling van de hiervoor genoemde rekening.	Land- en Tuinbouworganisatie Noord
Projectgegevens	
Naam organisatie	LTO Noord BV
Naam project	Anders
Anders, namelijk	Bodem als Basis Midden-Delfland
Begrotingsjaar	2025
Tijdvak activiteiten	
Datum vanaf	1-7-2025
Toelichting	-
Datum tot en met	31-12-2027
Financiën	
Kunt u de BTW op dit project verrekenen of de BTW compenseren?	Nee
Indien nee of gedeeltelijk, toelichten:	Beoordeeld als BTW onbelast
Begrote totale projectkosten incl. BTW	5.1.2b
Gevraagd subsidiebedrag	
Het bedrag van cofinanciering (incl. BTW) €	
Heeft u in de afgelopen 3 jaar elders subsidie (bijv. bij de Rijksoverheid) voor dit project aangevraagd en/of ontvangen?	Ja
Zo ja, op basis van welke grondslag of regeling?	Financiering via Hoogheemraadschap Delfland
Jaar	2025
Liquiditeitsbehoefte van de gesubsidieerde activiteiten	5.1.1c
Gewenste voorschot (maximaal 80%)	5.1.1c
Jaar	2026
Liquiditeitsbehoefte van de gesubsidieerde activiteiten	5.1.1c
Gewenste voorschot (maximaal 80%)	5.1.1c
Jaar	2027

Liquiditeitsbehoefte van de gesubsidieerde activiteiten	5.1.1c
Gewenste voorschot (maximaal 80%)	5.1.1c
Welke afschrijvingstermijn hanteert u voor dit project? Indien u het project niet activeert wel aangeven welke afschrijvingstermijn u normaal gesproken zou hanteren	nvt
Vanaf welk jaar start u met het afschrijven voor dit project? Indien u het project niet activeert wel aangeven vanaf welk jaar u normaal gesproken zou gaan afschrijven	nvt
Bijlagen	
Bijlage	projectplan bodem als basis zh (midden-delfland) 25-27.pdf
Bijlage	begroting bab midden-delfland 25-27 def.xlsx
Controleren en verzenden	
Akkoord	Ja

Wijzigingsformulier

Vraag

Wilt u een wijziging(en) doorgeven? Dan kunt u hier aangeven wat u wilt wijzigen. Wij nemen uw verzoek in behandeling en informeren u over de verdere afhandeling.

Contact opnemen / wijziging(en) doorgeven

Wijziging einddatum	
Wijziging startdatum	Wijziging startdatum
Wat is de reden voor de gevraagde wijziging in startdatum?	Latere startdatum dan aanvankelijk bedacht. Bijgaand nieuw projectplan en nieuwe begroting, zie bijlages.
Wat is de nieuwe startdatum?	1 oktober 2025
Wijziging activiteiten/prestaties	
Uitstel indienen voortgangsrapportage	
Uitstel indienen aanvraag tot vaststelling	
Wijziging begroting	
Melding faillissement cq surseance van betaling of ontbinding rechtspersoon	
Wijziging maximaal subsidiebedrag	
Stopzetting activiteiten	
Wijziging in verhouding met derden	
Wijziging adresgegevens	
Wijziging naam subsidieontvanger	
Wijziging eigenaar en daarmee overdracht subsidie	
Wijziging contactpersoon	
Verkoop molen	

- - -

Uitstel indienen aanvullende informatie aanvraag tot vaststelling	
Voorschotverzoek indienen	
Anders	
Bijlage(n) - overig	Begroting BaB Midden-Delfland 25-27 Alternatief.xlsx, Projectplan Bodem als Basis ZH (Midden-Delfland) 25-27.pdf

- - -

provincie Zuid-Holland

Postadres
Provincie Zuid-Holland
t.a.v. Bureau Subsidies
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
5.1.2e

Details van het ingeleverde formulier	
Inleverdatum	3-12-2025 15:00:39
Referentie	23892
Product naam	Begrotingssubsidies project
Aantal bijlagen	2

Aanvrager	
Bedrijfsgegevens	
Kvk-nummer	08130650
Bedrijfsnaam	Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (bij verkorting LTO Noord)
Rechtsvorm	Vereniging
Vestigingsnummer	000032778775
Vestigingsadres	
Postcode	8025AV
Huisnummer	2
Straatnaam	Dokter Stolteweg
Plaatsnaam	Zwolle
Correspondentieadres	
Postcode	8000AE
Huisnummer	2
Postbusnummer	240
Straatnaam	Dokter Stolteweg
Plaatsnaam	Zwolle
Toelichting adres	
Contactpersoon	
Voorletters	5.1.2e
Tussenvoegsels	
Achternaam	5.1.2e
Functie	
Telefoonnummer 1	5.1.2e
Telefoonnummer 2	
E-mailadres	5.1.2e @ltonoord.nl

Bent u namens een particulier gemachtigd of dient u deze aanvraag voor uw eigen organisatie in?	Voor eigen organisatie
IBAN	5.1.2f
Tenaamstelling van de hiervoor genoemde rekening.	Land- en Tuinbouworganisatie Noord
Projectgegevens	
Naam organisatie	Anders
Anders, namelijk	LTO Noord
Naam project	Anders
Anders, namelijk	Bodem als Basis Rivierenland 2027
Begrotingsjaar	2025
Tijdvak activiteiten	
Datum vanaf	1-1-2027
Datum tot en met	31-12-2027
Financiën	
Kunt u de BTW op dit project verrekenen of de BTW compenseren?	Nee
Indien nee of gedeeltelijk, toelichten:	Project beoordeeld als onbelast
Begrote totale projectkosten incl. BTW	5.1.2b
Gevraagd subsidiebedrag	
Het bedrag van cofinanciering (incl. BTW) €	
Heeft u in de afgelopen 3 jaar elders subsidie (bijv. bij de Rijksoverheid) voor dit project aangevraagd en/of ontvangen?	Ja
Zo ja, op basis van welke grondslag of regeling?	Financiering via Waterschap Rivierenland
Jaar	2027
Liquiditeitsbehoefte van de gesubsidieerde activiteiten	5.1.1c
Gewenste voorschot (maximaal 80%)	5.1.1c
Welke afschrijvingstermijn hanteert u voor dit project? Indien u het project niet activeert wel aangeven welke afschrijvingstermijn u normaal gesproken zou hanteren	n.v.t.
Vanaf welk jaar start u met het afschrijven voor dit project? Indien u het project niet activeert wel aangeven vanaf welk jaar u normaal gesproken zou gaan afschrijven	n.v.t.

Bijlagen	
Bijlage	projectplan bodem als basis zh (rivierenland) 2027.pdf
Bijlage	begroting bab rivierenland 2027.xlsx
Controleren en verzenden	
Akkoord	Ja